

KURIER WILEŃSKI

SOBOTA –
PONIEDZIAŁEK
1 – 3
WRZEŚNIA
2001 r.

WYDANIE
MAGAZYNOWE

DZIENNIK POLSKI NA LITWIE

Nr 170 (14217)

Cena 1,50 Lt

600 tys. dzieci przystąpi do nauki w tym roku szkolnym

Dar Polonii Rodakom

Dopasowania wywieszki do nowej dobudówki dokonywali: (od lewej) Otton Zdanowicz, Barbara Rud, prof. Zbigniew Woźniak oraz kierownik wydziału oświaty rejonu wileńskiego Jarosław Narkiewicz

Blisko 600 tys. dzieci naszego kraju zasiądzie 1 września do ławek szkolnych. Można rzec, że w wielu rodzinach dzień rozpoczęcia nowego roku szkolnego jest świętem.

Niezależnie od tego, jakie kłopoty nękają nasz system edukacyjny, każda szkoła powita swych uczniów odświeżonymi klasami, korytarzami, nowymi oknami i ławkami. Jedynie w Wilnie 10 szkół otrzymało środki finansowe na poważne remonty. Konkurs na takiego rodzaju prace wygrała też Wileńska Szkoła Średnia im. Wł. Syrokomi. Placówkę oświatową zdobi nowy

dach, zamieniono okna, sanitariaty przybrały europejski wygląd.

Nieco więcej

Prawie 23 tys. dzieci będzie się uczyło w szkołach polskich Litwy. I chociaż nie ma jeszcze dokładnych danych statystycznych, wiadomo już, że liczba dzieci w nich nieco wzrosła. Do pierwszych klas przyjdzie 1500 tys. maluchów. Jak poinformował Józef Kwiatkowski, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich, większych problemów z ukończeniem klas pierwszych w tym roku nie było.

"Najważniejsze w moim zawodzie – nie zasnąć"

Gwiazdne dzieci Czernisa

Kazimierz Czernis doczekał się kolejnej dziewczynki. Teraz już ma 12 (słownie – dwanaście) dzieci! Po raz pierwszy jednak będzie miał prawo nadać własnoręcznie wybrane imię, a nie tylko nazwisko – jak dotychczas. Wiadoma już jest data uroczystych chrzczeń. Rok... 2004.

– Nie wiem jeszcze jak ją nazwę... A raczej jak ją nazwiemy, ponieważ jest nas trzech ojców. Razem ze mną obserwowali niebo Vyngandas Laugalis i Kazimieras Zdanavičius. Co do jednego jestem prawie pewny – nie nazwiemy jej „Lithuania”. Ale oficjalnie zarejestrować imię noworodka będziemy mogli dopiero za trzy lata. Na razie ma kodowy szyfr 2001 OM65... – mówi Kazimierz Czernis, najstarszy na Litwie fachowiec od „robienia” gwiazdnych dzieci.

12 sukces litewskiego Polaka

Przed miesiącem, a dokładnie 26 lipca 2001 roku, astronom Czernis jako pierwszy na Litwie odkrył nieznaną dotychczas asteroidę, która obecnie znajduje się w odległości 110 mln km od Ziemi – krąży

wokół Słońca w pasie asteroid pomiędzy orbitami Marsa i Jowisza i widoczna jest w gwiazdozbiórze Wodnika.

Jest to już 12 sukces litewskiego Polaka. Przed 26 laty jako pierwszy w kraju odnalazł na niebieskim firmamencie nową gwiazdę w konstelacji Łabędzia i o tym było głośno w całym ówczesnym Związku Radzieckim. Po 15 latach, również jako pierwszy w jeszcze nie niepodległej Litwie odkrywa kometa.

Pierwszy raz – prawo do imienia

Potem zaś posypały się „gwiazdne dzieci” niczym z rogu obfitości. Odkrywał komety po komecie, grzebiąc w niebie, niczym wprawny grzybiarz w lesie, szukając borowików. Rok ubiegły i obecny szczególnie były obfite – aż 6 komety w Kosmosie znalazło swego ojca chrzestnego.

Wreszcie też w rodzinie znalazła się asteroida! No i wreszcie ojciec Czernis po raz pierwszy może nadać nie tylko swoje nazwisko, ale też i własnoręcznie wybrane imię.

(Dokończenie na str. 8)

Piękna klasa wymaga szczególnego udekorowania przed wejściem dzieci

Fot. Jarosław Jurkiewicz

– To powinno cieszyć społeczność polską. A na początku roku szkolnego szczególnie należy wyrazić wdzięczność Stowarzyszeniu

„Wspólnota Polska” za matczyną wręcz troskę o szkoły polskie – powiedział Kwiatkowski.

(Dokończenie na str. 3)

Drodzy Pedagodzy, Uczniowie, Rodzice

Z okazji rozpoczęcia Nowego Roku Szkolnego życzymy: Nauczycielom – ogromnej satysfakcji z każdego dnia, spędzonego w szkole, nieugiętej wiary w sprawę, której służą; Rodzicom – zadowolenia z postępów swych dzieci, a Uczniom – dobrych stopni i chęci zdobywania wiedzy. Niech szkoła polska będzie ostoją polskości na Wileńszczyźnie.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Rozmowa z ministrem Algirdasem Monkevičium

Szkoła – bez politykowania

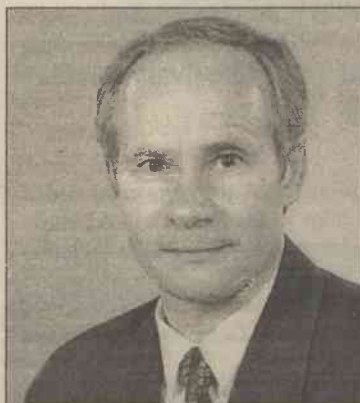
W związku z rozpoczęciem roku szkolnego, proszę opowiedzieć, jak przebiega reforma szkolna na Litwie?

Reforma szkolnictwa była i jest potrzebna, by system oświaty dostosować do nowych warunków życia.

Moim zdaniem, najważniejsze w reformie oświatowej jest to, by stanowiła ona system. Istnieje nauczanie według stopni – szkoły ogólnokształcące, zawodowe, mamy kolegia, uniwersytety, są już gimnazja. I to należy ująć w system. Zadania dziś nie są takie same, które były, założymy, przed dziesięciu czy nawet pięciu laty.

Chodzi o to, by człowiek, nawet po zdobyciu, powiedzmy, wykształcenia średniego miał możliwość ciągłego odnawiania swych wiadomości. I właśnie w tym kierunku pracujemy.

Należy przede wszystkim wzmocnić szkołę podstawową. Narodowe Forum Oświaty Litwy już dwukrotnie omawiało, według jakich kryteriów należy rozpocząć realizowanie w przyszłym roku nowego programu szkoły podstawowej, wykorzystując kredyty Banku Światowego. Chcemy stworzyć szkołę

Należy przede wszystkim wzmocnić szkołę podstawową – uważa minister Fot. ELTA

podstawową nie tylko z nowymi dachami, nowymi oknami czy węzłami ciepłymi, ale też nowymi meblami, nowymi laboratoriami, z udoskonaloną kwalifikacją pedagogów.

Mają doskonalić się również gimnazja, chociaż z nimi jest nieco łatwiej. Panuje tam większy porządek.

Są jeszcze pewne niedopracowania, jeśli chodzi o egzaminy wstępne na studia. Niektóre uczelnie wprowadzają swoje testy, czego nie powinno być – wystarczą wyniki egzaminów maturalnych.

(Dokończenie na str. 5)

Najtańsza
plastykowa
szalówka

DLUGOŚĆ
DESEK
NA
ZYCZENIE

Cena: szalówka wewnętrzna -
12,45 Lt za 1 m.kw
szalówka zewnętrzna -
15,49 Lt za 1 m.kw

InterVilža

Zniżka przy zakupie powyżej 45 m. kw
Savanorių pr. 151, Vilnius, tel. (8-22) 32 20 63
Miasteczko Północne, blok 244,
Vilnius, tel. (8-22) 78 83 58.

W NUMERZE

Kraj ————— 2

"Jak to nazwać?"

Litewsko-polskie negocjacje w sprawie pisowni nazwisk odnośnych mniejszości po obu stronach granicy po raz kolejny zakończyły się kompletnym fiaskiem.

Życie Wileńszczyzny 6-

"Złamana gałązka bzu"

– Pyta pani, jakim zapamiętałam ojca? – powtórzyła Wioletta moje pytanie.

Najbardziej z mego wczesnego dzieciństwa. A ostatnio po raz pierwszy w życiu przysniłam go.

Polacy na świecie — 9

"Polak to pazerny fatalista"

Polak fatalista, pełny kompleksów, nie znający języków, gloryfikujący wartości narodowe – tak widzą Polaka w UE.

Motoryzacja — 13

"Samochody – to czysta fascynacja"

Ponad 1000 firm, prezentujących swoje wyroby, spodziewa się Niemieckie Stowarzyszenie Przemysłu Motoryzacyjnego (VDA).

Sport — 14

"Udany start Litwinów"

Nasza drużyna narodowa nie miała problemu z udowodnieniem swej wyższości i pewnie pokonała rywali 82:60.

Sentencja

Nic bardziej nie czyni człowieka tchórzliwym i pozbawionym sumienia niż chęć podobania się wszystkim.

M. VON EBNER-ESCHENBACH

9 771 392 040011

Kalejdoskop aktualności

Paksas — absolutnie pewny

Przewodniczący Litewskiego Związku Liberalów Rolandas Paksas jest przekonany, że zostanie przewodniczącym partii po zwoływanym w październiku nadzwyczajnym kongresie partyjnym.

„Jestem absolutnie pewien, że zachowam stanowisko przewodniczącego” — oświadczył na wczorajszej konferencji prasowej w Sejmie lider LZL.

Część członków Związku Liberalów uważa, że liderem partii ponownie powinien zostać jej były przywódca Eugenijus Gentvilas.

Dary „Amber Hope”

Kraje, uczestniczące w największych tegorocznych manewrach bałtyckich „Amber Hope 2001” (Bursztynowa nadzieja), zamierzają przekazać dary Rukli, gdzie się odbywa znaczna część ćwiczeń.

W poniedziałek oficerowie holenderscy dla ambulatorium miasteczka Rukla prześlą 8 tys. Lt, Niemcy i Amerykanie Szkole Średniej w Rukli подарują komputery, papier i inne przybory, a dla przedszkola — zabawki, papier, flamastry. Włochy zaopatrzą przedszkole w zabawki.

„Partyjne” długi

Po upływie roku od wyborów do Sejmu aż kilka największych partii kraju ma jeszcze stutysięczne długi za kampanię wyborczą.

Najwięcej długów ma Związek Ojczyzny — konserwatyści litewscy. Według obliczeń Inspekcji Podatkowej, w ubiegłym roku tuż po wyborach Związek Ojczyzny dla agencji reklamowej „Alora” był dłużny ponad pół miliona litów. Dług wyborczy nie daje też spokoju członkom partii chłopskiej. Celem długu nie zwrócił również Związek Liberalów, posiadający największą opozycyjną frakcję w Sejmie. Centryści, socjaldemokraci i socjalliberalowie twierdzą, że już nie mają długów.

Przeciwko nagonce na prasę

Litwa wspólnie z krajami Unii Europejskiej oraz kandydującymi do niej wyraziła z troską z powodu prześladowania niezależnych mediów podczas kampanii wyborczej prezydenta Białorusi.

Unia Europejska wzywa władze Białorusi, aby podczas pozostałych dni kampanii wyborczej zapewnić powstrzymanie się białoruskiego Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego, Państwowego Komitetu Prasy, inspekcji podatkowej przed czynami, przeszkadzającymi mediom w swobodnym informowaniu oraz uniknąć prześladowań.

Przeciwko rasizmowi

Delegacja z wiceministrem spraw zagranicznych Litwy Oskarosem Jususem na czele uczestniczy w światowej konferencji przeciwko rasizmowi, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z tym nietolerancji, odbywającej się w Durbanie w Afryce Południowej.

Pasazerowie sami wypełnią deklaracje

Od dnia dzisiejszego obowiązuje nowa deklaracja podróżnego, którą będą musieli wypełniać podróżni, przekraczający granicę państwową Litwy i przewożący więcej towarów, przedmiotów bądź pieniędzy, niż przewiduje reżim celny dla podróżnych.

Pasazerowie, przewożący towary, przedmioty i pieniądze ponad ustaloną normę, nie będą musieli wypełniać ogólnego dokumentu i płacić za tę usługę pośrednikom celnym — deklarację podróżnego wypełnią sami. Na drugiej stronie deklaracji będzie podana dodatkowa instrukcja, jak należy ją wypełnić.

Litwini w polskim Sejmie

Po planowanych w końcu września wyborach do parlamentu w Sejmie polskim mogą się znaleźć etniczni Litwini.

Gazeta „Rzeczpospolita” pisze, że dotychczas Litwini polscy, których jest od 20 do 30 tys., popierali prawicową liberalną Unię Wolności, która wiele uwagi poświęcała problemom mniejszości narodowych, ale ostatnio sympatie Litwinów skierowały się na lewicę.

Wizyta patologa z USA

Wczoraj Kliniki Kowieńskiego Uniwersytetu Medycznego odwiedził znany patolog amerykański profesor John R. Goellner z kliniki Mayo. Obecnie uważany on jest za najwybitniejszego na świecie patologa chorób tarczycy.

W ubiegłym roku podczas stażu w klinice Mayo kierownik Kliniki Endokrynologii Gintautas Kazanavičius zapoznał Goellnera z badaniami chorób tarczycy na Litwie.

„Noc europejskich nietoperzy”

Dzisiaj wieczorem w Ventės Ragas odbędzie się akcja „Noc europejskich nietoperzy”, mająca na celu zwrócenie uwagi na ochronę nietoperzy.

Jak informuje Ministerstwo Środowiska, podobne akcje w państwach europejskich odbywają się jednocześnie — w nocy z 2 na 3 września. Chcą one zwrócić uwagę na nietoperzy — pomocników ludzi, odżywiających się owadami, niszczącymi zasiewy i wyrządzającymi olbrzymie szkody lasom.

Prom — nieodpłatnie

Od 1 września mieszkańcy Neryngi, korzystając z promów spółki „Smiltynės perkėla”, przewożących z Smiltynės do Klajpedy, nie będą płacili za przeprawę.

Ponadto miejscowa ludność nie będzie miała limitu — ile razy można bezpłatnie skorzystać z promu. W tym przypadku prom będzie stanowił odcinek drogi. (BNS)

Opinia

Jak to nazwać?

Litewsko-polskie negocjacje w sprawie pisowni nazwisk odnośnych mniejszości po obu stronach granicy po raz kolejny zakończyły się kompletnym fiaskiem. Siedmioletni okres ich trwania miał jedną pozytywną cechę bezspornie: stanowił nieustający, a stąd bardzo wdzięczny temat dla mediów. Z tym, że ton relacji stawał się z biegiem lat coraz bardziej sceptyczny, a ostatnio wręcz kpiarski. Zupełnie braciom dziennikarzom się nie dziwię. Jedna z negocjujących stron po siedmiu latach bezowocnych wysiłków nie zasługuje już raczej na nic innego. Nie trudno zgadnąć, która.

Kilka ostatnich lat kwestia nazwisk zajmowała czołowe miejsce na liście problemów, jakie wręcz stopniem musiały same przez się w gorącej serdeczności manifestowanych na każdym kroku strategicznych stosunków partnerskich trzeciego stopnia. Był taki czas, kiedy — jeśli wierzyć politykom znad Wisły — Polakom na Litwie do pełnego szczęścia brakowało tylko rejestracji organizacji kombatanckiej z AK w nazwie i „o” z kreską w nazwisku. Innym znów razem mowa była o czterech najważniejszych problemach mniejszościowych po obu stronach, które, sformułowane ongiś w lipcu, rozwiązane miały być definitywnie i ostatecznie do jesieni. Po tym mniejszości miały się pogryźć w nieustającej beztroście. Kolejna jesień nadchodzi, a obiecana świetlana przyszłość nie następuje.

Za tą bezowocnością negocjacji coś się stanowczo kryje. Spróbujmy wyjaśnić, co? Kamieniem węgielnym ekonomiki jest relacja: coś za coś. Towar za pieniądze, pieniądze za towar. Nic nie ma za darmo. Tak samo w każdej dziedzinie. Nawet miłość nieodwzajemniona jest nie-szczęśliwa. Jeśli znów dać wiarę politykom, żyjemy wszyscy w epoce najlepszych w dziejach stosunków litewsko-polskich. Polska jest gorliwym adwokatem Litwy w Europie i na świecie. Litwa zaś, zamiast zdemontować partnerską wdzięczność w mało istotnej w końcu spr-

awie, jaką jest pisownia nazwisk, ciągle się od jej okazania uparcie uchyla. Dlaczego? Nasuwa się kilka odpowiedzi i każda nieciekawa. Pierwsza to ta, że tak naprawdę nie ma za co dziękować: opakowanie krzykliwe, ale towar marny. Druga brzmi: Polska rzeczywiście świadczy Litwie nieocenione usługi, tylko Litwa się nie śpieszy z płaceniem pięknym za nadobne. I znów obie strony jawią się w świetle mało ponętym: altruizm w polityce nieodmiennie kojarzy się z czymś, co trudno nazwać rozsądkiem i skutecznością. Wariant tejże odpowiedzi: Litwa z partnerstwa z Polską ciągnie korzyści bezsporne, tylko strona polska nie potrafi (nie chce?) uczynić z rzeczonych negocjacji transakcji wiązanej. Mówić dosadnie, formułując stanowiska mniej więcej tak: panowie, dogadujemy się i wtedy dostajecie to i to. Jeśli nie, to tego i tego nie będzie. Może to być i most energetyczny, i Via Baltica, i współpraca wojskowa, i cała kupa innych rzeczy. Niekoniecznie musi to się odbywać publicznie, na oczach dziennikarzy. Im można tylko ogłosić wyniki.

Tymczasem negocjatorzy, zamiast użyć takich argumentów, umieścić problem w szerszym kontekście, zagłębił się w meandry grammatyczne, rzucili politykę na rzecz językoznawstwa. Jest możliwość jeszcze jedna: obie strony uznają problem za tak mało istotny wobec geopolityki wschodniej i zachodniej, że mogą sobie pozwolić na wieloletnią mitręgę. Może i jest on mało ważny w porównaniu do imperialnej polityki rosyjskiej i aspiracji euroatlantycznych, tylko po co w takim razie robić wokół tego tyle szumu i składać tyle deklaracji? Mijanie się obietnic z życiem prowadzi wszak nieuchronnie do utraty twarzy tych, którzy swoich obietnic nie dotrzymują.

Kolejny wniosek jest taki, że również polityka bazująca na parytetach nie wszędzie pasuje. Rozwiązanie proponowane przez stronę polską — znaki diakrytyczne i polskie i litewskie — służyłoby przecież bezspornie mniejszości litewskiej w Polsce,

chroniąc ją przed asymilacją i pozwalając zachować narodową odrębność w dokumentach osobistych. Czyżby władze litewskie o rodaków za miedzą nie chciały dbać? Na pewno tak nie jest, po prostu 30 tysięcy Litwinów w Polsce to daleko nie to samo, co 300 tysięcy Polaków na Litwie. Różnica jest kardynalna. Tu parytetów być nie może.

Nie wiem, czy negocjacje będą toczyły się nadal. Nie biorę się prognozować, czym się zakończą. Pewne jest jednak już teraz, że się definitywnie skończył czas, kiedy można było spodziewać się wyników dla nas pozytywnych. Trwały zbyt długo — i to jest nasza przegrana. Jeszcze rok czy dwa po podpisaniu traktatu można było oczekiwać, iż w urzędach paszportowych ustawiać się będą kolejki chętnych spolszczenia nazwiska. Dziś nawet maksymalne uproszczenie procedury i obniżenia jej kosztów może się okazać niewystarczające.

Strona litewska, nieustępliwa przy stole rokowań, nie zasypiała przez ten czas gruszek w popiele i tak uporządkowała akty ustawodawcze (m. in., pamiętne orzeczenie Sądu Konstytucyjnego), że nawet wprowadzenie literki „w” i dwuznaków będzie można zinterpretować jako sprzeczne z konstytucją kraju. O tym, by coś podobnego dla osiągnięcia swoich celów w negocjacjach robiła strona polska, jakoś nic nie słychać.

Podsumowując siedmioletnią aktywność negocjatorów (lub jej brak — to chyba jest termin bardziej do przyjęcia), stwierdzić należy bezsporny sukces dyplomacji litewskiej — i całkowitą odwrotność po stronie polskiej. Smutne to, ale prawdziwe.

W tym przypadku częścią odpowiedzialności obarczyć można nieustępliwych Litwinów. Kogo natomiast winić będziemy, kiedy i Karta Polaka tak się przewlecze, że z dokumentu, o który ubiegać by się chciały rzesze rodaków, stanie się tylko przepustką dla gasterbeiterów?

Jan Sienkiewicz

Złote gody pierwszej pary Litwy

Pozdrowienia papieża i kwiaty

Obchodząca złote gody pierwsza para Litwy — prezydent Valdas Adamkus i jego małżonka Alma — otrzymali pozdrowienie papieskie oraz rekordową wiązanekę od miejscowych przedsiębiorców, która pokryła plac przed Urzędem Prezydenta.

— Modlę się o to, aby wasz związek nieustannie służył mocą i był niewyczerpalnym źródłem szczęścia — głosi pozdrowienie papieża Jana Pawła II.

Wielka niespodzianka czekała Adamkusa wczoraj rano — przybyłego do Urzędu Prezydenta przywódcę kraju powitały zajmujące niemal cały plac Daukantasa dwa splecione serca z kwiatów — duże i małe.

Ten dar dla prezydenta i jego żo-

ny przygotowali pracownicy salonu „Tarp gėlių”.

Dwa serca ułożone zostały ze splecionej w czwartek w Kownie rekordowej wiązanek. Ta kompozycja kwiatowa długości ponad stu metrów śmigłowcem została uniesiona w powietrze, a następnie umieszczona na łące w parku Kalniečiai. A tam bukietami kwiatów zaczęli się dzielić przechodnie aż do chwili zjawienia się funkcjonariuszy policji.

W piątek rano pracownicy kwaciarni uporządkowali girlandę kwiatów i ozdobili nią plac Daukantasa.

W czwartek poinformowano, że rekordową wiązanekę nabył anonimowy przedsiębiorca, ale później sama kwaciarnia postanowiła zrobić z kwiatów dwa serca i podarować

je Adamkusom. W piątek rano serce z kwiatów obejrzał prezydent, a potem jego żona Alma.

Na prośbę Adamkusa wczoraj po południu girlanda została zawieszona i ułożona na Cmentarzu Antokolskim przy grobach ofiar 13 stycznia.

Na girlandę kwaciarze zużyli 10 tysięcy róż o łącznej wadze 87 kg. Wysokość wiązanek — 105 m 62 cm. Ten fakt jako rekord Litwy odnotował przedstawiciel agencji „Factum”.

Valdas Adamkus i Alma Nutautaitė, którzy opuścili Litwę w latach drugiej wojny światowej, w 1945 r. zapoznali się w Niemczech. Związek małżeński zawarli 1 września 1951 r., gdy z Niemiec przenieśli się do USA. (BNS)

**Zdzisławowi Palewiczowi
wicemerowi rejonu solecznickiego
z okazji 40-lecia urodzin
dziennik „Kurier Wileński”
składa najlepsze życzenia
— dobrego zdrowia, owocnej pracy
i tradycyjnych 100 lat!**

**2 września, w niedzielę, o
godz 18 na scenie
Domu Kultury Polskiej wystąpi
ORKIESTRA DĘTA
z kopalni Sośnica,
miasto Gliwice (Polska).
Cena biletu 2 Lt
Serdecznie zapraszamy**

Dlaczego Polak na Litwie nie może być Polakiem

Fałszywe argumenty

Nie zgadzając się w przeddzień obchodów 10-lecia wznowienia stosunków dyplomatycznych na propozycję polskiej strony w sprawie pisowni polskich nazwisk po polsku w litewskich dowodach osobistych, władze litewskie raz jeszcze udowodniły, że wszelkie deklaracje o strategicznym partnerstwie i przestrzeganiu parytetu w kwestii mniejszości narodowych, szczerze składane, poczynając od prezydenta, a na klerkach resortów rządowych kończąc, nie są szczerze i nie wypełnione żadną treścią.

Jedną z przyczyn, dlaczego strona litewska nie zgodziła się na prośbę Polaków, aby dać rodakom mieszkającym na Litwie prawo wyboru zapisywania swego nazwiska w transkrypcji litewskiej, po polsku albo w ogóle zlituanizować, była kopia polskiego dowodu wydanego w maju 2001 roku Litwinie mieszkającej w Polsce w Puńsku. W dokumencie zamiast napisanego po litewsku imienia „Živilė” miała wpisane „Živilė”.

Czerpiący z jednego źródła

Tą kopią dowodu osobistego, jako dowodem na to, że w Polsce nazwiska litewskie nie są zapisywane po litewsku, wymachiwał dyrektor generalny Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa Remigijus Motuzas, któremu powierzono kierowanie litewską delegacją, na naradzie z przedstawicielami organizacji polskich na Litwie w przeddzień negocjacji polsko-litewskich.

Tą samą kopią Motuzas wymachiwał również podczas rozmów z polskimi kolegami i na konferencji prasowej po zakończeniu rozmów, udowadniając wszystkim, że polska delegacja kłamie, mówiąc, iż Litwini w Polsce mają prawo do zapisywania swoich nazwisk po litewsku. Ta sama kopia dowodu posłużyła jako źródło informacji dla agencji prasowej BNS, która w dniu polsko-litewskich negocjacji, na podstawie tej właśnie jednostronnej informacji donosiła, że „w Polsce po przywróceniu litewskiemu nazwisku litewskości, nazwisko jest zapisywane w dokumentach bez litewskich znaków diakrytycznych”.

Ta sama agencja, powołując się na te same źródła w Puńsku, donosiła również, że zlituanizowanie nazwiska dużo kosztuje Litwinów w Polsce. Wymieniono nawet sumę — 1000 złotych, które Litwini (matka i syn), niby musieli zapłacić za dowody osobiste.

Tymi samymi informacjami hojnie sypał Remigijus Motuzas podczas spotkania z polską delegacją oraz w czasie konferencji prasowej, trudno więc pojąć, kto komu służył informacją.

Krok do przodu, czy wstecz?

Na podstawie tak sformułowanych informacji strona litewska przygotowała Polakom „kompromisowe rozwiązanie” problemu pisowni polskich nazwisk w litewskich dowodach. Owo „kompromisowe rozwiązanie” zaprezentowano, jako krok do przodu w trwających od siedmiu lat negocjacjach w tej sprawie.

Jednak ten krok odważyła się zrobić tylko strona litewska, bo wiem polska obiema nogami stoi już na mecie rozwiązywania problemu pisowni nazwisk mniejszości litewskiej, jak i innych, a każde połowiczne „kompromisowe rozwiązanie” strony litewskiej, dla, strony polskiej, a przede wszystkim dla Litwinów mieszkających w Polsce, oznaczałoby krok wstecz, jeśli nie powrót na linię startu.

W obawie przed japońską Litwą

W Polsce bowiem Litwini, jak i inne mniejszości narodowe, mają prawo do zapisywania, na życzenie, imion i nazwisk zgodnie z pisownią języka ojczystego, jeśli podłoże jego alfabetu stanowi alfabet łaciński. Litwini na Litwie obawiają się bowiem ewentualnych żądań Chińczyków, albo Japończyków do zapisywania ich nazwisk po chińsku lub japońsku.

Jak „Kurier Wileński” dowiedział się w polskich urzędach, do których gestii należy wydawanie dowodów osobistych, do zapisania na przykład litewskiego nazwiska po litewsku lub czeskiego po czesku wystarczy prośba petenta. Tak, a propos, niech pani Zivile Makauskiene ma to na uwadze przy kolejnym załatwianiu sprawy w urzędzie wojewódzkim. Zresztą, już nie będzie musiała o to troszczyć się, bo w Warszawie zapewniono nas, że pani Zivile otrzyma dowód z imieniem i nazwiskiem zapisanym poprawnie po litewsku i gratis, czyli za DARMO!!!

Przynajmniej komuś ulży

A więc polsko-litewskie spotkanie w Wilnie nie było jednak bezowocne — nie zważając, że Polakom po raz kolejny plunęto w twarz, nie dając im prawa wyboru, przynajmniej problemy jeszcze jednego przedstawiciela mniejszości litewskiej w Polsce zostaną rozstrzygnięte, a Polska zacznie nabierać doświadczenia w dziedzinie rozwiązywania indywidualnych problemów przedstawicieli tej mniejszości, bo wiem po wyrzuceniu strażnicy granicznej z Puńska i zachowaniu kilkusobowych szkolek litewskich na

Suwalszczyźnie jakby nie zostanie globalnych problemów do rozstrzygnięcia.

Wątpliwość argumentów czy upartość argumentujących

Wracając do kosztów, otóż nieprawdą jest, że przywrócenie w oryginalnym brzmieniu nazwiska przedstawicielowi mniejszości narodowej w Polsce dużo kosztuje, bowiem prawo polskie stanowi, że jeśli nazwisko zmienia się ze względów narodowościowych, to petent ma zapłacić tylko kilka złotych tytułem opłaty skarbowej, resztę kosztów ponosi skarb państwa. Nie dotyczy to, oczywiście, opłat notarialnych.

Kolejnym argumentem strony litewskiej, dlaczego Łańczewski na Litwie może być tylko Lanczewskim, było to, że nigdzie w świecie Polacy nie mają prawa zapisywać nazwisk po polsku, czego właśnie żądają od władz litewskich. Otóż, gwoździem do ściany, Polacy nie domagają się wyjątkowo od Litwinów, żeby się uczyli siebie i swe komputery czytania i pisanie po polsku, a tylko proszą, żeby na Litwie prawa mniejszości polskiej byłyby przestrzegane tak samo, jak są przestrzegane w Niemczech, Francji, Czechach oraz wielu innych państwach europejskich albo jak jest respektowane prawo litewskiej mniejszości w Polsce do zapisywania nazwisk po litewsku. Polacy chcą tylko tyle i nic więcej.

Jeszcze jednym argumentem, dlaczego Tarasiewicz na Litwie może być tylko Tarasevičem, był dowód, że prawo litewskie na to nie zezwala i zgodzenie się na propozycję polskiej strony będzie równoważne z kolizjami prawnymi. Nikt jednak nie wymienił żadnego aktu prawnego, który na Litwie zabraniałby Polakowi mieć polskie nazwisko. Nawet „obrońca” interesów mniejszości narodowych Motuzas był bezsilny, jeśli chodzi o uzasadnienie tego argumentu.

Zdanie inteligencji zamiast opinii „kołchoźników”

Gwoli ścisłości, należy również przypomnieć list grupki inteligencji litewskiej, która, mimo nieuzasadnionych wywodów natury prawnej, wysunęła również „kompromisowe rozwiązanie”, mianowicie, żeby obok nazwiska polskiego w wersji litewskiej podawać w dowodzie osobistym w nawiasach nazwisko po polsku.

Trudno powiedzieć, czy propozycja ta jest godną uwagi, czy pożałowania, ale na pewno jest sprawą dyskusyjną.

Stanisław Tarasiewicz

600 tys. dzieci przystąpi do nauki w tym roku szkolnym

Dar Polonii Rodakom

(Dokończenie ze str. 1)

Milionowe inwestycje

Trzy szkoły rejonu wileńskiego — kowalczucka, zujuńska średnie oraz początkowa w Grygajciach mają szczególne powody do radości. W Grygajciach z funduszu „Wspólnoty Polskiej” stanął całkowicie nowy budynek szkolny, w obu pozostałych szkołach — dobudówki. Wczoraj przedstawiciele „Wspólnoty” — dyrektor ds inwestycji Stowarzyszenia Barbara Rud, członek Rady Krajowej „WP” prof. Zbigniew Woźniak oraz inspektor nadzoru w dziale inwestycji Stowarzyszenia Urszula Piwecka-Malik, a także kierownicy firm budowlanych dokonali odbioru technicznego tych budowli.

Zielono w klasach

Z przebiegu prac oraz jej wykonania inwestorzy byli zadowoleni. W zujuńskiej naocznie przekonaliśmy się, jaki piękny blok dosztukowano w tym roku do starej szkoły, wybudowanej w roku 1971. Jedynie wnętrze sali sportowej jest na wykończeniu i, jak spodziewa się dyrektor szkoły Otton Zdanowicz, prace zakończy się na początku grudnia. Ale dwie klasy — pierwsza i druga — przechodzą wszelkie oczekiwania. Przestronne, słoneczne, z nowymi meblami w kolorze jasnej zieleni i ogromnymi, składającymi się z trzech segmentów w kolorze soczystej ciemnej zieleni, tablicami.

Wczoraj wszystko zapinano tu na ostatni guzik. Drugoklasiści przyjdą do swej nauczycielki Danuty Szpilewskiej, niczym do rodzinnego domu, upiękzonego uśmiechniętym słoneczkiem i ich fotografiami w otoczeniu kolorowych wycinanek.

Tryb wychowania i nauczania w tej szkole daleko odbiega od tradycyjnego. Pracowitość zespołu pedagogicznego też jest do pozazdroszczenia. A w wyniku, szkoła, która jeszcze przed trzema laty nie miała statusu szkoły średniej, dziś może się poszczycić niemałymi osiągnięciami. „Wspólnota Polska” dokona-

ła słusznego wyboru pomagając właśnie tej szkole się rozrastać. Jak zaznaczyła pani dyrektor Rud, na tę szkołę „namówił” nieodżałowany promotor Wileńszczyzny senator śp. Jan Stypuła.

— Przed trzema laty Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” zapoczątkowała program inwestycyjny skierowany na remonty szkół polskich Wileńszczyzny — powiedziała „Kuriero- wi” Barbara Rud.

— Chcemy pomóc finansowo, by władze nie były przymuszane do obniżania poziomu nauczania z powodu słabej bazy materialnej polskiej szkoły. Chcemy doprowadzić je do takiego stanu, jaki jest wymagany przez wytyczne programu szkolnego. Pani dyrektor powiedziała, że w zeszłym roku na Litwę „poszło” około 3 milionów złotych na wybudowanie i renowację szkół, w tym roku suma ta sięga 3 mln 300 tys. zł. Pomoc dotyczyła 13 placówek. Zamierzamy „Wspólnoty Polskiej” na lata następne jest pomoc polskim placówkom przedszkolnym.

Profesor Zbigniew Woźniak uważa, że szkolnictwo polskie jest ewenementem w skali światowej, jeśli chodzi o liczbę uczniów, tradycje.

— W tym roku mieliśmy Światowy Zjazd Polonii i właśnie na nim mówiło się również, że najważniejszym zadaniem jest wspieranie oświaty na tych obszarach. Czyli z naszej strony, jako Stowarzyszenia, już wykonujemy zalecenia Polonii Świata — stwierdził prof. Woźniak.

Najbardziej się cieszą z nowej sali sportowej nauczyciele wychowania fizycznego Mirosław Leszczewski i Wojciech Klimaszewski. W związku z nową salą marzy im się utworzenie Centrum Sportowego na skalę rejonu. W tenisie, strzelectwie, koszykówce. „Tylko dlatego rejonu? — rozważają. — Stać nas na więcej.”

A na zakończenie wizyty gości z Polski wspólnie wybierano miejsce na moseijną wywieszkę z napisem „Szkoła Średnia w Zujunach rozbudowana i wyremontowana w latach 2000-2001 jako dar Narodu Polskiego dla Rodaków na Litwie”.

Krystyna Adamowicz

Z okazji rozpoczęcia roku szkolnego szanownym Nauczycielom, Uczniom i Rodzicom serdeczne życzenia zdrowia, wytrwałości, wszelkiej pomyślności oraz wielu sukcesów twórczych składa

Rada Naczelna
Akcji Wyborczej Polaków na LitwiePOLISH AIRLINES
LOT Przez Warszawę bliżej!

PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE, RODŪNIOS KELIAS 2, TEL. (8-22) 739020

„Z okazji rozpoczynającego się roku szkolnego 2001/2002 uczniom szkół polskich w Republice Litewskiej życzę jak najlepszych wyników w nauce, nauczycielom i pedagogom — osiągnięć w pracy dydaktycznej i wychowawczej, a rodzicom — zadowolenia z osiąganych przez ich dzieci postępów w nauce.

Konsul Generalny RP w Wilnie
prof. dr hab. Mieczysław Jackiewicz”

Szanowni Nauczyciele, drodzy Uczniowie i Rodzice!

Z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2001/2002, pierwszego w trzecim tysiącleciu, nowych pomysłów twórczych, zdrowia, radości i wielu sukcesów, trwania w wierze Ojców, podejmowania tylko dobrych decyzji, przekonania w słuszności dokonywanych wyborów oraz wiary w nieprzemijające wartości życzę

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na
Litwie „Macierz Szkolna”

Rozmowa z Ministrem Oświaty i Nauki Litwy Algirdasem Monkevičiusem

Szkoła — bez politykowania

(Dokończenie ze str. 1)

Same uczelnie również powinny się dostosować do wymagań dnia dzisiejszego. Nie można przygotowywać takich specjalistów, którzy nie mogą znaleźć pracy. W tym roku, po raz pierwszy, nieco korygowaliśmy przyjmowanie na studia na konkretne kierunki, w przyszłości będzie to robione systematycznie. Uczelnia wyższa powinna znać zapotrzebowanie rynku pracy i według niego przygotowywać specjalistów. Finansowanie uczelni przez państwo będzie zależało od tego, czy absolwenci uczelni znajdują pracę.

Nie mniej ważne zapewne są sprawy socjalne szkolnictwa?

Litwa nie potrafi szybko wyjść z zubożenia, jakie jest teraz, jeśli ludzie się nie nauczą inaczej pracować. A do tego potrzebna szeroko pojęta edukacja, oparta na nowoczesnych wymaganiach. Ma temu służyć wiele programów, które opracowaliśmy wspólnie z różnymi ministerstwami.

Ogromny postęp osiągnięto w dziedzinie komputeryzacji szkół! Wprowadza się etaty pedagogów socjalnych, a przybędzie ich w tym roku do szkół 166. Do 2004 roku tacy specjaliści będą pracowali w każdej szkole — przewiduje się ponad 850 etatów. Zwracamy szkole też punkty medyczne, których likwidacja była błędem.

Teraz o opłacie pracy nauczycieli, o czym tyle się mówi. Wiadomo, że od lat opóźniano im wypłacanie wynagrodzeń, urlopowych. Chcemy, aby sprawy te zostały załatwione w sposób zasadniczy, by regulowała je ustawa, przyjęta w Sejmie. Razem z merami samorządów musimy ustalić, czy to jest ich niedopracowanie, czy szwankuje sam system. Wejście w życie tzw. „koszyczka ucznia”, również będzie wymagało przedstawienia się na inne tory zarządzania.

Czy proces optymalizacji szkolnictwa nie wpłynie na zmniejszenie w przyszłości ilości szkół polskich na Litwie, gdyż wiadomo, że niektóre z nich są nieliczne, a wprowadzenie „koszyczka ucznia” nie sprzyja utrzymaniu małej szkoły?

Na Litwie, podobnie, jak zresztą i w Polsce, zmniejsza się liczba urodzin dzieci. Obecnie w naszym kraju przychodzi na świat około 37 tys. noworodków rocznie, podczas gdy przed 12-13 laty przybywało ponad 60 tys. Czyli prawie o połowę mniej. Toteż do szkół przyjdzie mniej dzieci. Dlatego samorządy i instytucje państwowe nie mogą finansować pustych szkół. W związku z tym powstaje wiele poważnych problemów. W tym wzrost bezrobocia wśród nauczycieli. Dlatego na studiach nauczycielskich studenci będą zdobywali dwie lub nawet trzy dodatkowe specjalności. Według nowej koncepcji, przyszły pedagog będzie mógł przekwalifikować się na inną specjalność nie pedagogiczną, na którą jest zapotrzebowanie.

Chcę powiedzieć, że niż demograficzny dotknie wszystkie szkoły, zarówno litewskie, jak i polskie. Wiele się robi, żeby optymalizacja odbywała się planowo, a nie rap-

townie, w ciągu jednego roku czy dwóch lat, tylko stopniowo. Opracowano plan na najbliższe dziesięciolecie. Samorządy mają za zadanie perspektywnie rozpatrzyć, jaka sieć szkół średnich może zadołować zapotrzebowanie konkretnego mikroregionu. To one są gospodarzami, a my mamy pomóc, wesprzeć.

Chcę przestrzec samorządy, że gdy nagle się zmienia sieć szkół, bez zasięgania opinii społeczeństwa, wtedy ten proces może przebiegać boleśnie. A to rodzi wiele napięć.

Podobna sytuacja dotyczy polskich szkół. Takie same procesy zachodzą w Polsce. O ile mnie wiadomo, spośród ośmiu litewskich szkół ośmioletnich, pięć zreorganizowano na sześciolatnie, a trzy — nawet na trzyletnie. Te, które są sześciolatnie też planuje się zreorganizować na niższy stopień. Są to procesy bolesne, ale obiektywne.

Niż demograficzny i zmiana sieci szkół dotyczy, jak pan minister zaznaczył, zarówno szkół polskich, jak i litewskich. Nie jest tajemnicą, że w wielu miejscowościach, gdzie mieszkają prawie wyłącznie Polacy, powiat buduje szkoły litewskie, które są finansowane nie ze środków samorządowych, lecz docelowych. Te szkoły większych kłopotów finansowych nie mają, podczas gdy samorządowe z braku pieniędzy mogą umrzeć śmiercią naturalną.

Zdaję sobie sprawę, że te działania powinny być adekwatne. Ale, o ile wiem, procesy te zaczął wprowadzać powiat jeszcze w roku 1996, gdy samorządy, gdzie władzę sprawuje AWPL, odmówiły otwierania szkół litewskich na wsi, natomiast wśród mieszkańców było na nie zapotrzebowanie. I jak teraz widzimy, dzieci uczęszczają do tych szkół, które się rozwijają. Szkoły powiatowe powstają zgodnie z programem rozwoju socjalnego Wileńszczyzny. I w rzeczy samej uczy się tam wiele dzieci z rodzin polskich czy innych narodowości. Mnie osobiście cieszy ten fakt. Ostatecznie, wszyscy jesteśmy obywatelami Litwy i należy z pełnym szacunkiem odnosić się do każdego człowieka, jego chęci. Trzeba też szanować tych, którzy chcą zachować swoje korzenie narodowe. Uważam za rzecz wspaniałą, że są u nas Polacy, którzy chcą zachować swoją tożsamość. Ale jako obywatele Litwy powinni znać doskonale język litewski, znać kulturę litewską. Cieszy też to, że coraz więcej ludzi to rozumie i lody pękają.

Jak Pan może skomentować fakt, że w szkołach litewskich ponad 16 proc. abiturientów nie złożyło matury z litewskiego, podczas gdy w szkołach polskich egzamin z litewskiego wypadł pomyślnie.

Cieszy, że znajomość języka litewskiego wśród Polaków jest coraz lepsza, jednak wyników w szkołach litewskich i polskich nie możemy porównywać, gdyż różne są programy. Ale ten program, który dziś obowiązuje w szkołach polskich, rzeczywiście, absolwenci opanowali nieźle. Świadczy to, że

idziemy w dobrym kierunku i te tendencje należy nadal popierać ze wszelkich miar. Dobrze też są wskaźniki wstępowania absolwentów szkół polskich do wyższych uczelni.

Czy Panu Ministrowi nie wyda się, że na Wileńszczyźnie tak źle wypadła w litewskich szkołach matura z litewskiego, gdyż tu uczy się wielu nie tylko Litwinów, ale też Polaków, Białorusinów, Rosjan, czyli dzieci, które w domach nie rozmawiają po litewsku?

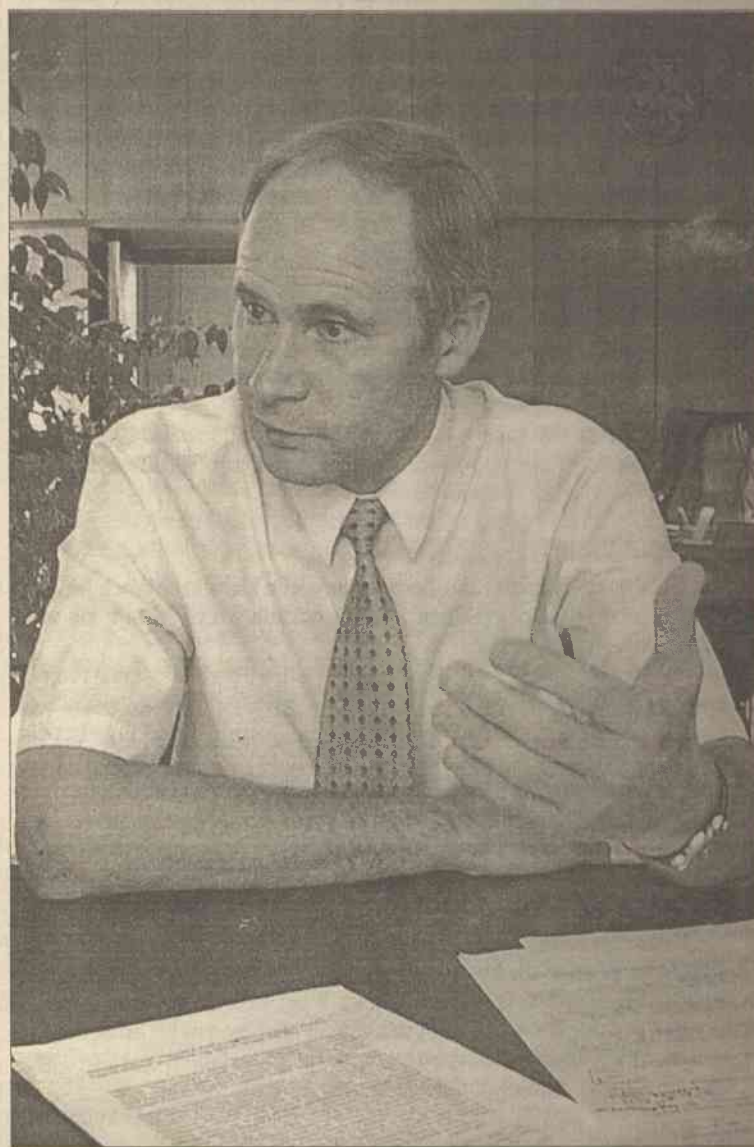
Owszem, i to może być przyczyną niedostatecznej wiedzy w zakresie języka litewskiego, ale musimy popierać chęć tej części młodzieży, która chce dobrze opanować język państwowy. Po prostu musimy zbadać, na czym polega problem i tę sytuację poprawić. Natomiast uważam, że tymi faktami nie powinni manipulować politycy.

Spoleczność polską niepokoi fakt, że matura z polskiego nadal nie należy do egzaminów obowiązkowych w polskiej szkole, chociaż niby decyzja należy do rady szkoły. O co tu właściwie naprawdę chodzi? Nie chce się wierzyć w zapewnienia kierownictwa oświaty, że chodzi jedynie o stworzenie jednakowych warunków na maturze dla wszystkich abiturientów. Przecież szkoły mniejszości narodowych do tego rodzaju „nierówności” są przygotowane. Boli też fakt, że władze oświatowe nie uwzględniły prośby ponad 20 tys. osób, wypowiadających się za obowiązkiem matury z języka ojczystego.

Będę szczery — do tej sprawy nie powinni tak angażować się politycy, należy po prostu porozmawiać z uczniami — wcale nie leniuchami — którzy doskonale rozumieją sytuację, a stanie się jasne, że takie rozwiązanie jest słuszne i kompromisowe. Z punktu widzenia państwa również nie możemy powziąć decyzji, by specjalnie dla szkół polskich wprowadzić maturę z polskiego jako obowiązkową. Przecież to byłoby naruszeniem praw konstytucyjnych! Z drugiej strony mamy fakty, jak w poszczególnych szkołach decydowano o egzaminie z polskiego. Nie obeszło się bez presji, nacisków, by egzamin z polskiego był obowiązkowy. Mówię to nie po to, by stawiać zarzuty szkołom polskim, ale przypadki takie miały miejsce. Jednak 85 proc. maturzystów szkół polskich składało maturę z polskiego, to znaczy, że trzeba się z tym liczyć. Tylko chciałoby się, by te procesy odbywały się bez nacisku polityków.

Nie jest tajemnicą, że szkołom polskim w dużym stopniu pomaga Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Chodzi o remonty szkół, ich budowę, wyposażenie, a nawet finansowanie wydania dwóch podręczników z historii. W jednej z publikacji w tegorocznym czerwcowym numerze pisma „Trakų žodis” wypowiedział się Pan, że tą pomocą Polska jakby „przekupuje” dzieci do szkoły polskiej. Czy w rzeczy samej pan minister tak uważa?

Szczerze witam pomoc „Wspólnoty Polskiej” szkołom polskim. Podobnie przecież Niemcy wspie-

Byłoby dziwne, gdybym np. zechciał żądać, by w Warszawie wiceministrem był Litwin. Absurdalne. — twierdzi Algirdas Monkevičius

Fot. Marian Paluszkiwicz

rają wspólnotę niemiecką na Litwie. Jest to całkiem naturalne, że są organizacje, które pomagają rodakom. Chodzi o to, by za tą pomocą nie stały inne interesy polityczne, z jakimiś żądaniami autonomii czy przeciwstawiania się. Gdyby tak było, byłbym przeciwko takiej pomocy, ale tego nie ma i dlatego mogę jedynie podziękować tym organizacjom za wsparcie. Co do „Trakų žodis”, musiałbym zobaczyć tę wypowiedź, bo w tej chwili nie przypominam, w jakim kontekście to było powiedziane. Wiem jedno, że nie mógłbym tego twierdzić w dosłownym tego słowa znaczeniu.

W związku z zmianą partnerów koalicyjnych, został w ministerstwie zlikwidowany etat trzeciego zastępcy ministra, którym był delegowany z ramienia AWPL Jan Dzilbo. W prasie dały się słyszeć wypowiedzi niektórych posłów, że to właśnie ministrowi nie zależało na tym, by zachować ten etat.

Pytanie to należy do wyraźnie upolitycznionych. W rzeczy samej jest tak: okrojono nam finansowanie o 10 proc. Stanowisko wiceministra kosztuje 60 tys. litów bez wydatków na transport. Jednak nie tylko to ostatecznie zdecydowało o zlikwidowaniu etatu trzeciego wiceministra. Ten etat przedtem utworzono, również ze względów politycznych. Przeprowadziliśmy dużą reorganizację w zarządzaniu, odłączyliśmy kierowników departamentów od wiceministrów, dokonaliśmy innych zmian. I wybrałem taki wariant, jaki jest. Z Janem Dzilbą pracowało się bardzo dobrze. Nie była to łatwa decyzja.

Dzwoniła np. dziennikarka z Polski, która sugerowała, że zwolnienie polskiego wiceministra może zaszkodzić stosunkom polsko-litewskim. Tłumaczyłem jej, że nie ma u nas polskiego wiceministra, a pracują w ministerstwie ludzie wielu narodowości i wcale nie zamierzam ich wyróżniać. Wiceministrowie są u nas obywatelami Litwy i służą Litwie, a nie jakimś innemu państwu. Byłoby dziwne, gdybym np. zechciał żądać, by w Warszawie wiceministrem był Litwin. Absurdalne. Nie myślę, że polityka oświatowa w jakimś stopniu u nas się zmieni, jeśli pana Jana zabraknie. Przy pożegnaniu serdecznie mu podziękowałem, bo pracował od serca.

Co by Pan Minister chciał życzyć pedagogom kraju z okazji rozpoczęcia roku szkolnego.

Chciałbym im życzyć wytrwałości. Ministerstwo jest z nimi, żadnej barykady między nami nie ma, dostrzegamy problemy pedagogów, rozumiemy je i wspólnymi siłami powoli wychodzimy z trudnych sytuacji. Chciałbym, żeby nauczyciele rozumieli, że od razu nie może nastąpić wielki skok, ale też dostrzegali tendencje, a one na pewno zmiernają w kierunku poprawy sytuacji. Nauczycielom chciałbym podziękować za ich trud, za lato, które poświęcili podnoszeniu kwalifikacji. Pragnąłbym, by wierzyli, że z trudności finansowych również wybrniemy. Wierzę, że rok szkolny zacznie się wszędzie w czas. Rozumiem, że nauczyciele mają prawo do różnych form protestu, ale nie powinny one szkodzić dzieciom.

Krystyna Adamowicz

W rejonie sołecznickim

Bank sołecznickich talentów

Już od roku program „Bank talentów” wciela w życie Sołecznicka Gielda Pracy. Pomaga ona studentom wyższych uczelni, bezrobotnym i wykwalifikowanym pracownikom, znającym języki obce, reklamować się na stronie internetowej Litewskiej Gieldy Pracy. Jak się okazało, w Sołecznicach są takie talenty.

W ciągu roku z reklamy skorzystało przeszło 30 osób, a obecnie w tym banku jest 14 „talentów”. W ciągu roku ten program pomógł w zatrudnieniu 5 absolwentów, przy czym troje z nich pracują w prestiżowej sferze zarządzania przedsiębiorczością. Kierowniczką oddziału obsługi klientów Sołecznickiej Gieldy Pracy Alła Dobrowolska, po zanalizowaniu programu powiedziała, że jest to dobra możliwość zaprezentowania za pośrednictwem banku talentów swoich możliwości i wkroczenia na szerszy rynek pracy.

Nowa szkoła

W ubiegły czwartek komisja państwowa rozpoczęła pracę w związku z oddaniem do użytku nowego gmachu Szkoły im. Stanisłowa Rapolionisa w Ejszyszkach.

Budowę szkoły rozpoczęto w 1998 r., ale zbudowano tylko jeden blok uczelniany i salę sportową. Drugi blok szkolny nie jest na razie budowany w związku z brakiem środków.

Godło Jaszun

Wzmianka o miasteczku Jaszuny pojawiła się w kronikach jeszcze 600 lat temu. Gospodarze tego dużego osiedla przygotowują się właśnie do swego jubileuszu.

Przed wszystkim pomyśleli o godle i fladze tego miasteczka. Projekt opracował wileński plastyk, specjalista heraldyki Arvydas Každailis. Jak poinformowała Danuta Wasilewska, starosta Jaszun, godło przedstawia na czerwonym tle srebrną kolumnę i dwie złote gwiazdy. Z okazji jubileuszu miasteczka odbędzie się kilka imprez — konferencje naukowe, święto kultury i sportu. A godło ma być poświęcone wiosną przyszłego roku.

Z pomocą powodzianom

Rada rejonowego związku zawodowego pracowników oświaty postanowiła przenieść na konto powodzian w Polsce 600 Lt. Na to konto wpłynęła sporo pieniędzy również od osób prywatnych.

Jak poinformowała koordynatorka tej akcji w rejonie Anna Biersztańska, która sama wpłaciła znaczną sumę, przykładem służą pedagodzy, np. Zenon Żolnieruk dał 100 Lt. Akcja pomocy trwa.

Piotr Ryngiewicz

W rejonie święciańskim

Muzyką pożegnano lato

Wesoło było w ubiegłą sobotę w Podbrodzkim Centrum Kultury. Na estradzie pod gołym niebem nad Żejmianą swoje mistrzostwo zaprezentowały zespoły estradowe miasta.

Na festiwal „Lato — 2001” przybyło ich przeszło 10. Jak zauważył starosta Podbrodzia Kazimierz Biepierszcz, było to bardzo udane święto i nie tylko dla młodzieży. Wszak festiwal zgromadził dużo ludzi. Było to swego rodzaju pożegnanie odchodzącego lata.

Dla mieszkańców Święcian — tańsza herbata

Nowa herbata lecznicza produkcji miejscowej fabryki ziół leczniczych „Švenčionių vaistažolės” jest już do nabycia w Wilnie i Paluśe.

Oferuje ją również święciański sklep „Lakaja”, gdzie jest o cały lit tańsza, bo sprzedawana według kosztów własnych, tylko z uwzględnieniem akcyzy i marży handlowej.

Barbarzyństwo

W ubiegłym roku kapitalnie odremontowano Podbrodzką Szkołę Sztuk Pięknych.

Można było oczekiwać, że początek roku szkolnego w tej schludnej, dużej i pięknej szkole będzie radosny. Tymczasem nocą chuligani wysmarowali szkolne mury.

Zenon Samulewicz

STOMATOLOGICZNY GABINET

Tel. 305 882

Akcja letnia

- Koronka porcelanowa - 290 Lt
- Protezy ruchome (phytki) - 190 Lt
- Helio plomba - 40 Lt
- Ortodoncja
- Wybielanie zębów
- Porady bezpłatne

Godziny pracy:
I-V 8 - 20
VI 9 - 15

VILNIUS,
JUSTINIŠKES,
RYGOS 17A

Sprzedajemy:

żyto - nasienne, paszowe;
jęczmień - nasienny, paszowy;
ziemniaki - spożywcze, nasienne, paszowe
groch, łubin.
Możemy dostarczyć na miejsce.
Tel. (8-22) 645 354
Tel. kom. 8-299 25413

FOTOCERAMIKA

ZDJĘCIA DO POMNIKÓW

Vilnius, Asanavičiūtės 20/2 (centrum handlowe „Vaivorykštė”), tel. 26 97 79

„Ta wrażliwość, której miał za wiele, Go zabiła”

Złamana gałązka bzu

— Pyta pani, jakim zapamiętałam ojca? — powtórzyła Wioletta moje pytanie.

Najbardziej z mego wczesnego dzieciństwa. A ostatnio po raz pierwszy w życiu przyśniłam go. Taki pogodny, spokojny. Wszedł do naszego domu i mówi: „Pokaż, Wioletto, swoje dzieci. Bardzo chcę je poznać”. Powtarzał głośno za mną ich imiona — Eryka, Tomek, Julia, Diana. Uśmiechnął się i wyszedł. Tak samo cicho, jak wszedł. Nazajutrz miałam wrażenie, że jest tu gdzieś, zupełnie obok. Tak, jakby nie wyjeżdżał od nas...

W rodzinnym domu Sławka

Wioletta Worotyńska — Mozyro, która studiowała romanistykę i ukończyła język francuski na Uniwersytecie Pedagogicznym, w dzieciństwie zaś uczyła się choreografii w szkole im. Čiurlionisa, a w roku 1995 odbyła dwuletni kurs choreografii w Lublinie, mówi, że nauczanie dzieci wiejskich tych przedmiotów (choreografii i francuskiego) — to wielka satysfakcja. Pierwsza żona ojca, a moja mama Laima Stonytė — Worotyńska (która teraz ma inną rodzinę) chciała, abym opanowała jak najwięcej przedmiotów, bo człowiekowi w ży-

Wioletta Worotyńska — Mozyro z najmłodszą pociechą Fot. Jarosław Jurkiewicz

ciu wszystko się przyda. Więc teraz w Instytucie Kształcenia Nauczycieli doskonale swój język litewski. Sądzę, że najbardziej potrzebny jest dziś wiejskim dzieciom.

Pani Wioletta pracuje w Kieńskiej Szkole Podstawowej w rejonie wileńskim. Jako wicedyrektor przed początkiem roku szkolnego miała pełne ręce roboty. Jednak zgodziła się porozmawiać z nami o swym ojcu — znanym poecie wileńskim Sławomirze Worotyńskim. Podobnie, jak i Alicja Worotyńska, rodzona siostra poety. Jest też pedagogiem i wyklada historię w podstawówce w Mościskach oraz w szkole średniej w Bujwidzach. Świetna narratorka, rozmiłowana w historii, umiejąca zainteresować uczniów tym przedmiotem.

Zawitaliśmy do rodzinnego domu Worotyńskich przy ul. Pavėsis w Nowej Wilejce, jednak nie z tym zamiarem, aby mówić o pracy zawodowej. Chodzi o dzieje rodziny, o wspomnienia o Sławku, naszym znanym i przedwcześnie zmarłym poecie wileńskim. Młode pokolenie już mniej go zna. Jednak dla dzisiejszych 40–50-latków był, jeśli nie prorokiem, to tym, który jako pierwszy na Wileńszczyźnie w latach wojennych wyraził myśli i romantyczne widzenie świata tamtego pokolenia. Były to nader ciche lata, bowiem polskiej inteligencji i piszących po polsku poetów było bardzo

Sławomir i Julia Worotyńscy z małą Wioletką (rok 1965, Wilno)

Fot. archiwum

niewielu. Tym bardziej dziwiła współczesnych głębia tych poetyckich obrazów:

*Jestem zwykłym woźnicą
Ulicami niewysłowionego
miasta
Czas wożę.
Droga wyboista.
Ledwie się utrzymuję
na wozie,
Lecz jadę.
I dyryguję
Chórem gwiazd.*

Gwarno w nim było...

— Dom, w którym mieszkamy, należał do moich rodziców. Ojciec pracował na kolei. Tu, w Nowej Wilejce, nad torami, była cała osada kolejarzy. Nasz dom przy dawnej ul. Kazimierzowskiej (przemianowanej w czasach sowieckich na Pavėsis — Cienistą), nieopodal parafialnego kościoła św. Kazimierza, niewiele się zmienił. Miał jednak to do siebie, że stale, przed i po wojnie, gwarno w nim było — opowiadała pani Alicja. — A to za sprawą mego ojca, Kazimierza Worotyńskiego, człowieka, łatwo nawiązującego kontakty z ludźmi, muzycznie uzdolnionego, pięknie grającego na gitarze. Ten stary, duży instrument zachował się u nas do dziś — mówiła.

W tym starym, miłym domu więcej jest staroświeckich pamiątek — pianino z XIX wieku, stary portret Chopina...

Mezaliani szlachcianki Anny

— Niektóre sprzęty, pamiątki i zdjęcia Sławek, wyjeżdżając na stałe do Polski, zabrał ze sobą. Nie wrócił do nas.

— Moja i Sławka babka po ojcu, Anna Worotyńska, o której w jej merytorycznym napisano „dworiana” wyszła za mąż za chłopca Waleriana Mickiewicza. Jednak postanowiła, że jej rodowe nazwisko będzie nosił nie tylko jej mąż, ale też wszystkie następne pokolenia jej rodu. I tak się też stało — mówiła Alicja.

Z kolei dziadkowie Budnowscy, z której to rodziny wywodziła się Maria, matka Alicji i Sławka, byli ludźmi bardzo religijnymi, cechowało ich przywiązanie do tradycji. Pani Alicja wśród innych rodowych pamiątek pokazała starą rodzinną relikwię, poczyniała od czasu drewnianego kościoła wyniósł jej ojciec. Działo się to w pobliżu Mołodeczna podczas pierwszej wojny światowej.

— Mama święcie wierzyła w moc tego krzyża. A muszę powiedzieć, że mama nasza była osobą twardą,

zrównoważoną i rozważną. Trzymał się na niej cały dom. Jednak, w trudnych chwilach brała krucyfiks do rąk i długo patrzyła na mękę Chrystusa — wspominała Alicja. — Muszę powiedzieć, że sama pewnie się czuję, gdy z rana spojrzę na krucyfiks. Często też czytuję stary modlitewnik mojej babki, wydany w 1898 roku. Czuję się wtedy pokrzepiona — mówiła w zamyśleniu pani Alicja.

List pełen zachwyty

Zdrowia i siły Alicja Worotyńska potrzebuje jeszcze bardzo dużo. Najpierw wychowywała i kształciła Wioletkę, córkę Sławomira. Teraz pracuje, bo pomaga wychowywać wnuków poety — 14-latkę Erykę, 13-latkę Tomasza i 4-latkę Julię. Pupilkiem wszystkich jest, oczywiście, mająca półtora roczku Diana — Weronika. Gdyby Sławek żył, cieszyłby się czwórka wileńskich wnuków.

Alicja Worotyńska z najcenniejszymi pamiątkami Fot. Jarosław Jurkiewicz

W Polsce, w Bielsko-Białej mieszka pani Danuta Krzywolak-Worotyńska, druga żona Sławomira i ich 22-letni syn Marcin.

Poznali się w latach siedemdziesiątych, kiedy wiersze 35-letniego poety wileńskiego, zaczęły się ukazywać w polskiej prasie, przede wszystkim w piśmie „Radar”. Do domu w Nowej Wilejce przychodziła masa listów z Polski. Napisała też pełen zachwyty list Danusia, bibliotekarka z Bielska-Białej. Po pewnym czasie doszło do spotkania. Poeta przeżywał wtedy kryzys twórczy. Był po rozwodzie z pierwszą żoną.

Spotkanie z czarnooką, filigranową dziewczyną z Polski, wyrwało go z odrętwienia, wzbudziło gorące uczucie: „Kocham.”

I nie mam upokorzenia przed kłęczącą beznadziejnością. Najmilsza. Kochana. Obca.”

Uczynił wszystko, aby nie było tej beznadziejności i obcości. Ukochana Danusia przyjechała do Wilna, do rodzinnego domu Sławka. Tu urodził się owoc ich miłości, syn Marcin.

(Dokończenie na str. 7)

(Dokończenie ze str. 6)

Gdy ona z dzieckiem wróciła do Bielska-Białej, on podążył za nią, pokonując szereg przeszkód i trudności biurokratycznych.

Wewnętrzna rozterka poety

Gdy 15 sierpnia 1983 roku żegnał się z ojcem i matką, z siostrą Alicją, z przyjaciółmi — poetami i najserdeczniejszym z nich, Henrykiem Mażulem, opuszczając Wilno, nie przypuszczał, że to już na zawsze, że widzi ich po raz ostatni.

A był pełen nadziei i dobrych myśli. Do rodziców mówił: „Ja was stąd zabiorę do Polski”.

— Szybko wyczuliśmy jednak, że Sławek poczuł się obco tam, dokąd tak bardzo dążył — snuła swe wspomnienia Alicja. — Ale nie wiedzieliśmy, jak wielką jest jego wewnętrzna rozterka i... zawiedziona miłość. Nie mogliśmy przypuszczać, że myślał o odejściu. Być może, zabrakło mu tej nici przewodniej, o której pisał w wierszu „Śmierć gwiazdy”.

(...) *Gwiazda, pod którą się urodziłeś,*

*by ślęczeć nad światłem czasu,
jak nad szyciem
własnej drogi życiowej.*

I nagle zabrakło nici przewodniej,

*którą ci dała matka,
przebrana podczas twoich naro-*

*dzin
za Ariadnę.*

Dobrowolnie rozstał się z życiem. 22 września roku 1983 odszedł na zawsze. Nazajutrz w domu przy ul. Pavėšio szlochała stara matka poety. Ojciec posępnie milczał. Alicja w gorączkowym pośpiechu wybierała się na pogrzeb do dalekiego nieznanego miasta. Jechała z nią 19-letnia wtedy Wioletta...

Na pogrzeb zjechała się liczna rodzina Worotyńskich z całej Polski. Sławek został pochowany na miejskim cmentarzu. Po kilku latach matka i Alicja ufundowały mu pomnik.

— Dawniej co roku jeździłam na grób brata. Teraz jest trudniej, mam problemy — wzdycha pani Alicja

Czar poezji Worotyńskiego

Za życia nie doczekał wydania żadnego tomiku swej poezji. Trudno było w socjalistycznych realiach Litwy przebić się wierszom pisany po polsku. Chociaż już wtedy, dzięki polskiemu dziennikowi stał się znany. O tym, jak się rozpoczęło romanowanie Sławka z poezją, opowiedział w 1981 roku na łamach właśnie „Czerwonego Sztandaru” (nr 90):

... W szkole miałem brzydkie dwójce z matematyki i bardzo uprzejme piątki z literatury, ale potem wszystko wyrównałem i w 1959 roku zostałem maturzystą Wileńskiej

Szkoły Średniej nr 26 (obecnie im. Kraszewskiego — przyp. autora).

Tegoż roku wysiałem dzieciństwo na daleką wyspę wspomnień. Zacząłem pracować nad rzeką Wileńką w fabryce „Žalgiris” (...). Pierwszy mój wiersz ukazał się na łamach „Czerwonego Sztandaru” w 1961 roku, co sprawiło, że nie spałem ze wzruszenia całą noc i czytałem tylko własne wydrukowane zwrotki o mojej miłości do największej z wysp na Wielkich Antylach — do młodej i wolnej Kuby (...). Rok 1969 przyniósł mi debiut na łamach prasy w Polsce. Moje trzy utwory zamieścił warszawski miesięcznik pracy twórczej „Radar” (...).

Później drukowałem swoje wiersze

Dziadkowie poety — Maria i Kazimierz Worotyński
Fot. archiwum

sze w „Nowej Wsi”, w lirycznym okienku „Gospodyni” i znowu w „Radarze”. W „Życiu Literackim” pisano o mojej poezji jako o frapującym pomysłem poetyckim, nie nowym wprawdzie, znał go Gałczyński i Harasymowicz, ale nie użytym jeszcze. Jednocześnie ostrzegano mnie przed infantylizacją obrazu. Bardzo mi pomogła ta rada w przyszłej pracy twórczej.

27 marca 1977 roku Polskie Radio (I program, audycja „Zjazd Pod Kurantem”) nadało mój wiersz pt. „Ręce”. Moje utwory znalazły też miejsce w warszawskiej TV. Otrzymałem nagrodę w konkursie literackim miesięcznika „Przyroda Polska”.

Można pomyśleć, że same sukcesy towarzyszą mi w życiu. Jednak mój pierwszy krzyk, protest o nieuczciwości. Nie ma bowiem dnia bez problemów. Za każdym moim utworem stoi ciężka praca nad słowem. Cierpliwość. Ustawiczne poszukiwanie piękna. I tylko taką widzę moją Poezję. Malowanie słowami dużego, kolorowego Życia”.

Tak o swoim warsztacie twórczym napisał nasz wileński poeta. I takim wymagającym był. Emocjonalnie przeżywał każdy napisany wiersz, każdą wykonywaną przez siebie pracę. Gdy przed wyjazdem do Polski, pracował u nas w redakcji „Czerwonego Sztandaru” przy ul.

Mostowej w charakterze gońca, dogłębnie interesował się treścią każdego numeru gazety. Lubił o niej rozważać z nami, dyżurnymi redaktorami. Miał do wszystkiego konkretny stosunek, własne widzenie i własny sposób odczytywania:

Pytasz szeptem: czym jest Poezja?

W Antarktydzie — to Indonezja.

Ogień w martwej pustyni nocą.

Ptaki, które nam słońce niosą.

To, gdy serce konwalie zbiera.

To, jak dwa razy dwa — nie cze-

ry.

Dzień zrodzony przez złote mity.

Gwiazda, która nie spadnie nigdy.

Młody Chopin przed starym Wilnem.

Atlantyda. I skarby Inków.

Wiatr, szumiący w najbliższym lesie...

Pytaj jeszcze: czym jest poezja?

(„Lekcja odczytywania”)

Dążenie do światła

Henryk Mażul, powojenny utalentowany i znany poeta wileński, o 11 lat młodszy od Worotyńskiego, we wstępie do pośmiertnego zbioru wierszy swego przyjaciela pisał:

„Cała Jego poezja była bezustannym dążeniem do światła. Nic dziwnego: przeszedł przez najciemniejsze tunele samotności, najokrutniejsze kręgi egzystencji, znosił to z podziwu godnym heroizmem. Kochał, całym jestestwem kochał wszystko, co wokół. I płakał w Poezji tą miłością.

Nie ludzi się; pisanie wierszy zawsze było śmiertelnie niebezpiecznym zajęciem, pojmował, że przeniesienie życia w słowa odbywa się kosztem życia. Nigdy inaczej. Przysłał na takowe samobójstwo na raty (...). Otrzymał w darze od natury zdolność wyjątkowo intensywnego, aż do bólu, przeżywania świata (...). Ta wrażliwość, której miał za wiele, Go zabiła (...).”

Złamana gałązka bzu.

Jak ją nie w sercu mieć?

Złamana gałązka bzu.

Jaka jest piękna śmierć!

(„Gałązka bzu”)

Jadwiga Podmostko

Od autorki:

20 stycznia 2002 roku Sławomir Worotyński ukończyłby 60 lat. Odszedł od nas osiemnaście lat temu, we wrześniu. Jednak żyje w naszej pamięci. Dzięki swoim wierszom. Tylko wielka szkoda, że są one coraz trudniej dostępne.

Zbiorek „Kontrasty i Analogie”, który ukazał się w 1990 roku nakładem wydawnictwa „Šviesa”, rozszedł się momentalnie. Sądzę, że polska sekcja Związku Pisarzy Litwy, czy też Wydawnictwo Polskie, czy prywatni sponsorzy musieliby upamiętnić zbliżające się 60-lecie naszego poety wileńskiego, którego czar poezji jest zjawiskiem nieprzemijającym. Dobrze stałoby się, aby wydanie to ukazało się za zgodą spadkobierców poety, a przede wszystkim Jego córki i siostry. Rodziny, która w dzisiejszych realiach nie ma lekkiego życia, również mogłaby przyspaść część honorariów. Taka jest praktyka za granicą. Tylko, kto się podejmie trudu wydania wierszy wszystkich poety? Zapewne, sekcja polska powołałaby komitet obchodów 60-lecia poety? Tak czy owak, obowiązkiem polskiej społeczności Wilna jest zachowanie pamięci o Sławomirze Worotyńskim, przeciw niezadługo przed swą śmiercią pisał: „Martwym pamięć. Żywym nadzieja”.

W rejonie trockim

Współpraca Rheine i Trok

W dniach 22 – 26 sierpnia czterdziestoosobowa grupa troczan na czele z merem rejonu trockiego Sauliusem Raščiauskasem gościła w niemieckim mieście Rheine, z którym Troki mają podpisaną od pięciu lat umowę o współpracy.

Właśnie z powodu jubileuszu 5-lecia rozpoczęcia współpracy została zaplanowana ta wizyta. Jak poinformowała „KW” Laima Balčytienė, st. specjalista samorządu rejonu trockiego, program wizyty był bardzo napięty. W ciągu tych kilku dni troczanie zapoznali się z organizacją pracy samorządu miasta oraz współpracą z organizacjami społecznymi.

Prezent Paksasa

W poniedziałek w samorządzie rejonu trockiego została podpisana umowa z firmą KAMESTA z Kowna, która została zwyciężczynią przetargu ogłoszonego przez samorząd trocki na wykonanie prac renowacyjnych chodników w Trokach.

Podpisanie umowy było świętowane tradycyjnym szampanem, po raz pierwszy w latach po odrodzeniu niepodległości Litwy centralna i najczęściej odwiedzana ulica Trakų – Karaimų będzie miała odpowiednio reprezentacyjny wygląd.

800 tysięcy litów, które otrzymały Troki z Funduszu Drogowego w tym roku i które zostały skierowane na renowację chodników, były swego rodzaju prezentem Rolandasa Paksasa, byłego premiera, dla starej stolicy Litwy.

Jak poinformował „KW” Zenon Kuzborski, wicemerk rejonu trockiego, w przetargu wzięło udział sześć firm. Projekt odbudowy chodników został wykonany przez jedną z najlepszych firm w kraju „Kelprojektas”, został on wyłoniony w trakcie negocjacji konkurencyjnych.

Na zaproszenie prezydenta RP

Mer rejonu trockiego Saulius Raščiauskas otrzymał zaproszenie wzięcia udziału w dożynkach prezydenckich, odbywających się 9 września w Spale k. Tomaszowa Mazowieckiego.

Dożynki nawiązują do tradycji II Rzeczypospolitej, tradycyjnego święta urodzaju organizowanego w latach 1927-1938 przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego. Ogólnopolskie Dożynki są najważniejszym świętem wsi polskiej i polskiego rolnika, w których uczestniczą oficjalne grupy wieńcowe reprezentujące województwa, liczne zespoły oraz twórcy ludowi. Gospodarzem Dożynek w Spale będzie prezydent Republiki Polskiej Aleksander Kwaśniewski.

Rozstrzygnięto konkurs

Ogłoszony przed dwoma tygodniami konkurs na stanowisko dyrektora polskiej szkoły podstawowej w Starych Trokach został rozstrzygnięty.

Zwycięzcą konkursu został Romuald Grzybowski, metodyk fizyki, pedagog z dwudziestoletnim doświadczeniem, który dotychczas pracował w szkole średniej nr 1 w Landwarowie.

Romuald Grzybowski urodził się w 1959 roku w Wilnie. Osiem klas ukończył w szkole jerozolimskiej, średnią — w wileńskiej nr 19 (dziś im. Wł. Syrokomli). Jest absolwentem Wydziału fizyki ówczesnego Wileńskiego Instytutu Pedagogicznego. Żonaty, żona również jest pedagogiem. Obecnie tymczasowo pełni funkcję dyrektora szkoły podstawowej w Szklarach. Ma dwoje dzieci, syn jest studentem pierwszego roku informatyki na UW, córka — uczennicą polskiej szkoły średniej w Trokach.

Zapytany o powody wzięcia udziału w konkursie, Romuald Grzybowski zaznaczył, że posiada dostateczną wiedzę i doświadczenie pracy pedagogicznej, by wypróbować siebie również w dziedzinie zarządzania placówką oświatową.

Alina Sobolewska

W rejonie wileńskim

W granicach gminy Czarny Bór

Historyczna wieś Dusieniata zwana przez ludność Dusinieta (lit. Dusinėnai) dotychczas znajdowała się w granicach starostwa rudomińskiego. Na posiedzeniu rady samorządu rejonu wileńskiego 22 sierpnia br. podjęto decyzję o włączeniu jej do granic gminy czarnoborskiej.

Jest to uzasadnione zarówno geograficznie, jak też historycznie. Wieś Dusieniata znajduje się w odległości dwóch kilometrów od osiedla Czarny Bór.

Zwraca w Dusieniatach uwagę długi drewniany dom na wysokim fundamencie. Został zbudowany w 1907 r. Poprzednio na tym fundamencie stał dworek Goreckich. Urodził się w nim w 1825 r. Tadeusz Gorecki, przysły znakomity malarz i zięć Adama Mickiewicza. Jego ojciec Antoni Gorecki (ur. w Wilnie w 1797 r.) poeta i bajkopisarz, członek wileńskiego Towarzystwa Szubrawców, zrzeszającego młodą inteligencję, był aktywnym uczestnikiem Powstania Listopadowego. W Paryżu Goreccy zaprzyjaźnili się z rodziną Mickiewicza. Jesienią 1857 r. Tadeusz zaręczył się z Marią, najmłodszą córką Celiny i Adama Mickiewiczów. Dzisiejsi potomkowie Goreckich zainteresowali się swoją ojcowizną i mają zamiar o nią się ubiegać. Roman Gorecki często odwiedzał Wileńszczyznę. W domu o wysokim fundamencie przez ostatnie ponad pół wieku mieszkały siostry Żebrowskie. Starsza z nich, słynna zielarka, 93-letnia Eleonora zmarła przed kilkoma laty. Żyje w samotności jej młodsza siostra, którą opiekuje się miejscowa ludność, w tym też przedsiębiorca Edward Szymczyk. Wieś Dusieniata zajmuje 234,8 ha powierzchni. Cywilizacja jak gdyby zaoszczędziła ten zakątek.

J. P.

Grób wileńskiego poety w Bielsku — Białej

Fot. archiwum

"Najważniejsze w moim zawodzie — nie zasnąć"

Gwiezdne dzieci Czernisa

1. Gwiazda „Nova Cygni” (Nowa Łabędzia) V 1500, 1975 VIII 29/30

2. Kometa „Czernis-Petrauskas” 1980 VII 31

3. Kometa „Czernis” 1983 VII 19

4. Kometa „Czernis-Kiuchi-Na Kamura”, 1990 III 14

5. Kometa „SOHO” 1999 XII 29

6. Kometa „SOHO” 2000 II 4

7. Kometa „SOHO” 2000 II 26

8. Kometa „SOHO” 2000 V 9

9. Kometa „SOHO” 2001 V 5

10. Kometa „SOHO” 2001 V 23

11. Kometa „SOHO” 2001 VI 25

12. Asteroida „Czernis&Co” 2001 VII 25

* Kazimierz Czernis wszystkie dwanaście dat urodzin swoich „córek” wymienił z pamięci bez namysłu

(Dokończenie ze str. 1)

Tytułem wyjaśnienia. Komety są nazywane nazwiskiem odkrywcy. Gwiazdy otrzymują zakodowane numery (np. gwiazda Czernisa ma symbol V1500) i nazwę gwiazdozbioru, w jakim się znajdują. Asteroidę odkrywca może nazwać według własnego uznania.

Dlaczego chrzest po trzech latach?

Odkrycie nowej asteroidy niedawno potwierdziło Biuro Odkryć w Cambridge (USA) założone przez Międzynarodowy Związek Astronomów. Dlaczego więc trzeba z nadaniem imienia czekać aż trzy lata?

— Sprawa jest prosta — zaczyna Czernis i zaczyna rysować wykres. (Cholera! Znosi się na wykład astrofizyczny piętego stopnia...)

— Kometę można nazwać już w tym samym dniu odkrycia. W przypadku asteroidy potrzebna jest obserwacja jej pełnego orbitalnego okresu obrotu wokół Słońca. „Długość” orbity naszej asteroidy wynosi 3 lata i 62 dni. Tyle trzeba czekać na nasze „chrzciny”.

W parze z SOHO

Doświadczony astronom „się rozlewnił” i ostatnie 7 komet odkrył, wpatrując się w monitor kom-

putera, nie zaś tradycyjnie w teleskop.

— Trzeba maksymalnie wykorzystać okazję, ponieważ jeszcze do końca roku wokół Słońca będzie krążył europejski kosmiczny teleskop, z którego zdjęcia są przekazywane do Centrum Kosmicznego w Waszyngtonie. Z pomocą internetu łączę się więc z bazą danych SOHO i szukam nowych obiektów — opowiada Kazimierz Czernis. Takie penetrowanie kosmosu z pomocą cudzego teleskopu ma jeden minus.

Mimo, że wszystkie prawa autorskie należą do astronoma z Litwy, jednak, zgodnie z umową, komety, odkryte z pomocą kosmicznego obserwatorium astronomicznego, muszą nosić imię SOHO.

Jednak nowa asteroida została odkryta w obserwatorium astronomicznym pod Malatami z pomocą teleskopu o średnicy zwierciadła 165 cm (największy w Północnej Europie) i elektronicznej kamery cyfrowej CCD, wypożyczonej od norweskiego Uniwersytetu Tromsø.

W kosmosie — „USSR”, „Lenin” i... „Williams”?

Dlaczego nowa planetoida nie zostanie nazwana „Lithuania”? Gdzie patriotyzm? Przecież to pierwsza asteroida odkryta przez litewskiego astronoma?

Oj, będzie chyba telefon od prezydenta (order...), premiera (premia...)?

— Medale to za czasów radzieckich rozdawano astronomom. Mam takie dwa — „Za obnarużenie kosmicznych obiektów”. Nie, innych premii ani przywilejów nie otrzymałem. O ile też wiem, za czasów Litwy niepodległej nikt z astronomów żadnej nagrody nie otrzymał... Zresztą, nie jest to potrzebne. Przecież to jest normalna praca, za którą od państwa otrzymuję pobory — macha ręką Czernis.

A teraz o tym, dlaczego nowego obiektu nie warto nazwać „Lithuania”. Nie warto, ponieważ asteroida o takiej nazwie już jest w Kosmosie.

Za czasów radzieckich jeden z rosyjskich astronomów — wielki chyba patriota albo może to było życzenie partii — odkrywając siebie asteroidy chrzczył nazwami republik związkowych.

Pałają się więc teraz gdzieś tam we Wszechświecie „Uzbekistan” (dobrze, że nie Uzbeckaja SSR), „Latvia”, „Ukraina”...

Jest gdzieś tam wysoko i daleko asteroida „Krupskaja”, jest i jej „mąż” — „Lenin”. Jak w tej piosence — „I Lenin wiecznie żywoj, i Lenin wiecznie młodoj...”.

Jest i „Litwa”, a nawet „Vilnius” i „Čiurlionis”...

Wypada zgodzić się z Kazimierzem Czernisem, że nie oplaca się mieć drugiej „Litwy” w niebie. Co więc oplaciłoby się?

— Nie, nie, nie! Oplaciłoby się na pewno nazwa... Np. „Williams”! — śmieje się astronom i zaraz poważnie:

— Czytelnikom „Kuriera” jako pierwszym składam propozycję uczestniczenia w konkursie na imię. Może to być imię wybitnego człowieka, albo coś innego, co będzie symbolizować nasz kraj.

Sen — wrogiem astronoma

Kazimierz Czernis 60 dni w roku spędza w obserwatorium pod Malatami. Co najważniejsze jest w tym zawodzie?

— Nie zasnąć! — śmieje się Czernis. — Chociaż człowiek w dzień się

„To jest normalna praca, za którą od państwa otrzymuję pobory” — macha ręką Czernis
Fot. Marian Paluszkiwicz

Gwiezdni strażnicy

Astronomowie grzebią w kosmicznych śmieciach — przecież wszystko, co większe, zostało już odkryte, opisane...

— Asteroidy nie są wcale takimi śmieciami. Gdyby na Ziemię spadła nasza 3-kilometrowa asteroida, wówczas na Ziemi nastąpiłby praktycznie koniec świata. Dla porównania, słynny tunguski meteoroid o średnicy zaledwie 100 metrów mógłby zniszczyć całkowicie Wilno — mówi Czernis.

Ale, na szczęście, asteroida „Czernis & Co” ma szansę upadku wyłącznie na Marsa.

Pod szczególną obserwacją astronomów całego świata znajduje się około 1000 planetoid, które ewentualnie zagrażają Ziemi.

Notabene, w okresie, kiedy został odkryty 2001 OM65, litewscy astronomowie śledzili lot innych asteroidów, które (jak na odległości kosmiczne) przeleciały bardzo blisko Ziemi — w odległości 100-200 tys. km (Księżyc znajduje się 384 tys. km od Ziemi).

Litewscy astronomowie od tego roku uczestniczą w światowym programie „Spaceguard” („Gwiezdny strażnik”). Czyli i nasi stoją teraz na straży Ziemi. I mają teraz nie tylko satysfakcję, a, być może, wkrótce i większe pieniądze na badania.

Z teleskopem... na plażę

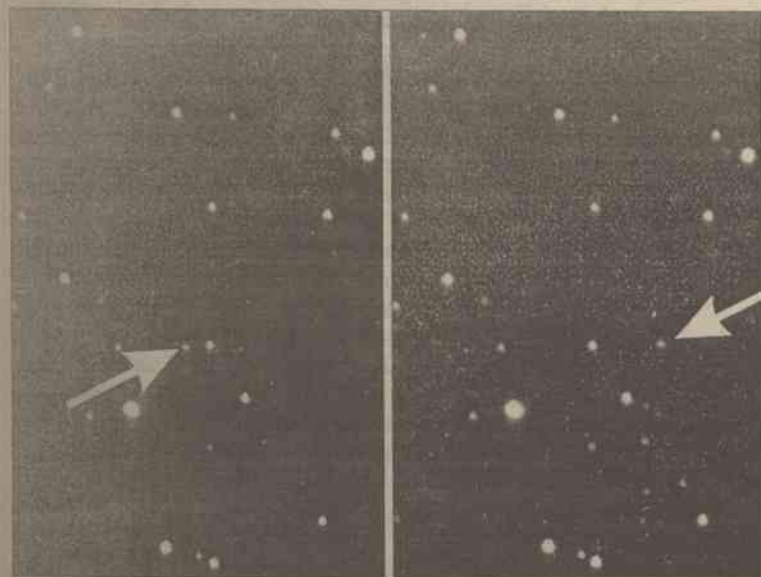
Niedawno astronom-odkrywca odpoczywał nad morzem. Nie do wiary, ale i tam czegoś szukał na niebie.

— Przez teleskop patrzeć na gwiazdy, które wiszą nad czarną taflą morza... To jest niesamowity widok! — mówi marzycielsko Kazimierz Czernis.

A rodzina? Nie. Żona, córka i syn spali i nie oglądali „cudu”? Totalna obojętność?

— Nie, niezupełnie. Np. 13-letni syn Edward w lipcu był ze mną na obserwacji pod Malatami i przy odkryciu mojej dwunastej „córki”. Przyniósł mi szczęście...

Aleksander Borowik

BEZPŁATNY DODATEK TELEWIZYJNY

Nastassja Kinski czuje duży sentyment do ludzi ze Wschodu

Najwspanialsze recenzje — od córek

Najstynniejsze europejskie festiwale filmowe odbywają się w Cannes i Wenecji, tymczasem także w naszej części Europy ma miejsce święto kina o równie bogatej tradycji.

Mowa oczywiście o Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Karlowych Warach, rozgrywającym się we wspaniałych dekoracjach zabytkowego uzdrowiska. Pośród festiwalowych gości w tym roku znalazła się Nastassja Kinski, która promowała swój najnowszy film „American Rhapsody”. Jest to debiut reżyserski Evy Gardos, amerykańskiej producentki węgierskiego pochodzenia. W filmie opowiada historię swojej rodziny, która uciekając przed represjami komunistów do Ameryki, zmuszona była zostawić małą Evę na Węgrzech. Po latach spotkali się ponownie, ale rodzinne więzy trzeba było budować od nowa. Nastassja Kinski opowiedziała o roli w „American Rhapsody”, swoich polskich korzeniach i o tym, czy jej życie jest materiałem na scenariusz. Zapraszamy!

Co skłoniło Cię do zagrania w najnowszym filmie w reżyserii Evy Gardos American Rhapsody?

N.K.: Zafascynowało mnie to, że film opowiada o prawdziwych wydarzeniach. Spodobał mi się też pomysł, że historię tę reżyseruje osoba, która ją przeżyła. Dzięki temu wiedziałam, iż opowieść ta będzie prawdziwa i wzruszająca.

W jakich realiach rozgrywa się akcja filmu?

N.K.: To historia najgorszych represji komunistycznych na Węgrzech. Tysiące ludzi emigrowało do Ameryki w poszukiwaniu lepszego jutra. Właśnie na taką podróż zdecydowali się rodzice Evy. Gdy jednak cała ucieczka była przygotowana, okazało się, że muszą zostawić najmłodsze dziecko — Evę, gdyż bali się, że jej płacz może ich zdradzić. Postanowili zatem, że dołączy do nich w ciągu dwóch dni, ale wszystko się skomplikowało. Rodzina została rozdzielona. Dziewczynka trafiła do obcych ludzi. Przez wiele lat rodzice Evy próbowali ją odszukać, ale wszystkie próby spęły na niczym. Dopiero wiele lat po ucieczce rodzinie udało się na nowo połączyć.

W filmie tym grasz matkę Evy — czy udało Ci się ją poznać?

N.K.: Niestety nie. Ale bardzo dużo czasu spędziłam na rozmowach o niej. Wciąż pytałam ją, czy tak by zareagowała, co lubi. To były bardzo mile spędzone chwile, nie tylko dla mnie. Niesamowite było także, jak Eva pomagała mi w kreacji tej roli. Przecież wiemy, że nie dorastała ze swoją matką, a mimo to udało się jej stworzyć piękną, wyrozumiałą postać. Tak naprawdę to przy tworzeniu tej roli wykorzystałam własne doświadczenia i oczywiście przeżycia mojej mamy.

Na czym polegała jej pomoc?

N.K.: Moja matka była mała gdy wybuchła druga wojna światowa. Zatem mogła mi opowiedzieć, co czuje małe dziecko podczas nalotów, wybuchów bomb, i o odwadze jaką wykazywała się jej matka, gdy ze wszystkich sił starała się uratować swoją pociechę przed śmiercią. Wiadomo, że kobieta zawsze będzie walczyć o dobro swojego dziecka, a szczególnie w obliczu zagrożenia. Właśnie tego typu wspomnienia wykorzystałam. Tyle że tym

Nastassję Zafascynowało to, że film opowiada o prawdziwych wydarzeniach

Fot. archiwum

razem grałam matkę.

Czy twoje dzieci widziały ten film?

N.K.: Tak, dziewczynki. Były bardzo wzruszone. Zarówno postacią Evy, która dorasta bez matki, bez bliskich jak i moją rolę. Mówiły, że choć grałam w innych realiach, to jednak udało mi się pokazać miłość do małej Evy. Przyznać muszę, że była to najwspanialsza recenzja mojej gry, jaką w życiu dostałam.

W filmie wykorzystałaś jeszcze jedno prywatne doświadczenie. Opowiedz nam o swoich polskich korzeniach.

N.K.: To są polsko-radzieckie korzenie. Tak naprawdę to nie orientuję się za dobrze. Jak byłam bardzo mała, poznałam swoją babcie ze strony mamy. Ale ona szybko zmarła i nikogo więcej już nie poznałam. Później mama pokazywała mi zdjęcia rodzinne, ale niewiele z nich pamiętam. Natomiast czuję duży sentyment do ludzi mieszkających na Wschodzie. Mam wielu przyjaciół na Węgrzech, w Rosji. Uwielbiam także tam pracować. Dlatego tak wielką przyjemnością była dla mnie praca nad „American Rhapsody”.

To pierwszy film w reżyserii Evy Gardos. Jak myślisz, czy „American Rhapsody” pozytywnie wpłynie na jej karierę?

N.K.: Z pewnością. Wiem, że Eva nie poprzestanie tylko na tej produkcji. mówiła mi, że pracuje nad kilkoma pomysłami, że pisze scenariusze do nowych filmów. Myślę, że będzie o niej coraz głośniejsz.

Podobno planujecie kolejną wspólną produkcję.

N.K.: Naprawdę? Jeszcze o tym nie słyszałam. Ale byłoby wspaniale. Uwielbiam pracować z ludźmi, których znam. Dzięki temu można wytworzyć taką cudowną, przyjazną atmosferę.

Rozpoczęłaś karierę jako bardzo młoda dziewczyna — miałaś 16 lat. Powiedz, jaki wpływ na twoje życie miał film „Tess”.

N.K.: Może to zabrzmieć banalnie, ale jak wielu ludzi miałam trudne dzieciństwo.

W moim domu było mało pieniędzy, zawsze ich brakowało. Kiedy więc zaczęłam sama pracować, byłam w stanie zadbać o siebie, dom, rodzinę. Stałam się matką dla swojej mamy. Dzięki pracy nad „Tess” zyskałam niezależność i wolność, a jednocześnie bardzo szybko dojrzałam. Zawsze mówiłam, że dzięki tej produkcji odkryłam swoje prawdziwe ja.

Jesteś aktorką pochodzącą z Europy, ale udało Ci się zrobić karierę w Ameryce. Jaką radę dałabyś aktorom ze Wschodu, by zabłysnąć na świecie.

N.K.: Zrobić światową karierę to naprawdę trudna rzecz. Ja miałam olbrzymie szczęście trafiając do „Tess”. I choć za tę rolę dostałam trzy nagrody, to i tak bardzo długo mówiono o mnie „aktorka europejska”. Oderwać się od takiej etykiety jest bardzo ciężko. Z drugiej jednak strony Ameryka jest bardzo gościnną dla młodych utalentowanych ludzi. Według mnie cała trudność polega na tym, że amerykańska publiczność jest mało wymagająca. Amerykanie lubią proste, szybkie filmy o wartkiej akcji. Zaś kino europejskie to bardziej poetycko opowiedziane historie. Dlatego często ten gatunek nie sprawdza się w USA. Ale nie należy się załamywać — patrząc na mnie widać, że publiczność zakochuje się w pewnych produkcjach, a wtedy stajesz się jej ulubieńcem. I to jest właśnie klucz do sukcesu.

Twoje życie to gotowy scenariusz na film. Czy zastanawiałaś się nad tym, by opowiedzieć historię swojego życia?

N.K.: To prawda, że w moim życiu wydarzyło się dużo rzeczy, ale nie uważam, że to jest odpowiedni czas by podjąć się takiego przedsięwzięcia. Wiele osób już zadawało mi to pytanie, a ja wciąż odpowiadam, że się zastanawiam. Może lepiej by było najpierw napisać biografię, wtedy okazało by się, czy ludzie są w ogóle tym zainteresowani.

Cameron Diaz i Edward Norton w filmie o Internecie

Najprawdopodobniej Cameron Diaz i Edward Norton zagrają razem w filmie o historii i spektakularnej klęsce strony internetowej boo.com.

Witryna upadła 18 miesięcy temu i pozostawiła bez pracy 300 osób, ale za to wydana w listopadzie zeszłego roku książka autorstwa Kasji Leander i Ernesta Malmstena z miejsca stała się bestsellerem. Jak donosi brytyjski magazyn „Observer”, wytwórnia Vivendi Universal jest bliska podpisania umowy na sześciocyfrową sumę, która zapewni jej prawa do realizacji filmu. Podobno Malmsten i Leander zasugerowali, żeby zagraли ich Edward Norton i Cameron Diaz.

Clint Eastwood romansuje z Dianą Krall

71-letni Clint Eastwood jest wielbicielem piosenkarki jazzowej Diany Krall, jednak śmieje się z plotek na temat ich rzekomego romansu.

Eastwood niedawno pojawił się nawet na jej koncercie na festiwalu w Monterey, a później widziano ich na wspólnym obiedzie w restauracji położonej niedaleko posiadłości aktora w Carmel w Kalifornii. Jednak Krall zaprzecza plotkom na temat ich rzekomego romansu: „Oczywiście, że to nie prawda. Clint po prostu się zaśmiał, kiedy o tym usłyszał. Powiedział — Hej, jestem chyba najdzikszy emerytem w tym mieście.”

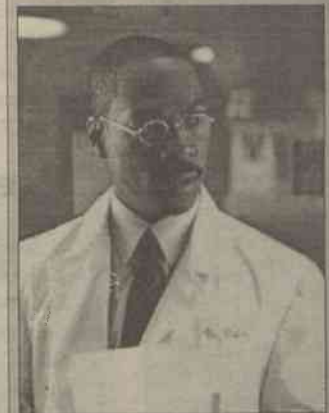
Winona Ryder w londyńskim szpitalu

Winona Ryder trafiła do londyńskiego szpitala, gdzie leczy się z tajemniczej infekcji.

Zatroskani rodzice 29-letniej aktorki natychmiast przylecieli z Ameryki i są teraz przy chorej córce. Ryder jest w Londynie, gdzie trwają zdjęcia do filmu „Lily and the Secret Planting”. Aktorka poczuła się źle podczas premiery „Planety małp”. Producentka filmu, Sarah Radcliffe mówi: „Mamy nadzieję, że już za kilka dni Winona wróci na plan. Najważniejsze jest to, że czuje się już lepiej.”

Murphy w szpiegowskiej komedii

W Hollywood trwają przygotowania do realizacji nowej sensacyjnej komedii „I Spy” z Eddie Murphy w roli głównej. Film będzie kinową wersją popularnego w latach 60. serialu emitowanego w amerykańskiej telewizji. Opowiada on o losach tajnego agenta (w tej roli Eddie Murphy, który w towarzystwie atlety wyrusza na niebezpieczną misję w celu odzyskania skradzionego samolotu. W „I Spy” wystąpi również Owen Wilson („Kowboj z Szanghaju”) i Famke Janssen („Goldeneye”), a wyreżyseruje go Betty Thomas, autorka takich filmów, jak: „28 dni”, „Dr Dolittle” czy „Części intymne”.

ORT

19.30

Karawana śmierci

Film fab., Rosja, 1991, reż. Iwan Solowow, wyk. Aleksandr Pankratow-Cziornyj, Boris Chmielnickij. Wojna już się skończyła, ale w strefie przygranicznej nadal toczą się walki między wrogimi grupowaniami. Całkiem przypadkowo świadkami i uczestnikami operacji bojowej stają się turyści.

TV 3

20.00

Dziwni sąsiedzi

Dramat kom., USA, 1996, reż. John Erman, Nathan Lane, wyk. Robert Sean Leonard, Tony Goldwyn. Jacques jest opiekunem czterech psychicznie chorych mężczyzn i najlepszym ich przyjacielem. Trzyczając się o nich całkowicie zapomina o własnym życiu. Pewnego razu czwórka podopiecznych dowiaduje się, że najlepszy przyjaciel Jacques zostaje przeniesiony do innej pracy.

TPOLONIA

20.00

Pierścionek z orłem w koronie

Dramat, Polska, 1993, reż. Andrzej Wajda, wyk. Adrianna Biedrzyńska, Rafał Królikowski. W krytycznej chwili powstania warszawskiego 20-letni Marcin przejmując dowództwo z rąk majora Steinerta. Swoim ocalałym żołnierzom rozkazuje zdjąć mundury i opuścić miasto wraz z cywilami. Wkrótce Marcin zostaje ranny, a jego dziewczynę Wisię zabierają włosowcy. Na chwilę przedtem ukochana przekazuje mu pierścionek z orłem w koronie — symbol ich miłości i patriotycznych ideałów, w które oboje wierzą.

LNK

23.35

Pasterz

Film akcji, USA, 1999, reż. Peter Hayman, wyk. Thomas Howell, Roddy Piper. Przyszłość. Stary świat przestał istnieć. Mieszkańcy Ziemi muszą wszystko rozpocząć od nowa. Przed społeczeństwem przyszłości powstaje dylemat wyboru liderów. Przywódcami chcą zostać ludzie, którzy nie czują żadnej odpowiedzialności, gdyż nie mają przeszłości.

LRT

- 8.00 Magia sażu
- 8.30 Drogi. Samochody. Ludzie
- 8.55 Telekatalog
- 9.00 Dla dzieci
- 10.00 Przegląd prasy
- 10.10 Zdrowie
- 10.35 Na jednym końcu haczyk
- 11.00 Powierzchnia budowlana
- 11.30 O Pilce nożnej
- 12.00 Lotnisko
- 12.30 To niemożliwe
- 13.00 Wiadomości
- 13.05 Na parapacie
- 13.35 S. „25 stopni na Południe”
- 14.00 Przestrzeń
- 14.30 W kręgu kultury etnicznej
- 15.00 Koncert życzeń
- 16.00 Wiadomości
- 16.05 Słowo chrześcijanina
- 16.15 Program wspólnot narodowych. Rozmowy wileńskie
- 17.00 Filmy dok.
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 S. „Latorośle”
- 19.10 Dajmy czadu
- 19.55 Loteria „Perlas”
- 20.00 Prawdziwe historie
- 20.30 Panorama
- 20.50 Mecz eliminacyjny Piłkarskich Mistrzów Świata. Litwa — Włochy. Podczas przerwy — Europejski zegar
- 22.40 Film fab. „Leśna kraina” — W. Brytania, 1997
- 23.00 Dziennik wieczorny
- 23.05 Cd. filmu

LNK

- 8.00 Dla dzieci
- 9.00 Film fab. „D. A. R. Y. L.” — USA, 1985
- 10.35 S. „Szelm Twistowie”
- 11.00 Najlepsze programy „Telepizy”
- 11.40 Nowa komunikacja
- 12.00 Wielka kraina nietoperzy
- 13.00 Filmy dla dzieci
- 14.05 S. „Rodzinka Addamsów”
- 14.35 S. „Przyjaciele”
- 15.00 S. „Różany dwór”
- 16.00 S. „Zaginiony świat”
- 16.50 S. „Kung Fu”
- 17.50 Zamek Takeszi
- 18.35 S. „Upał w Los Angeles”
- 19.30 Wiadomości
- 19.40 Film akcji „Piekló” — USA, 1999
- 21.35 Thriller „Pogranicze” — USA, 1998
- 23.35 Film akcji „Pasterz” — USA, 1999
- 1.15 Film fab. „Wielkowiejska noc” — USA, 1992

BTW

- 8.00 S. „Razem”
- 8.50 Jestem z wami
- 9.15 Karuzela
- 10.15 Kibir Vibir
- 11.15 Bushido
- 12.45 Nie cierpie reklamy
- 13.15 Klub koszykówki
- 13.30 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Francja — Ukraina. Podczas

- przerwy i po meczu — Klub koszykówki
- 15.45 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Litwa — Izrael. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
- 18.00 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Turcja — Słowenia. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
- 20.15 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Rosja — Grecja. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
- 22.10 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Hiszpania — Łotwa. Po meczu — Klub koszykówki
- 23.50 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Litwa — Izrael
- 1.20 Film fab. „Pożyczone życie, skradzioną miłość”

3

- 8.10 Dla dzieci
- 9.55 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
- 10.20 S. „Felicity”
- 11.10 S. „Blossom”
- 12.00 Komedia „Dziwny wynalazek” — USA, 1985
- 13.35 S. „Trzej przyjaciele i pizzeria”
- 14.00 Przegląd Ligi Mistrzów UEFA
- 14.55 Film fab. „Zastynąć w Los Angeles” — USA, 1997
- 15.45 S. „Trzecia planeta od Słońca”
- 16.15 S. „Przetrawianie”
- 17.05 Film fab. „Zesłanie” — USA, 1990
- 18.45 Wiadomości
- 19.00 Niech żyje król
- 19.35 Finał „FORD Supermodel 2001”
- 20.00 Film fab. „Dziwni sąsiedzi” — USA, 1996
- 21.50 Thriller „Oddać dla psów” — USA/Kanada, 1998
- 23.35 Thriller „Morderstwo po amerykańsku” — USA, 1991

W

- 8.00 Z Wilna
- 8.20 Budownictwo
- 8.50 Film anim.
- 9.15 „Niedziela”
- 9.35 Telefon „Niedzieli”
- 10.05 Film fab. „Dwa bilety na dzienny seans” — Lenfilm, 1966
- 12.00 Film fab. „Osoba narodowości kaukaskiej”
- 12.35 Patrol drogowy
- 13.00 Dzisiaj
- 13.30 Nasze ukochane zwierzęta
- 14.15 Skandale
- 14.55 Do naszego portu zawiąły statki
- 15.45 Film fab. „Witryna”
- 17.00 Dzisiaj
- 17.40 Jubileusz

- Aleksieja Uczciela’
- 18.50 Film fab. „Jekaterina Woronina” — Rosja, 1957
- 20.50 Patrol drogowy
- 21.05 Miss Moskwa 2001
- 22.00 Film fab. „Jak w piekle” — USA, 1997
- 23.40 Koncert

UK

- 9.00 Dotyk
- 10.00 Film dok.
- 10.30 Bądźmy zdrowi
- 11.00 Bezpieczeństwo roślin
- 11.30 Oferta
- 11.35 Letni wypoczynek dzieci. Luksus czy konieczność?
- 11.55 Film fab. „Naszyjnik Charlotty”
- 13.30 Muzeum kina
- 14.00 Twój wychowanek
- 14.30 Filmy dok.
- 15.40 Film anim.
- 16.00 Dzieje podmoskiewskich dworów
- 16.25 Oferta
- 16.30 Turystyka
- 16.45 Sukces w sadzie
- 17.00 Komputery
- 17.30 Gwóźdź
- 18.00 Oferta
- 18.05 Poglądy od poniedziałku do piątku
- 19.00 Republika Jabłka
- 19.30 Dyrigent Virżonis
- 20.00 Oferta
- 20.05 S. „Sireny”
- 21.05 Film fab. „Kochana Claudia” — Australia, 1998

1

- 6.10 Film dok.
- 6.35 Film anim.
- 6.55 Michael Terwerdijew
- 7.50 Bibliomania
- 8.00, 13.00, 16.00 Wiadomości
- 8.10 Smak
- 8.35 Panorama śmiechu
- 9.10 Zdrowie
- 9.55 W świecie zwierząt
- 10.40 Aby pamiętać
- 11.25 Komedia „Nieulegli”
- 13.10 S. „Missis Bradley: lekka śmierć”
- 14.05 Klub Disneya
- 14.30 Po łaźni
- 15.00 S. „Wielkie pranie”
- 16.15 S. „Przyspieszona pomoc”
- 16.50 Film krym. „Zło pod słońcem”
- 19.00 Czas
- 19.30 Film fab. „Karawana śmierci”
- 20.35 Mecz eliminacyjny mistrzostwa świata w piłce nożnej. Słowenia — Rosja
- 22.30 Film fab.

PTP

- 6.45 S. „Teletubbies”
- 7.10 Złoty klucz
- 7.30 Komedia
- 8.45 Witaj, kraju
- 9.35 Telegra
- 10.25 Sam sobie reżyserem
- 11.00 S. „Zaginiony świat”
- 12.00, 18.00 Wiadomości
- 12.20 Film fab. „Spotkali się w drodze”
- 14.00 Wieczory w Muzeum Politechnicznym. Andriej

- Wozniesienskiej
- 14.50 Długa jak stulecia
- 15.30 Klub prasowy
- 16.00 Moja rodzina
- 16.55 Anchlage
- 18.35 Film fab. „Niewinnie oskarżony”
- 20.20 Dramat krym. „Ucieczka z Szouszenki”
- 23.00 Formuła-1

TPOLONIA

- 7.00 Echa tygodnia
- 7.30 „Kasztelanka” — film
- 8.30 Wiadomości
- 8.42 Pogoda
- 8.45 Ziarno — program katolicki
- 9.10 XXI Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca KONIN 2000
- 9.35 S. anim. „Mapeciątka”
- 10.00 „Klan” — telenowela
- 11.15 Mini wykłady o maxi sprawach
- 11.30 „Pan Samochodzik i praskie tajemnice” — film
- 13.00 Magazyn kultury i sztuki ludowej
- 13.30 Podróże kulinarne
- 13.50 „Kratka” — film obycz.
- 14.45 Celtycka ballada — program Jacka Milewskiego
- 15.10 Polska w ogniu
- 15.35 Ich pierwsze miłości
- 16.00 Występ zespołu w ramach Festiwalu Eurofolk Sanok 2001
- 17.00 Teleexpress
- 17.15 Tam, gdzie jesteśmy
- 17.35 Pierwszy zwycięski — reportaż
- 17.50 Zaproszenie — program krajoznawczy
- 18.10 S. komed. „Zmiennicy”
- 19.15 Dobranocka
- 19.30 Wiadomości
- 19.50 Pogoda
- 19.53 Sport
- 20.00 „Pierścionek z orłem w koronie” — dramat
- 21.45 Koncert kabaretowy FAMA 2001
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport-telegram
- 23.00 Bezludna wyspa
- 23.55 Zaproszenie — program krajoznawczy
- 0.15 S. „Zmiennicy”

RTL7

- 7.00 Teledyski
- 8.00 Odjazdowe kreskówki
- 10.10 Teleshopping
- 10.40 S. „Zakazana miłość”
- 12.15 „Greenstone” — mini-serial obycz.
- 13.00 Teleokazja — podróże
- 13.30 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 14.00 „Hindenburg” — film sensac.
- 16.10 „Samochody marzeń” — film dok.
- 17.05 S. sensac. „SeaQuest”
- 18.00 S. przygod. „Słoneczny patrol”
- 19.00 Koncert Bryana Adamsa
- 20.00 „Handlarz bronią” — film krym.
- 21.35 „Pod ostrzałem” — thriller
- 23.15 „Zwierzęcy instykt” — film erot.
- 0.55 Koncert Bryana Adamsa

POLSAT

- 6.00 Disco Relax
- 7.00 Twój lekarz
- 7.15 Wystarczy chcieć
- 7.30 Magazyn religijny
- 8.00 S. „Kosmiczne wojny” — dla dzieci
- 8.30 S. anim. „Faceci w czerni”

- 9.00 S. „Tajemniczy rycerze”
- 9.30 S. „Power Rangers”
- 9.55 Disco Polo Live
- 11.00 „Najdłuższy dzień” — film
- 14.05 S. komed. „Aniołek z piekła rodem”
- 14.30 Benny Hill
- 15.00 4 x 4
- 15.30 Informacja
- 15.40 Prognoza pogody
- 15.45 S. obycz. „Rodzina zastępcza”
- 16.15 Publicystyka
- 16.45 S. „Roswell”
- 17.40 S. „Potyczki Amy”
- 18.35 Informacje
- 18.55 Sport
- 19.05 Chciwość, czyli żądza pieniędzy
- 20.00 S. komed. „Miodowe lata”
- 20.45 S. komed. „Graczykowie”
- 21.15 S. obycz. „Zostać Miss”
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 22.10 „Wersety zbrodni” — thriller
- 24.00 S. „Opowieści z krypty”
- 0.30 „Sekrety pokojówki” — dramat erot.
- 2.20 „Najdłuższy dzień” — film

RTL7

- 7.00 Wszystko o działce i ogrodzie
- 7.25 Agrolinia
- 8.00 Do góry nogami
- 8.30 Wiadomości
- 8.42 Pogoda
- 8.45 Ziarno
- 9.10 Zwierzęta świata
- 9.40 Walt Disney przedstawia
- 10.50 Cała Polska czyta dzieciom
- 11.00 S. „Słodkie smartwienia”
- 11.45 Cała Polska czyta dzieciom
- 12.15 Wyrpedzić chorobę
- 12.35 Podróżnik
- 13.00 Wiadomości
- 13.20 Cała Polska czyta dzieciom
- 13.35 Z koszyka pani Wandzi
- 14.00 Studio sport
- 15.55 Cała Polska czyta dzieciom
- 16.05 S. „Palce lizać”
- 16.35 Wybierz teledysk
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Skarb” — film fab., 1949
- 19.10 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.52 Sport
- 19.57 Pogoda
- 20.05 „Meyerling” — melodramat
- 22.30 „Ślepa furia” — film
- 23.55 S. „Na skrzydłach orłów”

4 TV4

- 6.00 S. „Droga do Avonlea”
- 7.00 V Max — magazyn motor.
- 7.30 S. „Lowcy”
- 8.30 S. anim. „Wilkołaczek”
- 9.00 S. famil. „Droga do Avonlea”
- 10.00 S. „Przygody Rin

DRZWI SEJFOWE

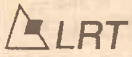
- dostawa

- produkcja

- montaż

tylko 800 litów

Zamówienia tel. (8 22) 45 17 15

8.00 Wiadomości ekumeniczne
8.05 Droga
8.30 Bez pracy nie ma kolaczy
9.00 Dla dzieci
10.00 Z Klajpedy
10.30 Siedem dni Kowna
11.00 W świecie koszykówki
11.30 Magazyn wojskowy
12.00 Podróże
12.45 Od Wargów do Greków
13.00 Wiadomości
13.05 Koncert życzeń
13.55 Formula-1
16.00 Wiadomości
16.05 S. „Pomyślny wiatr”
16.50 Letnia muzyka
17.00 Salon muzyczny
17.30 Znamiona czasu
17.55 Lekcja jęz. litewskiego
18.00 Wiadomości
18.10 Film dok.
19.00 „Stilius”
19.25 Niedzielne lotto
20.30 Panorama
20.55 Tydzień na świecie
21.10 Film fab. „Tajemnice serca” — Hiszpania, 1996
23.00 Dziennik wieczorny
23.05 W sidłach kultury

8.00 Dla dzieci
9.00 S. „Szelm Twistowie”
9.30 Narodowa geografia
10.00 Kuchnia pani Grażyny
10.25 Salon Białego Kota
11.00 Film anim. „Asterix i Kleopatra”
12.10 Kolekcja „Explorator”
13.00 Dla dzieci
14.05 S. „Rodzinka Addamsów”
14.35 S. „Przyjaciele”
15.00 S. „Różany dwór”
15.50 Otwarcie nowego sezonu LNK
15.55 Komedia „Dennis zagraża społeczności” — USA, 1993
17.50 Otwarcie nowego sezonu LNK. Turniej humoru
18.45 Wiadomości
19.00 Otwarcie nowego sezonu LNK
20.50 Komedia „Mars atakuje” — USA, 1996
22.55 Wieczór komika
24.00 Horror „Mimic” — USA, 1997

8.05 S. „Dobry wieczór, kochanie”
8.30 Matka Angelika
9.30 „Kibir vibir”
10.30 S. „Arabski księż” — Niemcy, 2000
11.20 Jestem z wami
11.45 Koncert życzeń
13.15 Klub koszykówki
13.30 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Ukraina — Izrael. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki

15.45 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Włochy — Rosja. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
18.00 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Jugosławia — Niemcy. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
20.15 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Litwa — Francja. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
22.10 Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. Hiszpania — Turcja
23.40 Film fab. „Pożyczone życie, skradziona miłość”

8.10 Dla dzieci
9.55 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
10.20 Film fab. „Zesłanie”
12.00 Komedia „Dziwni sąsiedzi” — USA, 1996
13.35 S. „Trzej przyjaciele i pizzeria”
14.00 S. „Opowiadania o dzikich zwierzętach”
14.30 Za rogiem. Stare anegdoty
14.55 S. „Zasłynąć w Los Angeles”
15.45 S. „Trzecia planeta od Słońca”
16.15 S. „Przetrwanie”
17.10 S. „Cobra-11”
18.45 Wiadomości
19.00 Film fab. „Godzilla kontra Niszczyciel” — Japonia, 1995
21.00 Telelotto
22.10 Piłka nożna
22.35 Sport na świecie
23.00 S. „X-Files”
23.45 S. „Nowojorscy gliniarze”

8.00 Dla dzieci
8.30 Na ryby
9.00 Co słychać? (pol.)
9.30 Film anim.
10.10 Film fab. „Kolo” — Lenfilm, 1972
12.00 Film fab. „Osoba narodowości kaukaskiej”
12.35 Wszyscy do sadu
13.00 Dzisiaj
13.30 Sieć
13.55 Dla sadowników
14.25 Moje kino
15.25 Stolica
15.45 Kamień węgielny
16.15 Wileńska Jutrzenka
16.30 Lekarz domowy
17.00 Dzisiaj
17.40 Patrol drogowy
18.00 Katastrofy tygodnia
19.00 Jesteś świadkiem
19.55 Film fab. „Krzyk strachu” — USA, 1997
21.15 Film fab. „Zemsta”
22.55 Koncert
9.00 Godzina mocy ducha

10.00 Film dok.
10.30 Komputery
10.50 Film dok.
11.40 Służba równych możliwości kobiet i mężczyzn
11.50 Oferta
11.55 Studio prawnicze
12.25 S. „Syreny”
13.25 Film fab. „Kochana Claudia”
15.20 Oferta
15.25 Filmy anim.
16.30 Dzieje dworów podmoskiewskich
17.00 Paradigmat
17.30 Europa dziś
18.00 W świecie zwierząt
18.25 Oferta
18.30 Nauka i technika
19.00 Wyspa Jabłka
19.30 Film dok.
20.00 Oferta
20.05 S. „Syreny”
21.00 Twój wychowanek
21.30 Film fab.

6.35 Klub Disneya
7.00 „Jerasz”
7.15 S. „Przyśpieszona pomoc”
7.50 Bibliomania
8.00, 13.00, 16.00 Wiadomości
8.15 Notatki
8.30 Dopóki wszyscy w domu
9.10 Klub podróżników
9.50 Pocztą poranna
9.20 Dok. film krym.
10.55 Nie jesteśmy głupi
11.25 Film fab. „Wierzyć poprawce”
13.10 S. „Missis Bradley: Lekka śmierć”
14.05 Klub Disneya
14.35 Mądralki i mądrale
15.00 Żywa przyroda
16.20 Film fab. „Niespokojny strzelec”
18.10 Film fab. „Pięty element”
20.30 Czasy
21.50 S. „Millennium”
22.40 Dok film muz. „Ostatni bohater”

7.40 Telegra
8.20 Witaj, kraju
9.00 „Anschlage”
9.55 Miasteczko
10.30 Program muz.
12.00, 18.00 Wiadomości
12.20 Rozmowy o zwierzętach
13.05 Dookoła świata
13.50 Formula-1
16.00 Film dok. „Jeden dzień z prezydentem”
16.25 S. „Marosiejka 12”
18.35 Komedia „Szalenie zakochany”
20.45 Komedia „Szalony Cecil B”
22.35 Film krym. „Basen”

7.05 Słowo na niedzielę
7.10 Tam, gdzie jesteśmy
7.30 Pierwszy zwycięski — reportaż
7.45 Madonny polskie
8.10 S. anim. „Fraglesy”

8.35 Niedzielne muzykowanie
9.05 Wesele szczawnickie — reportaż
9.35 „Złotopolscy” — telenowela
10.35 „Młody las” — dramat
12.00 Anioł Pański
12.15 Przeboje klasyków
13.00 Transmisja Mszy Świętej
14.00 Teatr rodzinny z Balladą
14.35 Spotkanie z Balladą
15.25 Biografie, ZBIG
16.20 S. „M jak miłość”
17.00 Teleexpress
17.15 „Krzysiek Kieślowski” — film dok.
17.40 Eliminacje do MŚ w piłce nożnej; Polska — Norwegia
19.15 Dobranocka
19.30 Wiadomości
19.50 Pogoda
19.52 Sport
20.00 Wyrok na Franciszka Kłosa
21.35 Magazyn piłkarski „Gol”
22.30 Panorama
22.50 Sport-telegram
23.00 Bałtycki Festiwal Piosenki Karlshamn 2000
23.50 „Ostatni raport” — film dok.
0.15 Sportowa niedziela

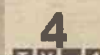

6.00 Disco Polo Live
7.00 4 x 4
7.30 S. dok. „Rzeka wielu nurtów”
8.00 S. „Kosmiczne wojny”
8.30 S. anim. „Faceci w czerni”
9.00 Hugo — program dla dzieci
9.30 S. „Power Rangers”
9.55 Disco Relax
11.00 S. komed. „Dharma i Greg”
11.30 S. komed. „Teraz ty”
12.00 „Napoleon” — film przygod.
13.30 S. „Zawód: szpieg”
14.25 Benny Hill
14.55 Festiwal filmów dla dzieci
15.20 Fundacja Polsat
15.30 Informacje
15.40 Prognoza pogody
15.45 S. obycz. „Rodzina zastępcza”
16.15 S. komed. „Szpital na

perypetiach”
16.45 Amazonki — reality show
17.40 Chciwość, czyli żądza pieniądza
18.35 Informacje
18.55 Sport
19.05 S. przygod. „Rozbitkowie”
20.00 Życiowa szansa
20.55 Zerwane więzi
21.30 Losowanie LOTTO
21.55 „Pojedynek na szosie” — thriller
23.35 „Buffy, postrach wampirów” — komedia grozy
0.30 Magazyn Ligi Mistrzów
1.30 Muzyka na bis

7.00 Teledyski
8.00 Odjazdowe kreskówki
10.35 Teleshopping
11.05 Śniej się razem z nami
11.30 S. fantast „SeaQuest”
12.20 „Na szczycie świata” — film obycz.
14.00 Teleokazja — podróże
14.35 S. przygod. „Słoneczny patrol”
15.30 „Orki — morscy zabójcy” — dok. przyrod.
16.30 „Handlarz bronią” — film krym.
18.00 S. polic. „Cobra”
19.00 „Cud na morzu” — film dok.
20.00 „Cena miłości” — thriller
21.45 „Kickboxer” — film akcji
23.35 „Zwierzęcy instykt” — film erot.
1.10 S. polic. „Cobra”
2.00 „Cena miłości” — thriller
3.30 Teleshopping

6.00 S. famil. „Droga do Avonlea”
7.00 „Wielka Stopa w Egipcie” — komedio-dramat krym.
9.00 S. famil. „Droga do Avonlea”
10.00 „Kidco” — film przygodowo-famil.
12.00 KINOManiaK
12.30 Przegląd tygodnia
13.00 Mistrzostwa świata w Rajdach Samochodowych
13.30 A ku ku — program rozryw.
14.00 „Witch's Daughter”
15.50 S. obycz. „Droga do sławy”
16.50 S. „Różowa

Pantera”
17.15 S. komed. „Jak Pan może, Panie doktorze?”
17.45 Dziennik
17.58 Informacje sportowe
18.05 S. przygod. „Nowe przygody Robin Hooda”
19.00 „The Hoobs” (1,2) — serial dla dzieci
20.00 S. sensac. „Stan wyjątkowy”
20.55 S. sensac. „Gorączka w mieście”
21.50 Drogówka — magazyn polic.
22.20 Supergol — magazyn sportowy
22.55 „Pierwsza możliwość” — film akcji
0.35 Program
1.05 Super VIP
1.35 Strzela P — magazyn muz.

7.00 Proszę o odpowiedź
7.15 Program rolny
8.00 S. „Czarodziejski peryskop”
8.25 „Kopciuszek” — film anim.
9.35 Lista przebojów
9.55 Piknik olimpijski
10.05 „Życie jak muzyka” — telenowela
11.00 Święto Dziękczynienia za plony
13.35 Anioł Pański
13.50 Wiadomości
14.00 Piknik olimpijski
14.10 S. „Słoneczny patrol”
14.55 Piknik olimpijski
15.00 Historia filozofii po góralsku — według ks. Józefa Tischnera
16.10 Randka w ciemno
16.50 Piknik olimpijski
17.00 Teleexpress
17.20 Studio sport — Turniej kwalifikacyjny siatkarzy do MŚ: Polska — Francja
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.52 Sport
19.57 Pogoda
20.05 S. „Przeprowadzki”
21.10 Magazyn motoryzacyjny „MOC”

21.35 Sportowa niedziela
22.10 Wyścigowe Samochodowe Mistrzostwa Polski
22.35 „Zabij mnie, glino” — dramat sensac.
0.35 „Lwy Westerplatte” — film dok. 1989-96

ORT

22.40

Ostatni bohater

Dok. film muz., Rosja, 1989, reż. Aleksiej Uczitiel. Film poświęcony jest pamięci Wiktora Coja, legendarnego muzyka, lidera grupy „Kino”, który zginął w katastrofie samochodowej. W filmie wystąpili jego krewni, przyjaciele i bliscy. Są tu fragmenty z filmów z jego udziałem, zdjęcia amatorskie, występy koncertowe.

TVPOLONIA

20.00

Wyrok na Franciszka Kłosa

Dramat obyczajowy, Polska, 2000, reż. Andrzej Wajda, wyk. Mirosław Baka, Grażyna Błęcka-Kolska. Akcja filmu rozgrywa się w czasie okupacji niemieckiej. Policjant Franciszek Kłos skrupulatnie wykonuje swoje obowiązki, wszystkie rozkazy przełożonych. Na polecenie hitlerowców ściga więc polskich konspiratorów i prześladowuje Żydów, a kiedy zachodzi taka konieczność — zabija. Pomimo prostoty swego rozumowania, bohater ma coraz większe wyrzuty sumienia, a rosnący niepokój stara się zagłuszyć alkoholem.

TV 3

19.00

Godzilla przeciwko Niszczycielowi

Film przyg., Japonia, 1995, reż. Takao Okawara, wyk. Tatumu Takuro, Yoko Ishino. Nie wiadomo, w jaki sposób z powierzchni Ziemi znikła wyspa Rodzina, na której mieszkali Godzilla i mała Godzilla. Japonii znów grozi tragedia, Godzilla stała się radioaktywna i w każdej chwili może eksplodować. Naukowcy zamrażają Godzillę, aby uniknąć nieszczęścia, ale z jej komórek powstają dziwne twory.

LNK

20.50

Mars atakuje

Komedia fant., USA, 1996, reż. Tim Burton, wyk. Jack Nicholson, Danny DeVito. Bardzo wesoła komedia i bardzo solidna lista gwiazd. Marsjanie atakują Ziemię. Są rozumniejsi i aktywniejsi niż mieszkańcy Ziemi, mają potężniejszą broń, ostrzejszy humor, toteż niszczenie Ziemi staje się dla nich wesołą zabawą.

Nowy hotel w pobliżu Sejmu

Pięć nowoczesnych komfortowo urządzonych apartamentów
Sala konferencyjna
Parking strzeżony
Łączność: telefon, faks, internet
Śniadanie
Visa, EC/MC, Globus

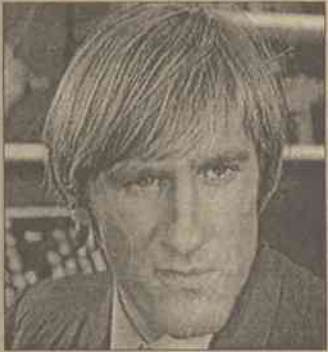

Tel./faks 370 2 75 24 95
E-mail: arsviva@post.omnitel.net

HOTEL ARS & VIVA

Liubarto 17, Vilnius 2004, Lietuva URL: <http://www.omnitel.net/arsviva>

RTR

22.40

Prawy Brzeg, lewy brzeg

Film fab., Francja, 1984, reż. Philippe Lawreu, wyk. Gerard Depardieu.

Paul — znany adwokat — broni w sądzie interesów prezydenta firmy, dostarczającej żywności krajom słabo rozwiniętym. W wyniku śledztwa okazało się, że prezydent firmy rzeczywiście ma na sumieniu to wszystko, o co został oskarżony.

LNK

20.30

Śnieżne uczucie panny Smilly

Film akcji, Dania/Niemcy/Szwecja, 1997, reż. Bille August, wyk.: Julia Ormond, Aga Olsen.

Akcja toczy się w Kopenhadze. Sześćioletni chłopczyk spada z dachu i ponosi śmierć. Smilla Jaspersen, dobrze znająca dziecko, podejrzewa, że padło ono ofiarą zbrodni. Samodzielnie badając przestępstwo ściga na siebie wielką nielaskę policji.

RTL 7

21.35

Latający Holender

Thriller, USA, 2000, reż. Robin P. Murray, wyk. Eric Roberts, Rod Steiger.

Sean jest genialnym artystą, tworzącym abstrakcyjne rzeźby. Piękna Lacy, właścicielka nowojorskiej galerii, wchodzi w posiadanie jednej z nich i sprzedaje ją ze znacznym zyskiem. Wkrótce kobieta postanawia odbyć podróż na małą wyspę w poszukiwaniu artysty. Na miejscu Lacy odkrywa, że w tajemniczych okolicznościach zaginęło tam kilka młodych kobiet. Jak się niebawem okazuje, na wyspie znajduje się gigantyczna lodowa rzeźba, w której ukryto ciała trzech nagich kobiet...

TV 3

20.15

Pan i pani Loving

Film fab., USA, 1996, reż. Richard Friedenberg, wyk. Timothy Hutton, Lela Rochon.

W 1960 r. w stanie Virginia Richard Loving poślubia ciemnoskórą Mildred. W noc poślubną do ich domu przybywa policja i aresztuje młodą parę. Sędzia postanawia deportować ich ze stanu na okres 25 lat, gdyż w Virginii prawo zabrania poślubienia człowieka innej rasy.

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 7.30 S. „Po prostu bajka”
- 17.35 Telekatalog
- 17.40 Dziennik (ros.)
- 17.50 Wiadomości
- 18.00 Święto inauguracji roku szkolnego i Dzień Wolności. Transmisja z Placu Daukantasa
- 19.30 Loteria „Perlas”
- 19.35 Magia sadu
- 19.50 Widmo
- 20.20 Prosto i jasno
- 20.30 Panorama
- 21.00 Aktualny wywiad
- 21.10 S. „W wirze wojny”
- 22.10 Sport
- 22.15 Teatr tańca Piny Bausch
- 23.00 Dziennik wieczorny
- 23.05 S. „Taksówkarze”

LNK

- 6.00 Poranne koło
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 S. „Piątka”
- 10.15 S. „Kung Fu”
- 11.05 „ZbTV”. Telewizja Zbigniewa
- 11.25 Ścisłe tajne
- 11.40 Padaj trupem
- 12.00 Nos
- 12.15 Orbita
- 12.30 Otwarcie nowego sezonu LNK
- 14.30 S. „Przyjaciele”
- 15.00 Filmy dla dzieci
- 15.50 S. „Szelmy Twistowie”
- 16.15 S. „Bez domu jest źle”
- 16.45 S. „Cena miłości”
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 Ścisłe tajne
- 19.45 „ZbTV”. Telewizja Zbigniewa
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Film akcji „Śnieżne uczucie panny Smilly” — Dania/Niemcy/Szwecja, 1997
- 22.00 Wiadomości
- 22.20 Cd. filmu
- 23.15 Film fab. „Podobne życiorysy” — USA, 1994

BTV

- 7.10 S. „Norman”
- 7.55 Reklamama
- 8.20 Nie cierpię reklamy
- 8.50 S. „Razem”
- 9.50 Najstraszniejsze kadry świata
- 10.15 S. „Dobry wieczór, kochanie”
- 11.15 Film fab. „Dom Boriesów” — Francja, 1969
- 12.45 Jestem z wami
- 13.40 Koncert życzeń
- 15.15 Program muz.
- 16.15 S. „Fiorella”
- 17.00 S. „Milosne sidla”
- 17.45 Klub koszykówki
- 18.00 Mecz eliminacyjny do mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn. Podczas przerwy — Klub

- koszykówki
- 19.45 Dzisiaj
- 20.05 Klub koszykówki
- 20.15 Mecz eliminacyjny do mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
- 22.15 Krwawa fala
- 22.30 Mecz eliminacyjny do mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn
- 0.10 Mecz eliminacyjny do mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn

3

- 7.20 S. „Digimonowie”
- 8.00 S. „Obejmij mnie”
- 9.30 S. „Uroczy i dzielni”
- 10.00 S. „Melrose Place”
- 11.15 Przepisy Roberta
- 11.20 S. „Blossom”
- 11.40 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
- 12.05 S. „Przetrwanie”
- 12.50 S. „Witaj, wuju doktorze”
- 13.35 Trzecia runda
- 14.00 S. „Cobra-11”
- 14.45 S. „Digimonowie”
- 15.40 S. „Beverly Hills, 90210”
- 16.25 S. „Uroczy i dzielni”
- 16.55 Przepisy Roberta
- 17.00 S. „Melrose Place”
- 17.50 S. „Katalina i Sebastian”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 S. „Szukajcie mądrali”
- 19.45 S. „Grybauskasowie”
- 20.15 Film fab. „Pan i pani Loving” — USA, 1996
- 22.15 Wiadomości
- 22.30 S. „Skraj ziemi”
- 23.20 S. „Południowy park”
- 23.45 S. „Nowojorscy gliniarze”

W

- 8.00 Film fab. „Inwazja Zorkora”
- 9.20 Miss Moskwa-2001
- 10.35 S. „Śledztwo prowadzą znawcy”
- 12.15 Skandale
- 13.00 Z Moskwy
- 13.30 Do naszego portu też zawiąły statki
- 14.25 Wszyscy do sadu
- 15.00 Sieć
- 15.30 Film fab. „Dziewczyna o silnym charakterze”
- 17.00 Z Moskwy
- 17.45 Film anim.
- 17.55 Dla dzieci
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Z Moskwy
- 19.40 Sportowy tydzień
- 20.00 Jesteś świadkiem
- 21.00 S. „Przy patriarchach stawach II” (1)
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Zgąście światło
- 22.30 Patrol drogowy
- 22.40 S. „Śledztwo prowadzą znawcy”

TK

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 S. „Syreny”

- 10.00 Film fab. „Piaski Bacha”
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Oferta
- 18.30 Sukces w sadzie
- 18.45 Turystyka
- 19.00 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
- 19.55 Oferta
- 20.00 Twój wychowanek
- 20.30 Film dok.
- 21.00 Studio prawnicze
- 21.30 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
- 22.15 Film fab. „Tajemnica asteroidy” — USA/Kanada, 1967

1

- 7.00, 10.00, 16.00, 21.30 Wiadomości
- 7.15, 16.50 S. „Ziemia miłości”
- 8.15 Pole cudów
- 9.15 Panorama śmiechu
- 9.50 Bibliomania
- 13.45 S. „Osoba prywatna”
- 15.00 S. „Wielkie pranie”
- 16.20 Po łaźni
- 17.55 Czekaj na mnie
- 19.00 Czas
- 19.40 S. „Prawo dżungli”
- 20.35 S. „X-Files”
- 21.55 Piłka nożna
- 22.35 S. „Całkowite bezpieczeństwo”

PTP

- 6.00, 7.00 Wiadomości
- 6.15 Ekspertyza Rosyjskiej TV
- 6.30 Moskwa - Mińsk
- 6.45 Prawosławny kalendarz
- 6.50 Nowości rodzinne
- 7.15 Dwa fortepiany
- 8.00 Moja rodzina
- 9.00, 15.00, 18.00, 21.00 Wiadomości
- 9.30 S. „Santa Barbara”
- 15.30 S. „Wizyta u Minotaura”
- 17.00 Dwa fortepiany
- 18.30, 21.30 Z Moskwy
- 18.50 Film krym. „Tajemnice willi”
- 20.45 Rozmaitości
- 21.40 Sportowy tydzień
- 22.40 Film fab. „Prawy brzeg, lewy brzeg”

TVPOLONIA

- 6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości o 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
- 8.00 Wiadomości
- 8.15 Kawa czy herbata
- 8.40 „Klan” — telenowela
- 9.05 Dzieci dzieciom — program dla dzieci
- 9.25 „Wszystko powiem Lilce” — film fab.
- 10.30 „Krzysiek Kieślowski” — film dok.
- 10.55 Kochamy polskie seriale — teleturniej
- 11.20 Indeks z piosenkami, czyli Gala piosenki studenckiej
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Celtycka ballada — program Jacka Milewskiego
- 12.30 Dom Polski
- 13.10 „Klan” — telenowela

- 13.35 Biografie
- 14.30 Chciałbym namalować całe swoje życie — reportaż
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Studio sport
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.30 Sportowy tydzień
- 18.20 Telezakupy
- 18.35 „Klan” — telenowela
- 19.00 Mój kawałek Polski — reportaż
- 19.15 Dobranocka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 Pogoda
- 19.57 Sport
- 20.00 S. „Zmiennicy”
- 21.00 Jestem: Zbigniew Kurtycz — program rozryw.
- 21.45 Przyjechałem malować prawdziwie — reportaż
- 22.05 Zaproszenie
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport-telegram
- 23.00 Wybory Polaków
- 23.10 Ze sztuką na ty

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 S. anim. „Pokemon”
- 7.25 S. „Power Rangers”
- 7.50 S. obycz.
- 8.45 S. „Asy z klasy”
- 9.40 S. „Cud miłości”
- 10.35 S. obycz. „Po prostu miłość”
- 11.30 S. obycz. „Rodzina zastępcza”
- 12.00 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 12.30 Życiowa szansa
- 13.30 Amazonki — reality show
- 14.30 Twój lekarz
- 14.45 Wystarczy chcieć
- 15.00 S. „Power Rangers”
- 15.30 Informacje
- 15.50 S. anim. „Pokemon”
- 16.15 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 16.45 S. obycz. „Jeziro marzeń”
- 17.40 S. obycz. „Cud miłości”
- 18.35 Informacje + Publicystyka
- 18.55 Sport
- 19.05 S. obycz. „Dziki księżyc”
- 20.00 Życiowa szansa
- 20.55 „Powrót do przeszłości” — komedia
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 22.55 Informacje i biznes
- 23.15 Prognoza pogody
- 23.20 Polityczne graffiti
- 23.40 S. obycz.

- „Zostać Miss”
- 0.35 „Przed wszystkim nie szkodzić” — dramat
- 2.15 Muzyka na bis

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.15 Odjazdowe kreskówki
- 9.35 Teleshopping
- 10.10 „Trzy razy Zofia” — telenowela
- 11.00 „Perla” — telenowela
- 11.45 Śmieć się razem z nami
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 S. „Moje drugie ja”
- 13.45 S. dok. -przygod. „Akwanauty”
- 14.15 Gra w przeboje — teleturniej muzyczny
- 14.45 „Trzy razy Zofia” — telenowela
- 15.35 Odjazdowe kreskówki
- 18.00 S. „Czy boisz się ciemności?”
- 18.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 19.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 20.00 „Zamknięta strefa” — film fantast-nauk.
- 21.35 „Latający Holender” — thriller
- 23.15 S. sensac. „Żar tropików”

4 TV4

- 7.00 V Max — magazyn motor.
- 7.30 Muzyczne listy
- 8.20 S. „Kosmokoty”
- 8.45 S. anim. „Eek! straganza”
- 9.15 S. komed. „Bobby kontra wapniaki”
- 9.45 S. obycz. „Szkola przetrwania”
- 10.45 S. przygod. „Nowe przygody Robin Hooda”
- 11.45 S. sensac. „Na Południe”
- 12.40 „Kaskaderzy z Hollywood” — film dok.
- 13.40 V Max — magazyn motor.
- 14.10 Strefa P — magazyn muz.
- 14.45 Muzyczne listy
- 15.45 S. anim. „Eek! straganza”
- 16.15 S. „Kosmokoty”
- 17.15 S. komed. „Oh, Baby”
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Europejski Ring — program pub.
- 18.15 S. anim. „Różowa Pantera”
- 18.30 S. komed.

- „Sabrina — nastoletnia czarownica”
- 19.00 S. sensac. „Na Południe”
- 20.00 „Przeszłość bez tajemnic” — dramat obycz.
- 21.50 Dziennik
- 22.02 Informacje sportowe
- 22.05 Program pub.
- 22.15 S. polic. „Komisarz Rex”
- 23.15 S. obycz. „Szkola przetrwania”

TVP1

- 6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości: 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
- 8.00 Wiadomości
- 8.12 Pogoda
- 8.15 Kawa czy herbata
- 8.45 S. „Lassie”
- 9.10 Porwanie kaczkusek
- 9.35 Gimnastyka dla przedszkolaków
- 9.40 Julek i zwierzęta
- 10.00 S. „Hornblower”
- 10.50 Telezakupy
- 11.10 S. „Śmierć przyszła przez morze”
- 11.40 Ups and Downs — j. angielski dla średnio zaawansowanych
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes
- 12.25 Rolnictwo na świecie
- 12.40 Zwierzęta świata
- 13.10 Studio sport
- 13.25 Telezakupy
- 13.40 Gotowanie na ekranie
- 14.00 Studio sport: Tour de Pologne, Mini Tour de Pologne
- 14.20 Dobra szkoła
- 14.35 Studio sport: Tour de Pologne
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Studio sport: Tour de Pologne
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.35 „Klan” — telenowela
- 18.05 S. „Zaginiony świat”
- 19.00 Wieczorynka
- 19.15 Wybory Polaków
- 19.30 Wiadomości
- 19.56 Sport
- 20.01 Pogoda
- 20.10 S. „Stawka większa niż życie”
- 21.15 Teatr Telewizji
- 22.50 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie; Suplement
- 23.00 Monitor Wiadomości
- 23.25 Sportowy flesz
- 23.30 Studio sport: Kronika Tour de Pologne
- 23.40 Rozmowy na nowy wiek
- 0.15 „Torquemada” — film

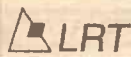
ELEPHAS

KNYGYKAS • KSIĘGARNIA

Vilnius, Olandų 3, tel. 25 30 55

Wszystkie lektury szkolne, słowniki i wydania encyklopedyczne, bestsellery i poradniki, czasopisma polskie.

ATRAKCYJNE CENY!

6.00 Dzień dobry
18.00 Wiadomości
18.10 Dziennik (ros.)
18.20 S. „Po prostu bajka”
18.45 Telekatalog
18.50 Dla dzieci
19.15 Loteria „Perlas”
19.20 Powierzchnia budowlana
19.50 W kierunku Europy
20.20 Prosto i jasno
20.30 Panorama
21.00 Aktualny wywiad
21.10 S. „Marie”, odc. 1 — Francja
22.00 Sport
22.10 W sidłach kultury
23.00 Dziennik wieczorny
23.05 S. „Taksówkarze”

6.00 Poranne koło
7.45 Wiadomości rowerowe
8.00 S. „Bez domu jest źle”
8.30 S. „Cena miłości”
9.20 S. „Piątka”
10.15 Telepizza
10.30 S. „Sąsiedzi”
10.45 Padaj trupem
11.05 Orbita
11.25 Nurty
11.40 Przebaczyć
12.00 Kuchnia pani Grażyny
12.30 Komedie „Chrzestny syn” — USA, 1998
14.30 S. „Przyjaciele”
15.00 Dla dzieci
15.50 S. „Szelmy Twistowie”
16.15 S. „Bez domu jest źle”
16.45 S. „Cena miłości”
17.40 S. „Róża pustyni”
18.45 Wiadomości
19.15 Nurty
20.15 Wiadomości rowerowe
20.30 Wielkie mistrzostwa „Senukai”
20.40 S. „Sąsiedzi”
21.05 Nos
21.30 Niebezpieczna strzela
22.00 Wiadomości
22.20 S. „Izba przyjęć”
23.20 Ścisłe tajne
23.45 „ZbTV”.
Teledziennik
Zbigniewa
0.10 NKT

7.05 Program muz.
8.05 Krwawa fala
8.15 Najlepsi bandyci Ameryki
8.40 Reklamama
9.05 S. „Razem”
9.30 Nie cierpię reklamy
10.00 S. „Fiorella”
10.45 S. „Milosne sidla”
11.30 S. „Dobry wieczór, kochanie”
12.25 S. „Arabski książę”
13.15 Film fab. „Trzy dni szczęścia” — Francja, 1992
14.50 Jestem z wami
15.20 Program muz.
16.20 Reklamama
16.45 Nie cierpię reklamy

17.15 S. „Valeria”
18.05 S. „Fiorella”
18.55 S. „Milosne sidla”
19.45 Dzisiaj
20.10 S. „Gedimino 11”
21.10 Komedie krym. „Gnani strachem” — USA, 1986
23.00 Krwawa fala
23.10 Melodramat „Dokąd prowadzi serce” — USA, 2000

7.35 S. „Garfield i przyjaciele”
8.00 S. „Katalina i Sebastian”
9.30 S. „Uroczy i dzielni”
10.00 S. „Melrose Place”
10.45 Niech żyje król
11.15 Przepisy Roberta
11.20 S. „Blossom”
11.40 S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
12.05 S. „Trzej przyjaciele i pizzeria”
12.50 S. „Witaj, wuju doktorze”
13.35 S. „Południowy park”
14.00 S. „Cobra-11”
14.45 Film anim. „Brzydkie kaczątko”
15.15 S. „Garfield i przyjaciele”
15.40 S. „Beverly Hills 90210”
16.25 S. „Uroczy i dzielni”
16.55 Przepisy Roberta
17.00 S. „Melrose Place”
17.50 S. „Katalina i Sebastian”
18.45 Wiadomości
19.15 Niech żyje król
19.45 S. „Grybauskasowie”
20.15 S. „Cobra-11”
21.10 TV „Lietuvos rytas”
22.10 Wiadomości
22.25 S. „Skraj ziemi”
23.15 S. „Południowy park”
23.40 S. „Nowojorscy gliniarze”

8.00 Z Wilna
8.20 Sportowy tydzień
8.40 Film fab. „Jekatierina Woronina”
10.35 S. „Śledztwo prowadzą znawcy”
12.30 Nasze ukochane zwierzęta
13.00 Z Moskwy
13.30 S. „Przy patriarchalnych stawach II” (1)
14.30 Muzyka
15.10 Film fab. „Zameżna po raz pierwszy”
17.00 Z Moskwy
17.45 Skandale
18.30 Z Wilna
19.00 Z Moskwy
19.35 Budownictwo
20.10 Stołca
20.30 Na ryby
21.00 S. „Przy patriarchalnych stawach II” (2)
22.00 Z Wilna
22.20 Zgaście światło

22.30 Patrol drogowy
22.40 S. „Śledztwo prowadzą znawcy”

8.10 S. „Milady”
9.00 Studio prawnicze
9.30 Film fab. „Tajemnica asteroidy”
17.25 Film anim. „Milady”
17.35 S. „Milady”
18.25 Oferta
18.30 Gwóźdź

19.00 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)

19.55 Oferta
20.00 Bądźmy zdrowi
20.30 Film dok.
21.00 Komputery
21.30 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
22.15 Film fab. „Pod kopułą cyrku” — Rosja, 1989

7.00, 10.00, 16.00, 21.30 Wiadomości
7.15, 16.50 S. „Ziemia miłości”
8.15 Czekaj na mnie
9.10 Dok. film krym. Jeralasz
9.50 Bibliomania
13.45 S. „Osoba prywatna”
15.00 S. „Wielkie pranie”
16.20 Dzikie gwiazdy Hollywoodu
17.50 S. „Rosyjski tranzyt”
19.00 Czas
19.40 Film muz. „W starym rytmie”
21.55 Cywilizacja
22.25 Film krym. „Amerykańska historia X”

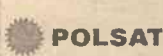
7.00 Wiadomości
7.15 Dwa fortepiany
8.00 Moja rodzina
9.00, 15.00, 18.00, 21.00 Wiadomości
9.30 S. „Santa Barbara”
15.30 S. „Wizyta u Minotaura”
17.00 S. „Amazonka”
18.30, 21.30 Z Moskwy
18.50 Komedie „Historia Los Angeles”
20.45 Fitol
21.40 Tajemnice archiwum
22.05 Tragikomedie „Marzenie każdej kobiety”

6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości o 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
8.00 Wiadomości
8.15 Kawa czy herbata
8.40 „Klan” — telenowela
9.05 Wyprawy z Azymutem
9.25 Zabawy językiem polskim — teleturniej językowy
10.00 S. „Zmiennicy”
11.00 Ze sztuką na ty
12.00 Wiadomości
12.10 Madonny polskie
12.35 Konwencje teatralne
13.10 „Klan” — telenowela

13.35 Sportowy tydzień
14.25 Koń, jaki jest — reportaż
14.45 Katalog zabytków
15.00 Wiadomości
15.10 Studio sport
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedyńki
17.30 Wyprawy z Azymutem
17.50 S. „Urwisy z Doliny Młynów”
18.05 „W samolocie” — film anim. dla dorosłych

18.20 Telezakupy
18.35 „Klan” — telenowela
19.00 Wieści polonijne
19.15 Dobranocka
19.30 Wiadomości
19.55 Pogoda
19.57 Sport
20.00 S. „Sukces”
20.30 Forum Polonijne
21.15 Dzień jak co dzień
21.30 Wieczór z Jagielskim
22.10 „Lalki Władysława Starowicza” — film dok.
22.30 Panorama
22.50 Sportotelegram
23.00 Studio Wyborcze Jedyńki
23.50 „Pięć kobiet szuka pracy” — film dok.
0.15 Martwa natura jako symbol
0.30 Monitor Wiadomości

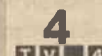

6.00 Piosenka na życzenie
7.00 S. anim. „Pokemon”
7.25 S. „Power Rangers”
7.50 S. obycz. „Jezioro marzeń”
8.45 S. „Roswell”
9.40 S. „Cud miłości”
10.35 S. „Po prostu miłość”
11.30 Macie, co chcecie
12.00 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
12.30 Chciwość, czyli żądza pieniądza
13.30 Idź na całość
14.30 4 x 4
15.00 S. „Batman dwadzieścia lat później”
15.30 Informacje
15.50 S. „Pokemon”
16.15 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
16.45 S. przygod. „Xena, wojownicza księżniczka”
17.40 S. „Cud miłości”
18.35 Informacje + Publicystyka
18.55 Sport
19.05 S. „Dziki książę”
20.00 S. obycz. „Adam i Ewa”
20.30 S. obycz. „Rodzina zastępcza”
21.00 S. „Rysopis mordery”
21.30 Losowanie LOTTO
22.50 Informacje i biznes informacja
23.10 Prognoza pogody

23.15 Polityczne graffiti
23.30 Zerwane więzi
0.25 Na każdy temat

6.00 Teledyski
7.15 Odjazdowe kreskówki
9.35 Teleshopping
10.10 „Trzy razy Zofia” — telenowela
11.00 „Perla” — telenowela
11.45 Śmieję się razem z nami
12.15 Teleshopping
13.15 S. komed. „Nie z tego świata”
13.45 S. „Czy boisz się ciemności?”
14.15 Gra w przeboje — teleturniej muz.
14.45 „Trzy razy Zofia” — telenowela
15.35 Odjazdowe kreskówki
18.00 S. „Czy boisz się ciemności?”
18.30 S. sensac. „Żar tropików”
19.30 S. komed. „Nie z tego świata”
20.00 „Gaz do dechy” — film obycz.
21.40 „Maszyna marzeń” — komedia
23.15 S. sensac. „Żar tropików”
0.15 „Gaz do dechy” — film obycz.
1.40 „Maszyna marzeń” — komedia

6.25 Strzela P
7.00 Supergol
7.30 Muzyczne listy
8.20 S. „Kosmokoty”
8.45 S. anim. „Eek! straganza”
9.15 S. komed. „Bobby kontra wapniaki”
9.45 S. obycz. „Szkoła przetrwania”
10.45 S. sensac. „Gorączka w mieście”
11.45 S. sensac. „Na Południe”
12.40 „Kaskaderzy z Hollywood” — film dok.
13.40 Supergol
14.10 Strzela P
14.45 Muzyczne listy
15.45 S. „Eek! straganza”
16.15 S. „Kosmokoty”
16.45 S. komed. „Przygody rodziny Addamsów”

17.15 S. komed. „Ja się zastrzele”
17.45 Dziennik
18.00 VIP — program pub.
18.15 S. anim. „Różowa Pantera”
18.30 S. komed. „Sabrina — nastoletnia czarownica”
19.00 S. sensac. „Na Południe”
20.00 „Mistrz kierownicy ucieka” — komedia
22.00 Dziennik
22.12 Informacje sportowe
22.15 Program publ.
22.25 S. sensac. „Gorączka w mieście”
23.25 S. obycz. „Szkoła przetrwania”
0.25 „Rozstanie” — dramat

6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości: 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
8.00 Wiadomości
8.12 Pogoda
8.15 Kawa czy herbata
8.45 S. „Sunki i Jake”
9.10 Dźwiękogra
9.25 Gimnastyka buzi i języka
9.30 A... Psik!
10.00 S. „Hornblower”
10.55 Telezakupy
11.15 Film dok.
11.40 „Ups and Downs” — j. angielski dla średnio zaawansowanych
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 12.20 Do Unii
12.45 „Klan” — telenowela
13.10 Studio sport: Tour de Pologne
13.20 Dom Muratora
13.40 Telezakupy
14.00 Współcześni wojownicy
14.25 Katalog zabytków
14.35 Pomorskie pejzaże historyczne
15.00 Wiadomości
15.10 Studio sport: Tour de Pologne
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedyńki
17.35 „Klan” — telenowela
18.05 S. „Zaginiony świat”
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.56 Sport
20.01 Pogoda
20.10 S. „J. A. G. Wojskowe Biuro Śledcze”
21.00 S. „Serce z węgla”
21.30 Studio Wyborcze Jedyńki
22.30 Monitor Wiadomości
22.50 Sportowy flesz
23.00 Studio sport: Kronika Tour de Pologne
23.15 „Gruszki na wierzbie”

22.05

Marzenie każdej kobiety

Tragikomedie, USA, 1996, reż. Steven Shahter, wyk. Jeff Fane, Kim Castrell. Mitchell Parker jest marzeniem każdej kobiety. Uroczy, opiekuńczy, nie sposób go nie pokochać, a nie wyjść za niego za mąż — to przestępstwo. Istnieje tylko pewien problem — Mitchell nie może dozwolić wierności, co przez pewien czas udaje mu się ukryć. Ma kilka żon i przed każdą występuje w innej roli. Ujawnienie prawdy o bigamii prowadzi do tragedii.

23.10

Dokąd prowadzi serce

Melodramat, USA, 2000, reż. D. B. Morris, wyk. Jaclyn Smith, Tim Matheson. Młoda i ambitna dziennikarka Edith, której pasją jest polityka, nagle otrzymuje dziwne zadanie. Nowy redaktor pisma chce, aby Edith napisała artykuł o cenach ryb i deleguje ją do miasteczka w kanadyjskiej prowincji, znanego ze wspaniałych łososi. Podejmuje to zadanie bez większego entuzjizmu, nie podejrzewając co ją czeka.

Serwis
MIKROBUSÓW
ciężarówek i samochodów osobowych

1. Sprawdzenie i remont hamulców (stanowisko jak w punktach Przeglądu Technicznego)
2. Sprawdzenie podwozi i układu kierowniczego na stanowisku diagnostycznym
3. Naprawa podwozi i układu kierowniczego z zastosowaniem lasera
4. Remont bieżący i kapitalny silników wysokoprężnych
5. Mierzenie sprężenia w silnikach
6. Sprawdzenie i wymiana wtryskiwaczy do silników wysokoprężnych
7. Naprawa rozruszników i prądnic
8. Wymiana tłumików
9. Regulowanie świateł
10. Montowanie, wyważanie i naprawa opon
11. Wymiana oleju

Tel. 62 75 85

Godziny pracy:

8-21 8-22 8-22 8-22 8-22 8-21

Wileńska Szkoła Radioelektroniki i Mechaniki Precyzyjnej
ogłasza dodatkowe zapisy chłopców i dziewcząt po ukończeniu 12 klas na specjalność nastawiacza sprzętu komputerowego.
Czas nauki 2 lata. Nauczanie w językach litewskim i rosyjskim. Uczniowie otrzymują stypendium.
Szkoła nie posiada bursy.
Adres szkoły: Lakūnų 3, Vilnius, tel. 77 19 73.

ŚRODA 5. IX

POLSAT

21.05

W krzywym zwierciadle — Odlot

Komedia, USA, 1995, reż. Kelly Makin, wyk. Matt Frewer, Valerie Mahaffey. Ciągłe dowcipy i niesubordynacja uczniów szkoły średniej w Ohio spotyka się wreszcie z odzewem ze strony nauczycieli. Dyrektor szkoły zobowiązuje uczniów do napisania listu do prezydenta Stanów Zjednoczonych z propozycjami reformy szkolnictwa. W odpowiedzi na list, prezydent zaprasza do Białego Domu jego autorów.

RTL 7

20.00

Skłócone miasto

Film obyczajowy, USA, 1992, reż. Daniel Petrie, wyk. Michael Tucker, Carole Galloway. Dennis Littky, pedagog z Nowego Jorku, jest przyzwyczajony do wysokiego poziomu nauczania. Nauczyciel znany jest również z wprowadzania nowych metod kształcenia. Praca w małym miasteczku liceum staje się dla niego prawdziwym wyzwaniem. Niebawem swoją pasją mężczyzna zaraża wszystkich mieszkańców miasteczka.

RTR

21.40

Kontrola ziemi

Film fab., USA, 1998, reż. Richard Howard. Po powrocie do pracy po dłuższej przerwie pracownik lotniska Jacques Harris znalazł się w niezręcznej sytuacji. Nie jest mu łatwo, bo w swoim czasie porzucił pracę z powodu tego, że nie mógł zapobiec katastrofie lotniczej.

BTV

23.20

Dreszcz

Thriller, USA, 1996, reż. Sam Pillsbury, wyk. Antonio Sabato Jr., Stephanie Kramer, Cristine Haranos. Zwiedzający wesołe miasteczko z zapartym tchem używają rozrywek nie podejrzewając, że czyha na nich wielkie niebezpieczeństwo. Właścicielka lunaparku Tereza codziennie odbiera telefony z pogrózkami, a ponadto sprzęt lunaparku coraz częściej się psuje. I oto Tereza postanawia sprzedać wesołe miasteczko.

LRT

18.00 Wiadomości
18.10 Dziennik (ros.)
18.20 S. „Po prostu bajka”
18.45 Telekatalog
18.50 Dla dzieci
19.15 Loteria „Perlas”
19.20 Potrafię
19.50 Loteria „Tuzin”
20.00 Podróże
20.20 Prosto i jasno
20.30 Panorama
21.00 Aktualny wywiad
21.10 Klub prasowy
21.50 Pytanko
22.00 Sport
22.05 Film dok.
23.00 Dziennik wieczorny
23.05 S. „Taksówkarze”

LNK

15.00 Filmy dla dzieci
15.50 S. „Szelm Twistowie”
16.15 S. „Bez domu jest źle”
16.45 S. „Cena miłości”
17.45 S. „Róża pustyni”
18.45 Wiadomości
19.15 Przebac
20.15 Wiadomości rowerowe
20.30 Telepizza
21.00 S. „Wiedzmy San Francisco” — USA, 1998
22.00 Wiadomości
22.20 S. „Na imię jej Nikita”
23.20 S. „Babilon 5”

BTV

15.15 Program muz.
16.15 S. „Fiorella”
17.00 S. „Miłosne sidła”
17.45 Klub koszykówki
18.00 Ćwierćfinał mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn. Podczas przerwy — Klub koszykówki
19.45 Dzisiaj
20.05 Klub koszykówki
20.15 Ćwierćfinał mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn. Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
22.15 Krwawa fala
22.25 S. „Gedimino 11”
23.20 Thriller „Dreszcz” — USA, 1996

3

15.15 S. „Garfield i przyjaciele”
15.40 S. „Beverly Hills 90210”
16.25 S. „Uroczy i dzielni”
16.55 Przepisy Roberta
17.00 S. „Melrose Place”
17.50 S. „Katalina i Sebastian”
18.45 Wiadomości
19.15 Niech żyje król
19.45 S. „Grybauskasowie”
20.15 S. „Zmotoryzowany patrol” — Niemcy, 1999-2000
22.10 Wiadomości
22.25 S. „Aniol”
23.15 S. „Złota rączka”
23.40 S. „Nowojorscy gliniarze”

W

15.10 Stolica

15.30 S. „Przy patriarszych stawach II”
17.00 Z Moskwy
17.45 Muzyka
18.30 Z Wilna
19.00 Z Moskwy
19.40 Katastrofy tygodnia
20.45 „Geras”
21.00 S. „Przy patriarszych stawach II”
22.00 Z Wilna
22.20 Zgąście światło
22.30 Patrol drogowy
22.40 S. „Śledztwo prowadzą znawcy”

TK

8.10 S. „Milady”
9.00 Bądźmy zdrowi
9.30 Film fab. „Pod kopułą cyrku” (1)
17.25 Film anim.
17.35 S. „Milady”
18.25 Oferta
18.30 Paradygmat
19.00 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
19.55 Oferta
20.00 Przychodzimy
20.30 Bądźmy zdrowi
21.00 Spotkania
21.30 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
22.15 Film fab. „Pod kopułą cyrku”

T

7.00, 10.00, 16.00, 21.30 Wiadomości
7.15, 16.50 S. „Ziemia miłości”
8.15 S. „Rosyjski tranzyt”
9.15 Dopóki wszyscy w domu
9.50 Bibliomania
13.40 S. „Osoba prywatna”
15.00 S. „Wielkie pranie”
16.20 Człowiek i prawo
17.50 S. „Rosyjski tranzyt”
19.00 Czas
19.40 Mecz eliminacyjny piłkarskich mistrzostw świata
21.55 Ekstremalne sytuacje
22.25 Thriller „Nieznajomy w domu”

PTP

7.00 Wiadomości
7.15 Dwa fortepiany
8.00 Moja rodzina
9.00, 15.00, 18.00, 21.00 Wiadomości
9.30 S. „Santa Barbara”
15.30 S. „Wizyta u Minotaura”
17.00 S. „Amazonka”
18.30, 21.30 Z Moskwy
18.50 Film krym. „Morderstwo na ulicy Żdanowa”
20.30 Wielki reportaż RTR
21.40 Film fab. „Kontrola ziemi”
23.35 Gorąca dziesiątka

TVPOLONIA

6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości o 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
8.00 Wiadomości
8.15 Kawa czy herbata
8.40 „Klan” — telenowela
9.05 Bajeczki Jedynecki

— program dla dzieci
9.20 S. „Urwisy z Doliny Młynów”
9.35 „W samolocie” — film anim. dla dorosłych
9.40 Przyjechałem malować prawdziwie — reportaż
9.55 S. „Sukces”
10.25 „Pięć kobiet szuka pracy” — film dok.
10.50 Martwa natura jako symbol
11.05 Pegaz — magazyn kulturalny
11.40 Ojczyzna-polszczyzna
12.00 Wiadomości
12.10 „Dary i ludzie” — film dok.
12.25 Wieści polonijne
12.40 Rozmowy na nowy wiek
13.10 „Klan” — telenowela
13.35 Studio Wyborcze Jedynecki
14.25 Instrumenty ludowe — reportaż
15.00 Wiadomości
15.10 Studio sport
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynecki
17.35 Bajeczki Jedynecki
17.50 S. „Maski” — dla dzieci
18.20 Telezakupy
18.35 „Klan” — telenowela
19.00 Dziennik telewizyjny
19.15 Dobranocka
19.30 Wiadomości
19.55 Pogoda
19.57 Sport
20.00 „Westerplatte” — dramat wojenny
21.30 Jaćwież — reportaż
22.00 Forum Polonijne
22.15 „Natura” — film anim. dla dorosłych
22.30 Panorama
22.50 Sport-telegram
23.00 Ogród sztuk
23.30 Koncert z okazji otwarcia X Światowych Igrzysk Polonijnych
0.30 Monitor Wiadomości

16.15 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
16.45 S. „MacGyver”
17.40 S. „Cud miłości”
18.35 Informacje + Publicystyka
18.55 Sport
19.05 S. „Dziki księżyc”
20.00 S. obycz. „Adam i Ewa”
20.30 S. komed. „Świat według Kiepskich”
21.05 „W krzywym zwierciadle — Odlot” — film fab.
21.30 Losowanie LOTTO
22.50 Informacje i biznes informacja
23.10 Prognoza pogody
23.15 Polityczne graffiti
23.30 S. „Ally McBeal”
0.25 „Błękitny chłopak” — dramat
2.00 Muzyka na bis

RTL 7

6.00 Teledyski
7.15 Odjazdowe kreskówki
9.35 Teleshopping
10.10 „Trzy razy Zofia” — telenowela
11.00 „Perla” — telenowela
11.45 Śmieć się razem z nami
12.15 Teleshopping
13.15 S. komed. „Nie z tego świata”
13.45 S. „Czy boisz się ciemności?”
14.15 Gra w przeboje — teleturniej muz.
14.45 „Trzy razy Zofia” — telenowela
15.35 Odjazdowe kreskówki
18.00 S. „Czy boisz się ciemności?”
18.30 S. sensac. „Żar tropików”
19.30 S. komed. „Nie z tego świata”
20.00 „Skłócone miasto” — film obycz.
21.40 „52 minuty” — reportaż
22.45 „Falszywa wiara” — dramat obycz.
0.50 S. sensac. „Żar tropików”
1.45 „Skłócone miasto”

— film obycz.
3.15 „Falszywa wiara” — dramat obycz.
5.05 Teleshopping

4 TV 4

6.25 Muzyczny VIP
7.00 KINOMANIAK
7.30 Muzyczne listy
8.20 S. „Kosmokoty” — dla dzieci
8.45 S. „Eek! straganza”
9.15 S. komed. „Bobby kontra wapniaki”
9.45 S. obycz. „Szkoła przetrwania”
10.45 S. sensac. „Gorączka w mieście”
11.45 S. sensac. „Na Południe”
12.40 „Kaskaderzy z Hollywood” — film dok.
13.40 KINOMANIAK
14.10 Muzyczny VIP
14.45 Muzyczne listy
15.45 S. anim. „Eek! straganza”
16.15 S. „Kosmokoty” — dla dzieci
16.45 S. komed. „Jak Pan może, Panie doktorze?”
17.15 S. komed. „Przygody rodziny Addamsów”
17.45 Dziennik
18.00 Europejski Ring — program pub.
18.15 S. anim. „Różowa Pantera”
18.30 S. komed. „Sabrina — nastoletnia czarownica”
19.00 S. sensac. „Na Południe”
20.00 „Mistrz kierownicy ucieka 2” — film fab.
21.50 Dziennik
22.02 Informacje sportowe
22.05 Program pub.
22.15 S. sensac. „Komisarz Rex”
23.15 S. obycz. „Szkoła przetrwania”
0.15 „Precedensowa sprawa” — dramat krym.
2.30 „Spotkajmy się” — program rozryw.
3.00 Muzyczne listy
4.00 Strefa P

TVP1

6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości: 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
8.00 Wiadomości
8.12 Pogoda
8.15 Kawa czy herbata
8.45 S. „O Perseuszu i Meduzie”
9.10 „Alibaba i 40 rozbójników”
9.35 Gimnastyka
9.40 A ja jestem: Bizon
10.00 S. „J. A. G. Wojskowe Biuro Śledcze”
10.50 Telezakupy
11.10 Film dok.
11.40 „Ups and Downs” — j. angielski dla średnio zaawansowanych
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Kontrasty — świat, ludzie, pieniądze
12.25 Samo życie
12.45 „Klan” — telenowela
13.10 Kiosk przy Wspólnej
13.25 Telezakupy
13.40 Studio sport: Tour de Pologne
14.00 Komputerowy lekarz domowy
14.10 Sekrety zdrowia
14.35 Reportaż
15.00 Wiadomości
15.10 Studio sport: Tour de Pologne
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynecki
17.35 „Klan” — telenowela
18.05 S. „Zaginiony świat”
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.57 Sport
20.02 Pogoda
20.10 „Okrucy życia” — film
21.45 Program. publ.
22.30 Monitor Wiadomości
22.50 Sportowy flesz
23.00 Studio sport: Kronika
Tour de Pologne
23.10 „Burza w biustonoszu” — film dok.
0.05 „Anatomia morderstwa” — dramat, 1959

Komunikat KG RP w Wilnie

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie uprzejmie informuje, że w dniu 23 września 2001 r. odbędą się wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

W Konsulacie RP w Wilnie utworzono obwodową komisję wyborczą, obejmującą okręg konsularny KG — terytorium Republiki Litewskiej.

Obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, zamierzający wziąć udział w głosowaniu, proszeni są o zgłoszenie swego zamiaru w Konsulacie do dnia 22 września 2001 r. (osobiście, telefonicznie, telegraficznie — tel. 70 90 04, fax 70 90 09, kgpl@tdd.lt).

Wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, chcący wziąć udział w głosowaniu, proszeni są o przybycie (z ważnym paszportem RP) do placówki konsularnej RP — Wilno, ul. Smelio 22 w dniu 23 września 2001 r. w godzinach od 6.00 do 20.00.

Konsul Generalny RP w Wilnie
prof. dr hab. Mieczysław Jackiewicz

RTR

22.40

Idealna para

Komedia, Rosja, 1992, reż. Aleksander Polynnikow, wyk. Anna Samochina, Jurij Duwanow.
Po konkursie „Najlepsza para roku” jego zwycięzcy, dwie idealne pary, podpisują kontrakt na wystąpienie w filmie „Miłosna noc”. Morze, słońce, księżycowe noce... i dla wniesienia czegoś pikantnego weseli mężowie postanawiają na dwie noce zamienić się żonami. Tymczasem żony już przygotowały godne ich kontruuderzenie.

POLSAT

21.00

Śmiertelne polowanie

Film przygodowy, USA, 1981, reż. Peter Hunt, wyk. Charles Bronson, Lee Marvin.
Niesłusznie oskarżony o morderstwo traper Johnson ukrywa się w kanadyjskich górach. Jego śladem podąża sierżant Królewskiej Konnej Policji — Millen. W końcu mężczyźni poznają się i, mimo krańcowo różnych osobowości, wspólnie odnajdują prawdziwego sprawcę.

TV 3

20.15

Pościg

Komedia, USA, 1987, reż. Tom Mankiewicz, wyk. Dan Aykroyd, Tom Hanks.
Dwaj dzielni policjanci z Los Angeles, prowadzący śledztwo w serii niecodziennych kradzieży, trafiają na ślad tajemniczej sekty, walczącej ze światem zła. Dzielni policjanci w pogoni za dwulicowym duchownym doświadczają mnóstwo szalonych przygód, a jeden z nich spotyka godną siebie dziewczynę.

LNK

21.30

Policjant z Beverly Hills

Komedia, USA, 1984, reż. Martin Brest, wyk. Eddie Murphy, Judge Reinhold.
Policjant z Detroitu zawsze działa zgodnie z własnym prawem i oto postanawia pomóc śmierć przycielu. W poszukiwaniu mordercy udaje się do Kalifornii.

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 7.35 S. „Po prostu bajka”
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 Dziennik (ros.)
- 18.20 S. „Po prostu bajka”
- 18.45 Telekatalog
- 18.50 Młode talenty
- 19.15 Loteria „Perlas”
- 19.20 Ekologia
- 19.50 W kręgu kultury etnicznej
- 20.20 Prosto i jasno
- 20.30 Panorama
- 21.00 Aktualny wywiad
- 21.10 Ostatnie skrzyżowanie
- 21.50 Pytanko
- 22.00 Sport
- 22.05 S. „Tajemnica rodziny”
- 23.00 Dziennik wieczorny
- 23.05 S. „Taksówkarze”
- 23.45 Salon muzyczny

LNK

- 6.00 Poranne kolo
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 S. „Piątka”
- 10.15 S. „Nash Bridges”
- 11.05 S. „Na imię ma Nikita”
- 12.00 S. „Przyjaciele”
- 12.30 S. „Historia miłości”
- 14.30 Nos
- 15.00 Filmy dla dzieci
- 15.15 S. „Szelmy Twistowie”
- 16.15 S. „Bez domu jest źle”
- 16.45 S. „Cena miłości”
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 Komedia „Akademia strażaków” — USA, 1995
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Cd. komedii
- 21.20 Srebrna akcja 49
- 21.30 Komedia „Policjant z Beverly Hills” — USA, 1984
- 23.30 Thriller „Krzyk” — USA, 1996
- 1.40 Film akcji „Walka smoków” — USA, 1999

BTV

- 7.00 Program muz.
- 8.00 Krwawa fala
- 8.10 Reklamama
- 8.35 S. „Razem”
- 9.05 Nie cierpię reklamy
- 9.40 S. „Fiorella”
- 10.25 S. „Miłosne sidła”
- 11.10 S. „Dobry wieczór, Kochanie”
- 12.10 S. „Gedimino 11”
- 13.10 Thriller „Cloned”
- 14.40 Jestem z wami
- 15.15 Program muz.
- 16.15 S. „Fiorella”
- 17.00 S. „Miłosne sidła”
- 17.45 Klub koszykówki
- 18.00 Mecz eliminacyjny mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn (o 5-8 miejsca). Podczas przerwy — Klub koszykówki
- 19.45 Dzisiaj
- 20.05 Klub koszykówki
- 20.15 Mecz eliminacyjny mistrzostw Europy

- w koszykówce mężczyzn (o 5-8 miejsca). Podczas przerwy i po meczu — Klub koszykówki
- 22.15 Krwawa fala
- 22.25 S. „Gedimino 11”
- 23.25 Film fab. „Okrutny kochanek” — USA, 1997
- 0.55 S. „Eden”

3

- 7.35 S. „Batman”
- 8.00 S. „Katalina i Sebastian”
- 9.30 S. „Uroczy i dzielni”
- 10.00 S. „Melrose Place”
- 10.45 Niech żyje król
- 11.15 Przepisy Roberta
- 11.20 TV „Lietuvos rytas”
- 12.05 Film fab. „Rekin”
- 13.35 S. „Złota rączka”
- 14.00 S. „Felicity”
- 14.45 S. „Batman”
- 15.15 S. „Simpsonowie”
- 15.40 S. „Beverly Hills 90210”
- 16.25 S. „Uroczy i dzielni”
- 16.55 Przepisy Roberta
- 17.00 S. „Melrose Place”
- 17.50 S. „Katalina i Sebastian”
- 18.45 Wiadomości
- 19.10 Niech żyje król
- 19.45 S. „Grybauskasowie”
- 20.15 Komedia „Pościg” — USA, 1987
- 22.15 Wiadomości
- 22.25 Thriller „Morderczy instynkt” — USA, 1988
- 0.10 Thriller „Sekta” — Dania, 1997

W

- 8.00 Z Wilna
- 9.20 Lekarz domowy
- 8.50 Film fab. „Dwa bilety na dzienny seans”
- 10.50 Film fab.
- 13.00 Z Moskwy
- 13.30 S. „Przy patriarchalnych stawach II”
- 14.30 Sieć
- 15.10 Film fab. „Kolo”
- 17.00 Z Moskwy
- 17.45 Autofani
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Z Moskwy
- 19.40 „Niedziela”
- 20.00 Telefon „Niedzieli”
- 20.30 S. „Przy patriarchalnych stawach II”
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Zgąście światło
- 22.30 Patrol drogowy
- 22.40 Film fab. „Niekiedy powracają” — USA, 1992

LNK

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 Świat kobiety
- 9.30 Film fab. „Zagłada 31 oddziału”
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Oferta
- 18.30 Dzieje podmoskiewskich dworów
- 19.00 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
- 19.55 Oferta
- 20.00 Spotkania
- 20.30 Studio

- prawnicze
- 21.00 Świat kobiety
- 21.30 Puls Wilna. Wiadomości (pol.)
- 22.15 Film fab. „Zagłada 31 oddziału”

1

- 7.00, 10.00, 16.00, 21.40 Wiadomości
- 7.15, 16.50 S. „Ziemia miłości”
- 8.15 S. „Zimowa wiśnia”
- 9.15 Nie jesteśmy głupi
- 9.45 Smakowite historie
- 9.50 Bibliomania
- 13.35 Komedia „Kudłaty pies”
- 15.00 S. „Wielkie pranie”
- 16.20 Ratownicy
- 17.50 Pole cudów
- 19.00 Czas
- 19.50 Film fab. „Siła samotnika”
- 21.55 Komedia „Najemny morderca”

PTP

- 7.00, 9.00, 15.0, 18.00 Wiadomości
- 7.15 Dwa fortepiany
- 8.00 Moja rodzina
- 9.30 S. „Santa Barbara”
- 15.30 S. „Wizyta u Minotaura”
- 17.00 Sam sobie reżyserem
- 18.30 Z Moskwy
- 18.50 Film krym. „Wschodnia szosa”
- 20.40 Włazćcie, pośmiejemy się
- 22.40 Komedia „Idealna para”

TVPOLONIA

- 6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości o 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
- 8.00 Wiadomości
- 8.15 Kawa czy herbata
- 8.40 „Złotopolscy” — telenowela
- 9.05 Spacerzy z dziadkiem — program dla dzieci
- 9.30 S. przygod. „Gwiezdny pirat”
- 10.00 „Młody las” — dramat
- 11.10 Dziennik telewizyjny
- 11.25 Małe ojczyzny
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Gościniec — magazyn kultury i sztuki ludowej
- 12.40 Baśnie Pomorza Zachodniego
- 13.10 „Złotopolscy” — telenowela
- 13.35 Studio Wyborcze Jedyinki
- 14.25 Rodowody
- 14.45 Ginące zawody
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Studio sport
- 17.00 Telexpress
- 17.20 Gość Jedyinki
- 17.35 Spacerzy z dziadkiem — program dla dzieci
- 17.55 Ale heca — program dla dzieci
- 18.20 Telezakupy
- 18.35 „Złotopolscy”

- telenowela
- 19.00 Wieści polonijne
- 19.15 Dobranocka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 Pogoda
- 19.57 Sport
- 20.00 S. „Plebanią”
- 20.25 „Arystokrata sztuki” — film dok.
- 20.55 Hity satelity
- 21.10 Kabaret Starszych Panów
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport-telegram
- 23.00 Studio Wyborcze Jedyinki
- 23.50 Porozmawiajmy
- 0.40 Monitor Wiadomości

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 S. „Pokemon”
- 7.25 S. „Batman dwadzieścia lat później”
- 7.50 S. przygod. „Xena, wojownicza księżniczka”
- 8.45 S. „Misja w czasie”
- 9.40 S. „Cud miłości”
- 10.35 S. obycz. „Po prostu miłość”
- 11.30 S. obycz. „Adam i Ewa”
- 12.00 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 12.30 Życiowa szansa
- 13.30 Disco Relax
- 14.30 Ręce, które leczą
- 15.00 S. „Power Rangers”
- 15.30 Informacje
- 15.50 S. anim. „Pokemon”
- 16.15 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 16.45 S. obycz. „Jezioro marzeń”
- 17.40 S. „Cud miłości”
- 18.35 Informacje + Publicystyka
- 18.55 Sport
- 19.05 S. obycz. „Dziki księżyc”
- 20.00 Życiowa szansa
- 21.00 „Śmiertelne polowanie” — film
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 22.50 Informacje i biznes informacja
- 23.10 Prognoza pogody
- 23.15 Polityczne graffiti
- 23.30 S. „Ally McBeal”
- 0.25 „Terror na tamie” — film akcji
- 2.10 Playboy
- 2.40 S. „Playboy — Eden”
- 3.10 Muzyka na bis

RTL7

- 6.00 Teledyski
- 7.15 Odjazdowe kreskówki
- 9.35 Teleshopping
- 10.10 „Trzy razy Zofia” — telenowela
- 11.00 „Perla”

- telenowela
- 11.45 Śmieć się razem z nami — program rozryw.
- 12.15 Teleshopping
- 13.15 S. komed. „Nie z tego świata”
- 13.45 S. „Czy boisz się ciemności?”
- 14.15 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 14.45 „Trzy razy Zofia” — telenowela
- 15.35 Odjazdowe kreskówki
- 18.00 S. „Czy boisz się ciemności?”
- 18.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 19.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 20.00 „Z wizytą u Króla Artura” — film przygod.
- 21.45 „Studenckie wakacje” — komedia
- 23.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 0.25 „Oblicza strachu” — thriller
- 2.00 „Studenckie wakacje” — komedia
- 3.35 Teleshopping

4

- 6.25 Muzyczny VIP
- 7.00 A ku ku — program rozryw.
- 7.30 Muzyczne listy
- 8.20 S. „Kosmokoty” — dla dzieci
- 8.45 S. „Eek! straganza”
- 9.15 S. komed. „Bobby kontra wapniaki”
- 9.45 S. obycz. „Szkoła przetrwania”
- 10.45 S. sensac. „Gorączka w mieście”
- 11.45 S. sensac. „Na Południe”
- 12.40 „Kaskaderzy z Hollywood” — film dok.
- 13.40 A ku ku — program rozryw.
- 14.10 Muzyczny VIP
- 14.45 Muzyczne listy
- 15.45 S. anim. „Eek! straganza”
- 16.15 S. anim. „Kosmokoty”
- 16.45 S. komed. „Jak Pan może, Panie doktorze?”
- 17.15 S. komed. „Oh, Baby”
- 17.45 Dziennik
- 18.00 Europejski Ring — program pub.
- 18.15 S. anim. „Różowa Pantera”
- 18.30 S. komed. „Sabrina — nastoletnia czarownica”
- 19.00 S. sensac.

- „Na Południe”
- 20.00 „Przyrodnia siostra” — dramat psych.
- 21.50 Dziennik
- 22.02 Informacje sportowe
- 22.05 Program pub.
- 22.15 S. sensac. „Komisarz Rex”
- 23.15 S. obycz. „Szkoła przetrwania”
- 0.15 S. dok. „O czym mówią gwiazdy”
- 1.15 Film dok.
- 2.15 Spotkajmy się — program rozryw.
- 2.45 Muzyczne listy
- 3.45 Strefa P

TVP1

- 6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości: 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
- 8.00 Wiadomości
- 8.12 Pogoda
- 8.15 Kawa czy herbata
- 8.45 S. anim. „Lulu Show”
- 9.10 Tygrys Pietrek
- 9.35 Gimnastyka
- 9.40 Julek i zwierzęta
- 9.55 „Życie jak muzyka” — telenowela
- 10.45 Telezakupy
- 11.00 „Krakowskie oblicza kultury” — film dok.
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes
- 12.25 Wielkie sprzątanie
- 12.45 S. „Plebanią”
- 13.15 Dom Muratora
- 13.40 Studio sport: Tour de Pologne
- 13.50 Telezakupy
- 14.05 Jesteśmy Polakami
- 14.35 Pogotowie twórczości, czyli jak lepiej rozwiązywać problemy
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Studio sport: Tour de Pologne
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyinki
- 17.35 S. „Plebanią”
- 18.05 S. „Zaginiony świat”
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.57 Sport
- 20.02 Pogoda
- 20.10 „Akwarium, czyli samotność szpiega” — film
- 21.05 Pr. rozrywkowy
- 21.45 Studio Wyborcze Jedyinki
- 22.40 Monitor Wiadomości
- 23.00 Sportowy flesz
- 23.05 Kronika Tour de Pologne
- 23.20 S. „Żądze”
- 23.55 S. „Mroczne dziedzictwo”
- 0.40 Noc internauty

WIADOMOSCI

19.00

21.30

W dniach pracy

USA: Przyczyny ubytku

Dlaczego mniejsza Polonia?

Po opublikowaniu poprawionych wyników amerykańskiego spisu powszechnego „Nowy Dziennik” rozważa przyczyny ubytku Amerykanów, deklarujących swoje polskie pochodzenie:

Według wstępnych danych mniej Amerykanów niż dziesięć lat temu przynajmniej się do polskiego pochodzenia. Obecnie — zgodnie z danymi pracownicy zebrani przez panią Marylin Piurek, analityka Partii Demokratycznej — jest nas prawie 316 tysięcy mniej. Aczkolwiek istnieją kontrowersje co do sposobu liczenia osób obcego pochodzenia, jednak z naszego punktu widzenia istotna jest sama deklaracja zainteresowanych: jeśli ktoś poczuwa się do polskości, nawet gdy tylko częściowo przodkowie pochodzą z Włoch, to możemy taką osobę zaliczyć do Amerykanów polskiego pochodzenia.

Jeśli wstępne dane zostaną potwierdzone (a nie ma powodów wątpić w rzetelność tych informacji), byłoby to symptomatyczne odwrócenie tendencji zauważalnej przez dwa dziesięciolecia. Biuro Spisu Powszechnego z 1970 r. odnotowało zaledwie 2 437 938 Amerykanów polskiego pochodzenia. W 1990 r. było już 9 366 106. Mieliśmy więc ponad trzykrotny wzrost liczby rodaków w ciągu 20 lat. Nie należy stąd wyciągać pochopnego wniosku, że od 1970 r. przybyło do USA bez mała siedem milionów Polaków. Po prostu od tego czasu coraz więcej ludzi zaczęło się przyznawać do polskiego pochodzenia.

Złożyły się na to przynajmniej dwie zasadnicze przyczyny. Po pierwsze, szybko rosnący prestiż Polaków w świecie. Coraz rzadziej w USA ukrywano polskie korzenie, co wcześniej przez dziesięciolecia niosło za sobą negatywne skojarzenia; niesławnej pamięci (zanikające dziś) „Polish jokes” były tego świadectwem. Wybór Karola Wojtyły na papieża i międzynarodowe uznanie, jakim się zaczął cieszyć, powstanie „Solidarności” i dwie nagrody Nobla z początku lat osiemdziesiątych — literacka dla Czesława Miłosza i pokojowa dla Lecha Wałęsy, spowodowały wzrost popularności Polaków na

Zachodzie, a w Stanach Zjednoczonych w szczególności. Również stać przewodniczącego pierwszego niezależnego związku zawodowego w bloku komunistycznym, heroizm i mitologia walki Polaków o samostanowienie w latach stanu wojennego, wreszcie obalenie komunizmu w Polsce i powołanie pierwszego demokratycznego rządu za żelazną kurtyną — wszystko to były wydarzenia o najwyższej randze światowej, przyciągające uwagę szerokiej publiczności i stwarzające pozytywny wizerunek Polaka w USA i Amerykanina polskiego pochodzenia. Ci, którzy dotychczas nie chcieli przyznawać się do polskich korzeni i ci, którzy nie interesowali się specjalnie swoją genealogią, nagle poczuli dumę z ojczyzny przodków, nawet jeśli tylko częściowo (przez jedną z babek czy dziadków) stamtąd się wywodzili.

Druga główna przyczyna gwałtownie rosnącej od 1970 r. liczby Amerykanów polskiego pochodzenia wiązała się z ogólną modą w tym kraju na poszukiwanie „korzeni”. Coraz więcej mieszkańców USA zaczyna się interesować swym pochodzeniem, odkrywając polską genealogię.

W tym czasie także znacznie poprawiła się sytuacja finansowa Polonii, co można uznać za dodatkowy czynnik emancypacji naszej grupy etnicznej w USA — a więc za dodatkowy czynnik częstszego deklarowania pochodzenia. W 1970 r. średni dochód Amerykanina polskiego pochodzenia wynosił 12 275 dol. Był to jeden z najwyższych dochodów w USA, przewyższający wpływy statystycznego Amerykanina irlandzkiego, włoskiego czy niemieckiego pochodzenia. W 10 lat później wynosił już 18 tys. dol., co sytuowało Polonię na trzecim miejscu pod względem zamożności.

Obecnie nie jest tak dobrze, dochód w wysokości 17 722 dolarów lokuje Polonię gdzieś między czwartym a szóstym miejscem — wciąż więc wysoko. Ale czynniki, które napędzały zainteresowanie Polakami i Polakami, straciły dziś na znaczeniu. Siłą rzeczy zaczęło Polaków w USA ubywać. (NDz)

Mołdawia: Lekarze Nadziei po raz drugi

Również dla mołdawskich Polaków

Od ponad tygodnia w Mołdawii przebywa misja humanitarna stowarzyszenia „Lekarze Nadziei”. Ośrodkiem medycznym w Bielcach i Kiszyniowie lekarze przekazują materiały opatrunkowe, bieliznę jednorazową, odzież dla sal operacyjnych, sprzęt rehabilitacyjny po urazach mózgu i meble szpitalne.

Korzystać z nich będą także mołdawscy Polacy. Wartość przekazanej pomocy wynosi ok. 6 tys dolarów.

To już druga w tym roku wizyta polskich lekarzy w Mołdawii. Poprzednio, na zaproszenie Polskiego Towarzystwa Medycznego z Bielca, mołdawskim Polakom pomagali lekarze z Polskiej Misji Medycznej. „Lekarzom Nadziei” towarzyszy ekipa pomocy medycznej Kawalerów Maltańskich a także telewizja krakowska.

Anzela Bogucka,
prezes Polskiego
Towarzystwa Medycznego

Australia: CyberGazeta znika z sieci

Na jej miejsce „Magazyn Siedem”

Popularna w Australii polonijna witryna CyberGazeta przestaje się ukazywać. Pod jej dotychczasowym adresem obecnie widnieje informacja, że wkrótce w sieci pojawi się „Cyber Express”.

Serwis Polonia „Wirtualnej Polski” otrzymał komunikat od Aleksandra Iwanusa, dotychczasowego wydawcy CG, który pisze, że „z przyczyn od nas niezależnych

„CyberGazeta” w dotychczasowej formie i pod dotychczasowym tytułem, nie może się już ukazywać. Aby nie pozostawić Państwa bez dostępu do wiadomości o Australii i australijskiej Polonii, postanowiliśmy utworzyć nowy serwis: Magazyn Siedem. Mamy nadzieję, że forma Magazynu jak również serwisy RadioSiedem.com — zadowolą Państwa.”

Na podstawie wp i NDz
stronę przygotowała Wanda Zajackowska

Rozmowa z Christine Kanenenberg, Niemką uczącą się języka polskiego w Królewcu...
Marzę, by zamieszkać w Warszawie...

Christine Kanenenberg, studentka Uniwersytetu w Getyndze, gdzie studiuje slawistykę i historię, do Królewca przyjechała na praktykę. Pracuje jako dziennikarka w niemieckojęzycznej gazecie „Königsberger express”, ale od razu przyszła także na kurs języka polskiego, zorganizowany na Uniwersytecie Kaliningradzkim. Przyjechała nad Pregolę we wrześniu ubiegłego roku tylko na semestr, ale zauroczona słowiańską kulturą została tutaj na rok.

Krystyno, jak dawno uczysz się języka polskiego?

Już prawie 2 lata. Zaczęłam się go uczyć na Uniwersytecie w Getyndze. Niestety, to były zajęcia raczej z gramatyki. Brakowało mi specjalnych wykładów z krajoznawstwa. Od samego początku pobytu w Kaliningradzie zaczęłam szukać kursu polskiego, by nie stracić kontaktu z językiem. W ten sposób znalazłam się na Uniwersytecie. Obecnie uczęszczam na zajęcia z języka i kultury polskiej na lektoracie języka polskiego wydziału filologicznego Uniwersytetu Kaliningradzkiego. To jest jakieś zaspokojenie moich pragnień. Wcześniej próbowałam pojechać na studia do Polski. Rok temu już prawie wyjechałam na roczny kurs językowy w Krakowie, ale w ostatniej chwili nie przyznano mi stypendium. W grudniu ubiegłego roku znowu próbowałam dostać stypendium na studia w Polsce od stowarzyszenia studentów polskich w Berlinie, ale znowu nie udało mi się. Teraz planuję pojechać w lecie na dwutygodniowy kurs języka polskiego na Uniwersytecie w Toruniu.

Skąd u ciebie takie zainteresowanie językiem i kulturą polską?

Chociaż urodziłam się w zachodnich Niemczech, to prócz francuskiego i łaciny, mieliśmy w szkole również język rosyjski. Dlatego już będąc na studiach zdecydowałam kontynuować naukę tego języka. W Niemczech zaś studenci uczący się na wydziale slawistyki muszą koniecznie wybrać sobie drugi język słowiański. Ja wybrałam polski. Zawsze dziwiło mnie, że w Niemczech prawie nie było zainteresowania polską kulturą i językiem. Jesteśmy sąsiadami, ale przez długi czas nie było między nami kontaktów i możliwości do normalnego obcowania. Kiedy w Niemczech mówię o tym, że studiuje język polski, niektórzy z moich przyjaciół pytają: „Ależ po co?”. Pierwszą ich reakcją zawsze bywa zaskoczenie i zdziwienie. Ostatnio zauważyłam jednak większe zainteresowanie

Kiedy w Niemczech mówię o tym, że studiuje język polski, niektórzy z moich przyjaciół pytają: „Ależ po co?”

Fot. archiwum

resowanie Polką wśród niemieckich studentów, ale uważam, że to jest wciąż pewnego rodzaju egzotyka. Jeszcze nie ma tak dużo ludzi w Niemczech, którzy chcieliby studiować taki trudny język (polski, moim zdaniem, jest trudniejszy od rosyjskiego).

Czy byłaś już kiedyś w Polsce?

Bywałam często, ale tylko tranzytem, jadąc do Rosji. W takich wielkich miastach jak Warszawa, Gdańsk, Poznań, Kraków nigdy nie byłam.

Dlaczego?

Zawsze chciałam zajmować się językiem, a to nie jest tanie. Poza tym pojechać do kraju nie znając języka i mieszkać tam przez jakiś czas nie jest łatwo, jak może się wydawać na pierwszy rzut oka. Dlatego łatwiej było mi pojechać najpierw do Rosji i udoskonalić język rosyjski.

Jakie ogólne wrażenie wyniósłaś z krótkich chwil pobytu w Polsce?

Polacy to bardzo życzliwi ludzie. Zawsze starałam się rozmawiać z Polakami tylko po polsku. A oni są zawsze bardzo zaskoczeni tym, że chcę się nauczyć polskiego. Spotykałam jednocześnie w Polsce zawsze ludzi otwartych, przyjaznych, inteligentnych. To pomaga polubić ten kraj.

Czy chciałabyś mieszkać w Polsce? A jeśli tak, to w jakimś prowincjonalnym miasteczku czy w stolicy?

Marzę o tym, by zamieszkać w Warszawie albo Krakowie i związać swoją pracę z działalnością kulturalną. W małych miasteczkach

czuję się trochę smutno. Oprócz tego lubię chodzić do teatrów, kin, gdzie wyświetlają nie tylko amerykańską siećkę, ale także i pozycje ambientne.

Czy masz jakichś ulubionych poetów, reżyserów polskich?

Lubię tych, którzy są znani w Niemczech: Kieślowskiego, wiersze Szymszorskiej i Różewicza.

Czy zauważyłaś jakąś różnicę między Polakami a Rosjanami?

Bez wątpliwości. Polska znajduje się na bardzo wysokim poziomie rozwoju ekonomicznego w porównaniu z Rosją. Młodzi Polacy zachowują się bardzo swobodnie. Każdy z nich już odczuwa swoją indywidualność. Natomiast wydaje mi się, że w Rosji jeszcze bardzo mocno działa pewien stereotyp, schemat zachowania się.

Dlaczego wybrałaś właśnie slawistykę?

Jeszcze w dzieciństwie zetknęłam się z kulturą słowiańską. Moi przodkowie od strony matki pochodzą ze Wschodu: babcia — z Ukrainy, dziadek — z Białorusi. Przodkowie ze strony ojca pochodzą z niemieckiego wtedy Koszalina. Oprócz tego zaczęłam się uczyć rosyjskiego, gdy miałam 13 lat. Oczywiście, kiedyś na początku mojej edukacji, język rosyjski traktowałam jako zło konieczne, jako coś czego się trzeba nauczyć, bo tak chcą nauczyciele. Teraz staram się nauczyć jak najlepiej języka polskiego i znać go na bardzo wysokim poziomie — tak, bym mogła mieszkać i pracować w Polsce.

Rozmawiał Krzysztof Szczepanik

UE: Cechuje ich kompleks niższości...

Polak to pazerny fatalista

Polak fatalista, pełny kompleksów, nie znający języków, gloryfikujący wartości narodowe, niechętny dzieleniu się suwerennością narodową w Unii Europejskiej i nastawiony pazernie do korzyści gospodarczych z członkostwa — to zespół naszych przywar, przedstawiony w raporcie opracowanym na zlecenie Komisji Europejskiej „Obraz Unii Europejskiej, postaw i oczekiwań społecznych w 15 krajach członkowskich i 9 państwach kandydujących”.

Oto niektóre cytaty z opublikowanego obszernego 200-stronicowego raportu Komisji Europejskiej: Polacy boją się, że na zawsze pozostaną ubogimi krewnymi, nieznanymi i lekceważonymi (str. 12). Obawy przeważają wśród nich nad nadziejami, których z powodu wyjątkowego pesymizmu nie są w stanie wyrazić (str. 17).

Polacy uważają się za biedaków, którzy nie mają pełnego prawa wstępu na salony bogatych. Ich słaba znajomość języków obcych ogranicza im możliwość kontaktów. W istocie cechuje ich kompleks niższości związany z negatywnym obrazem Polaków za granicą — oszustów, złodziei. (...) Do tego dochodzi żywe poczucie narodowości, które nareszcie może znaleźć ujście po latach okupacji i za-

borów. (...) Ich poczucie godności narodowej ma przede wszystkim charakter obronny (str. 47).

Dominuje wśród nich obraz Unii gospodarczej zrzeszającej bogate kraje. (...) Cele, które legły u jej podstaw, nie są szerzej znane ani doceniane. (...) Polacy mają skłonność do sprowadzania wszystkiego lub niemal wszystkiego do kategorii ekonomicznych (str. 80).

Raport zrealizował francuski instytut badawczy OPTEM, a badania sondażowe w Polsce wykonał instytut BSM. Informacje na temat raportu można uzyskać wysyłając e-mail pod adres optem@dia.oleane.com

KOLUMNA KOMBATANCKA

Zasługi naszych ziomków w wojnie obronnej

Obroncy Polski

Na Litwie zostało ich już niewiele. Skutki wojny, wiek powodują, że odchodzą od nas. Na szczęście, jeszcze są — jako żywy dowód odwagi i oddania Ojczyźnie.

W przededniu rocznicy wybuchu II wojny światowej kilku żołnierzy wojny obronnej zebrało się w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, aby wspomnieć minione dni. Dni niesamowite. Wspomnieć i podzielić się tymi wspomnieniami z Czytelnikami „Kuriera Wileńskiego”.

Stanisław Wieniewicz urodził się w 1909 roku w Barwaniszkach na Wileńszczyźnie. Szlak bojowy pana Stanisława w kampanii wrześniowej prowadził przez Piotrków Trybunalski, Tomaszów Mazowiecki, Częstochowę, Radzymin, Warszawę. Pod Pułtuskim plutonowy piechoty Wieniewicz bronił przeprawy przez Narew. Po klęsce wrześniowej przez Ukrainę wrócił w 1940 roku w ojczyście strony. Straszne to były czasy. Ciągłe musiał się ukrywać przed NKWD.

— Żyłem w wykopanym przez siebie rowie, w lesie, stałe w kryjówkach. Dopiero po śmierci Stalina w 1953 roku mogłem odetchnąć swobodniej — opowiadał pan Wieniewicz.

Czesław Prokopowicz (rocznik

1904) pracował w Grodnie w służbie więzienniczej. Po wybuchu wojny został przydzielony do 22 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej — był łącznościowcem-telefonistą. Szlaki wojenne pana Czesława wiodły przez Kraków, Poznań, Tarnopol, Lwów.

— Straciliśmy niejednego wraży samolot, ale i naszych chłopców poległo wielu — wspominał Prokopowicz. Pod Haliczem, niedaleko granicy z Rumunią, w obliczu kłęski wojny obronnej dywizjon pana Czesława chciał przedostać się do Rumunii. Jednak był on otoczony — od zachodu Niemcy, ze wschodu zaś Armia Czerwona. Postanowiono oddać się w ręce bolszewików.

— Wszystkich aresztowano i w bydłych wagonach powieziono do Kijowa. Wysadzili na kolchozowym polu i trzymali przez dwa tygodnie. Stamtąd przez 7 dni jechaliśmy do Archangielska i do położonego około 12-15 km od tego miasta obozu w Orankach — mówił były więzień łagrów. — Przywieziono około 2700 żołnierzy. Ale tam już było pełno innych żołnierzy, policjantów, cywilów...

Dzienna racja żywnościowa: wodnista lura i 250 gramów chle-

ba. Pracować więźniowie musieli przy wyrębie lasów. I tak przez 6 miesięcy 15 dni. Aż nim pan Czesław i jeszcze dwaj — Polak z Lidy i Litwin z Olkiennik nie zdecydowali się na ucieczkę. Złapia — rozstrzelają. Lepiej natychmiastowa śmierć, niż te ciągle katusze. Udało się. W bardzo długiej drodze powrotnej do domu pomogli zwykli Rosjanie. Przez Moskwę, Mińsk, Smoleńsk, Baranowice, Lidę, różnym transportem — w wagonach towarowych, pod cysternami — wrócił w 1940 roku do małego miasteczka białoruskiego Polikiszek i dopiero po śmierci Stalina w 1953 roku, mógł zamieszkać u krewnych w Wilnie.

Mikołaj Pawłowski (rocznik 1917), ówczesny podporucznik rezerwy, spotkał 1 września 1939 roku na granicy polsko-niemieckiej w paśmie jezior Byszewskich. Przed nawałnicą niemiecką jego 61 pułk musiał się cofać z bojami. Walki w Bydgoszczy, dywersje, tyśiące tabliczek zatrutej czekolady rozrzuconych na ulicach miasta, przejścia przez lasy, gdzie bardzo przydał się jego „cywilny” zawód inżyniera-leśnika i udział w największej bitwie nad Bzurą, jaką w czasie kampanii wrześniowej

Zarząd Klubu Polskich Weteranów Wojny na Litwie uprzejmie informuje, że z powodu wyjazdu grupy kombatantów do domu wypoczynkowego w Polsce, nie odbędzie się planowane na 12 września walne zebranie członków Klubu. Zebranie zostaje przeniesione na 26 września br. i odbędzie się w siedzibie Zarządu Miejskiego ZPL przy ul. Pylimo 45/2.

Prezes Klubu Polskich Weteranów Wojny na Litwie
Stanisław Kaczkan

Starzy wiarusi (od lewej) Stanisław Wieniewicz, Mikołaj Pawłowski i Czesław Prokopowicz wspominają dni wojenne
Fot. Edward Klonowski

stoczyło Wojsko Polskie. Tylko nieliczne oddziały polskie zdołały się przebić do Modlina i Warszawy. Następnie walki w samej Warszawie, niewola niemiecka i powrót dopiero w 1945 roku do stron ro-

dzinnych na Białorusi. Przeżył tu też represje ze strony sowieckich organów siłowych, bo to przecież żołnierz Wojska Polskiego, a prócz tego były jeniec niemiecki.

Paweł Kobak

62. rocznica wybuchu drugiej wojny światowej

1 września — dzień krwawy

Była to wojna obronna narodu polskiego, rozpoczęta 1 września 1939 roku agresją niemiecką na Polskę i zakończona 8 maja 1945 roku kapitulacją Niemiec w Berlinie.

Pierwszą fazą wojny była tzw. kampania wrześniowa 1939 roku, zakończona kapitulacją 5 października Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” gen. Franciszka Kleeberga.

Sily niemieckie skierowane przeciw Polsce liczyły około 1,85 mln żołnierzy, około 2,8 tys. czołgów, około 10 tys. dział polowych i moździerzy, 2085 samolotów (w tym ok. 1,4 tys. bojowych), 2 pancerniki, 9 niszczycieli, 14 okrętów podwodnych.

Sily polskie stanowiły ok. 1 mln żołnierzy, ok. 4,3 tys. dział, ok. 880 czołgów (gł. rozpoznawczych) i samochodów pancernych, ok. 400 samolotów bojowych. Niemcy mieli ponadto zdecydowaną przewagę wyjściowego położenia strategicznego (dogodne ukształtowanie granicy z Polską).

Niestety, dowództwo polskie (naczelnym wódz marszałek Edward Rydz-Śmigły, szef sztabu generał Wacław Stachniewicz) nie zdołało zakończyć operacyjnego planu obrony, dysponując tylko planem osłony granic. Zamierzano bronić obszarów niezbędnych do prowadzenia wojny do czasu wystąpienia zbrojnego sojuszników zachodnich — Francji i Wielkiej Brytanii.

Na skutek druzgocącej technicz-

nej przewagi wojsk niemieckich — przede wszystkim broni pancernych i lotnictwa — po walkach 1-3 września na przedpolu głównej pozycji obronnej, m. in. w Borach Tucholskich, pod Mokrą, o Węgierską Górkę i pod Jordanowem oraz na głównej linii polskiej obrony (do 9 września) wojska polskie znalazły się w odwrocie. 8 września oddziały pancernie wojsk niemieckich podeszły pod Warszawę. Wobec groźby okrążenia wojsk polskich, m. in. przełamanie 10 września przez Niemców obrony polskiej pod Wizań, znaczne postępy wojsk niemieckich, nacierających ze Słowacji, nie doszła do skutku planowana obrona na linii Wisły i Sanu. Istotnym momentem kampanii była bitwa nad Bzurą.

Do 16 września główne sily polskie zostały rozbite bądź znalazły się w okrążeniu. 7 września kapitulowała załoga Westerplatte, 19 — Oksywie, 28 września — Warszawa, 29 — Modlin, 2 października — Hel.

„Nóż w plecy”

Naczelnym wódz 6 września opuścił Warszawę. 17 września jego kwatera znajdowała się w Kołomyi. Tego dnia rząd radziecki przedstawił ambasadorowi polskiemu w Moskwie uzgodnioną wcześniej z Niemcami notę, która stwierdzała, że „państwo polskie przestało istnieć i Armia Czerwona dostała rozkaz przekroczenia granicy polskiej,

by wziąć pod swoją opiekę życie i mienie ludności Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi”.

Sily radzieckie, skierowane przeciwko Polsce, liczyły ok. 650 tys. żołnierzy i ok. 4,7 tys. czołgów oraz samochodów pancernych. Armia polska otrzymała rozkaz unikania walki z oddziałami radzieckimi i wycofywania się w kierunku Rumunii oraz Węgier.

Opór wkraczającym od wczesnego rana 17 września do Polski wojskom radzieckim stawiały oddziały Korpusu Ochrony Pogranicza (dowódca gen. Wilhelm Orlik-Rückemann) i niektóre inne jednostki. Stoczono kilkadziesiąt potyczek i kilka bitew — 18 września pod Wilnem, 19 — pod Oranami, 20-21 — w obronie Grodna, 1 października pod Wytycznem koło Chełma. Zajmowanie przez Armię Czerwoną obszarów polskich trwało do 28 września — po niemiecko-radziecką linię demarkacyjną uzgodnioną 22 września 1939 roku. Przez to wprowadzono w życie niemiecko-radziecki traktat o nieagresji z 23 sierpnia 1939 roku i niemiecko-radziecki układ o granicach i przyjaźni z 28 września 1939 roku. Jeśli być bardziej dokładnym, wprowadzono tajne protokoły tych umów, dzielące między dwoma zaborcami Polskę i państwa bałtyckie. Wieczorem 17 września granicę z Rumunią przekroczył prezydent RP i rząd, a nocą 17/18 września naczelnym wódz, gdzie zostali internowani.

Straty

Straty polskie w wyniku wrześniowej agresji niemiecko-sowieckiej liczą ponad 65 tys. poległych i blisko 140 tys. rannych.

Do niewoli niemieckiej dostało się około 11,5 tys. oficerów i ponad 400 tys. szeregowych. Około 300 tys. żołnierzy internowano do państw ościennych, w tym do ZSRR ponad 10 tys. oficerów i 200 tys. szeregowych. Straty polskie w walkach z oddziałami radzieckimi — ok. 30 tys. żołnierzy.

Straty niemieckie — około 10,6 tys. żołnierzy poległych, 30,3 tys. rannych i 3,4 tys. zaginionych oraz 33 proc. broni pancernych i lotnictwa.

Straty radzieckie wg własnych danych: 737 poległych i 1862 rannych. W rzeczywistości jednak około 3 tys. zabitych i ok. 7 tys. rannych.

Podczas kampanii Niemcy prowadzili niezgodne z prawem międzynarodowym metody walki, m. in. bombardując otwarte miasta, ostrzeliwując z samolotów drogi z uchodźcami, dokonując egzekucji jeńców i osób cywilnych.

3 września wojnę Niemcom wypowiedziały Wielka Brytania i Francja, które mimo zobowiązań (polsko-brytyjski układ o pomocy wzajemnej z 1939 roku i polsko-francuska umowa sojusznicza z roku 1921) nie podjęły niemal żadnych działań odciążających armię polską.

Waleczny naród

Po przegranej kampanii wrześniowej naród polski kontynuował walkę na wielu frontach II wojny światowej. W okupowanym kraju, głównie na terenie Generalnego Gubernatorstwa (jednostka administracyjno-terytorialna 95 742 km. kw. utworzona z części ziem polskich, zajętych przez II Rzeszę mocą zarządzenia Adolfa Hitlera z 12 X 1939 roku) rozwijała się silna konspiracja — Armia Krajowa, Bataliony Chłopskie, Narodowe Sily Zbrojne, Armia Ludowa. Poza krajem rząd RP na obczyźnie utworzył walczące u boku aliantów zachodnich Polskie Sily Zbrojne, na terenie zaś ZSRR powstała Armia Polska w ZSRR.

Podczas wojny Polska straciła ok. 5,7-5,8 mln swych obywateli (w tym wg szacunków ok. 400-500 tys. wskutek represji władz radzieckich w 1939-1941 i 1944-45 latach), głównie na skutek eksterminacyjnej polityki Niemców na okupowanych ziemiach polskich, (m. in. obozy hitlerowskie), doznała także ogromnych zniszczeń materialnych (ziemie II Rzeczypospolitej przyłączone do ZSRR).

Zmiany społeczno-polityczne w kraju doprowadziły do powstania Polski Ludowej, w granicach określonych głównie podczas konferencji jałtańskiej i konferencji poczdamskiej 1945 roku.

Przyg. Paweł Kobak

Świat — polityka — pieniądze

Utracony dochód

Tak się potoczyły losy, że na początku XXI wieku raptem 30 państw zaliczyć można do krajów wysoko rozwiniętych, choć i w nich wielkie są wciąż obszary niedostatku. Pozostałe około 200 państw i terytoriów nadal boryka się z syndromem niemożności wyrwania się z zacofania albo też udało się im osiągnąć tylko średni poziom rozwoju.

Spektrum jest szerokie. Jedni dysponują już dochodem rocznym przekraczającym 40 tysięcy dolarów na mieszkańca, inni zaś żyć muszą (jeśli przeżyć są w stanie) za dolarów 400. Polska — z PKB na mieszkańca niewiele przekraczającym 4 tysiące dolarów (licząc według kursu walutowego) — znajduje się w pewnym sensie „w pół drogi”; mamy dochód 10 razy większy od najbiedniejszych, ale zarazem i 10 razy mniejszy od najbogatszych.

Nieco bardziej korzystnie wygląda nasza sytuacja, jeśli brać pod uwagę PKB szacowany w oparciu o parytet siły nabywczej. Wskazuje on, ile w rzeczywistości wart jest nasz dochód. W tym ujęciu wynosi on obecnie około 8 tysięcy dolarów na mieszkańca. Innymi słowy, zważywszy na różnice cen na rynkach, za nasz dochód uzyskiwany przecież w złotych, możemy kupić taki sam koszyk dóbr i usług, za jaki Amerykanin płaci u siebie 8 tysięcy dolarów.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju szacuje, że dla 27 krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz republik poradzieckich — zarówno gospodarek Wspólnoty Niepodległych Państw, jak i krajów nadbałtyckich — średni ważony PKB w roku 2001 sięgnąć może ledwie około 74 procent poziomu sprzed zapoczątkowania transformacji, czyli z roku 1989. Polska na tym tle prezentuje się najlepiej. Oczywiście, nie chodzi tu o osiągnięty poziom rozwoju, gdyż wyraźnie w regionie wyprzedzają nas niektóre inne kraje — zwłaszcza Czechy z PKB na mieszkańca (licząc według parytetu siły nabywczej) w wysokości 10.212 dolarów w roku 2001, czy też Słowenia z dochodem równym 15.538 dolarów — ale o dynamikę osiągniętą podczas minionych 12 lat transformacji. W Polsce wskaźnik PKB w porównaniu do roku 1989 sięga

w 2001 roku 129 procent. Warto jednak zdawać sobie w pełni sprawę, że jest to wypadkowa zgola odmiennych tendencji występujących w niedawnej przeszłości.

W jej ramach można wyraźnie rozróżnić trzy kolejne czteroletnie okresy: lata 1990-93, 1994-97 oraz 1998-2001. O ile pierwszy okres często określamy jako „szok bez terapii”, o tyle o ostatnim trzeba powtórzyć, że zaiste było to „schładzanie bez sensu”. Taką ostrą ocenę uzasadnia fakt, że w praktyce nie został zrealizowany żaden z deklarowanych celów, natomiast koszty gospodarcze i społeczne towarzyszące zaaplikowanej „terapii” były dużo większe niż zapowiadane i — dodajmy — niż nieuniknione.

W rezultacie wadliwej polityki ekonomicznej, zwłaszcza strukturalnej i finansowej, w sumie podczas ośmiu lat — 1990-93 oraz 1998-2001 — PKB zwiększył się w granicach błędu statystycznego, bo zaledwie o mizernie 1 procent, natomiast w czterolecie 1994-97 aż o 28 procent! Innymi słowy, gdyby nie ten epizod, byłibyśmy dzisiaj — po 12 lat wielkich transformacyjnych zmagani — na poziomie sprzed ich rozpoczęcia. A przecież już mogło być znacznie lepiej i więcej.

Cztery lata temu — tuż przed wyborami do parlamentu — pojawiały się płynące nawet z kręgów ówczesnej opozycji krytyczne głosy z supozycjami, że jakoby tempo wzrostu (6,9 procent w roku 1997!) było zbyt niskie z punktu widzenia aspiracji i możliwości Polski, stąd też trzeba je jeszcze bardziej przyspieszyć. Ówczesny przewodniczący Unii Wolności, a późniejszy wicepremier i minister finansów postulował wręcz podwojenie dochodu narodowego w ciągu następnego 10-letnia, co wymagałoby kroczenia przez całą dekadę z średnim rocznym tempem wzrostu PKB w wysokości 7,2 procent. Aby tak właśnie było, wystarczyło tylko utrzymać tempo wzrostu z tamtego okresu...

Niestety, skutek „schładzania” uległo ono wprawdzie ostremu wyhamowaniu, a później — na wiosnę i latem 2001 roku — drastycznemu załamaniu. I tak oto — miast postulowanego w przeddzień powstania rządu AWS-UW wzrostu PKB w la-

Profesor ekonomii związany z Warszawską SGH, jeden z głównych architektów polskich reform gospodarczych, autor „Strategii dla Polski”, wicepremier i minister finansów w latach 1994-97. Doprowadził Polskę do członkostwa w OECD w 1996 roku. Ekspert MFW i Banku Światowego, wykładowca amerykańskich uniwersytetów Yale, UCLA i Rochester. Autor około 20 książek i 300 artykułów naukowych. Obecnie jest dyrektorem TIGER — Centrum Badawczego Transformacji, Globalizacji i Integracji przy Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Kozminki w Warszawie.

tach 1998-2001 o około 32 procent (o 7,2 średnio rocznie) — uzyskano wzrost w sumie o tylko 15,4 procent. Połowę tego, co zapowiadano... Jest to fakt zgola kompromitujący zarówno dla realizowanej w tym czasie polityki gospodarczej, jak i dla teorii ekonomicznych, na których oparte były te nieziszczony scenariusze.

A czas biegnie, by nie rzec — ucieka. Przecież nasz PKB na mieszkańca (według parytetu siły nabywczej) mógłby już oscylować wokół 9.300, a nie 8 tysięcy dolarów. To tak, jakby każdy tracił miesięcznie realny dochód o równowartości rynkowej około 100 dolarów.

Grzegorz Kołodko
Warszawa, 27 sierpnia 2001 r.
Specjalnie dla „Kuriera Wileńskiego”

Reemtsma Polska zwolni od października około 240 pracowników Sytuacją na rynku wyrobów tytoniowych

Reemtsma Polska SA, drugi pod względem wielkości producent branży tytoniowej w Polsce, zwolni około 240 spośród 1.000 pracowników — poinformowała Mariola Krzyżaniak, rzeczniczka prasowa spółki.

„Reorganizacja i zwolnienia wiążą się z coraz trudniejszą sytuacją na rynku wyrobów tytoniowych, kolejnym, znacznym spadkiem sprzedaży oraz pogorszeniem się wyników finansowych firmy” — powiedziała Krzyżaniak.

Według niej redukcja zatrudnienia, która rozpocznie się w październiku, obejmie pracowników wszystkich działów i na prawie wszystkich stanowiskach, w tym kierowniczych. Zarząd wspólnie ma przygotować propozycję pakietu osłonowego dla odchodzących. Zwolnieni otrzymają odprawy wynikające z zakładowego układu zbiorowego oraz pomoc w zakresie doradztwa zawodowego. Celem reorganizacji struktur przedsiębiorstwa jest podniesienie

jego konkurencyjności na rynku. Zarząd spółki chce też dostosować poziom zatrudnienia do aktualnej sytuacji rynkowej oraz planów sprzedaży na najbliższe lata.

Z szacunków spółki wynika, że jej sprzedaż do 2004 roku nie przekroczy 14 mld sztuk papierosów rocznie, ponieważ — według zarządu — jest mało prawdopodobne, żeby sytuacja na rynku się poprawiła się. W 1999 roku Reemtsma Polska SA sprzedała 20 mld sztuk papierosów. W ubiegłym roku już tylko 14,25 mld sztuk. Sprzedaż w pierwszym półroczu 2001 była o 750 mln sztuk mniejsza niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Według danych przekazanych przez spółkę rynek papierosów w Polsce zmniejszył się z 97 mld sztuk papierosów sprzedanych w 1995 roku do 73 mld sprzedanych w roku ubiegłym.

Załamanie rynku jest spowodowane polityką podatkową państwa w zakresie akcyzy oraz niekontrolowanym przemytem papierosów, któ-

ry sięga już 16 proc. całkowitej krajowej konsumpcji.

Firmy tytoniowe brały na siebie większość kosztu podwyżek akcyzy, minimalizując zysk z produkcji i sprzedaży. „Obniżenie cen wiodących marek wskutek wojny cenowej oraz koszty związane z niewykorzystaniem zdolności produkcyjnych spowodują prawdopodobnie, że obecny rok Reemtsma Polska SA zakończy ujemnym wynikiem operacyjnym” — powiedziała Krzyżaniak.

W 2000 roku spółka wypracowała 18,8 mln zł zysku netto, podczas gdy w roku 1999 wynik netto wynosił 138 mln zł. Ostatnie zwolnienia w Reemtsmie Polska przeprowadzono w ubiegłym roku, kiedy to — wskutek zamknięcia zakładu w Kościanie — pracę straciło około 500 osób.

Niemiecki koncern tytoniowy Reemtsma, który jest pod względem wielkości produkcji czwartym producentem papierosów na świecie, zainwestował dotąd w Polsce ponad 490 mln USD. (PAP)

Ceny żywności na targowiskach wileńskich

Ceny w litach za 1 kg oraz 1 litr

	Rynek Kalwaryjski	Rynek „Hale”
Mięso i wędliny		
Szynka wieprzowa z kością	10,50	11
Szynka wieprzowa bez kości	11 - 11,50	11-12
Żeberka wieprzowe	9,50-10	9-10
Wołowina bez kości	11	10 - 11
Wołowina z kością	8	8
Wątróbka wieprzowa	6-6,30	6 - 6,20
Wątróbka wołowa	7	6
Cielęcina bez kości	14	13
Cielęcina z kością	10,50	11
Żeberka cielęce	8-8,50	8
Boczek wieprzowy świeży	9-10	9
Schab	16-17	16,50
Baranina	18	17-18
Ślonina solona	8-10	9
Ślonina świeża	6-9	6-9
Kurczaki mrożone	8-9,60	8-9,20
Wątróbka kurza	6,80-7	6,80
Nabiał		
Mleko	1	1
Twaróg		3-4
Śmietana	6-7	6
Jajka	2,50-2,70	1,48-2,55
Jajka wiejskie	3,50	- 54
Warzywa i owoce		
Kalafior	2,70-3	2,60 -3
Papryka	2,50-5	2,50-3,50
Brokuły	3	3,50
Ogórki	2,20-2,50	2,20-2,50
Szczypiorek (100 g)	0,50	0,50
Kapusta	0,30-0,40	0,40
Boćwinka(pęczek)	0,50-0,80	0,60
Ziemniaki	0,40-0,60	0,40-0,70
Marchewka(pęczek)	0,30-0,50	0,30-0,60
Grzyby (litr)	2,50	2-2,50
Pomidory	1,30-2,30	1,50-2,20
Śliwki	1-1,50	0,80,50
Drobna żółta śliweczka	0,80	0,60
Borówka	2,50-3,00	2,00-2,50

Ceny mięsa prawie się nie zmieniły. Na wszystkich rynkach dużo jest śliwek oraz jabłek. Te ostatnie są od 60 centów do 2,50 Lt. Kupka borowiczek kosztuje 45 litów. Wyjątkowo dużo jest pomidorów i są znacznie tańsze od ogórków.

J.T.

Dołącz do nas!

OFERUJEMY:
Turystyka przyjazdowa na Litwie
Organizacja wycieczek na zlecenie klienta
Pielgrzymki, wczasy, konferencje,
turystyka biznesowa.
Zapewniamy profesjonalną obsługę.

KLION UA

Biuro podróży
Birbinių g.4, Vilnius, Lietuva, tel. 22 34 72, tel./fax. 61 83 85.
E-Mail: klion@takas.lt

Koniec pierwszego etapu operacji NATO

Czas na parlament

NATO zakończyło pierwszą fazę operacji w Macedonii. Żołnierze Sojuszu zebraли jedną trzecią broni, jaką mają złożyć albańscy rebelianci. Teraz kolej na macedoński parlament, który w piątek przystąpi do debaty nad reformą konstytucji.

Dowódca operacji NATO gen. Gunnar Lange oficjalnie poinformował w czwartek prezydenta Macedonii Borisa Trajkovskiego, że Armia Wyzwolenia Narodowego (UCK) oddała 1400 sztuk broni.

Prezydent Trajkovski potwierdził, że spełniony został warunek zwolnienia debaty parlamentarnej nad rozszerzeniem praw mniejszości albańskiej w Macedonii. Taką kolej rzeczy przewiduje porozumienie z Ochrydy, zawarte 13 sierpnia przez macedońskie i albańskie ugrupowania polityczne. Dopiero po uchwaleniu reform UCK ma złożyć resztę broni.

Warunki porozumienia

Rebelianci, choć nie uczestniczyli w negocjacjach, zgodzili się złożyć broń w zamian za ustępstwa na rzecz mniejszości albańskiej. Porozumienie pokojowe zakłada m.in. uznanie albańskiego za drugi język oficjalny w niektórych regionach oraz zwiększenie liczby Albańczyków w policji.

O gwarancje respektowania po-

rozumienia ochrydzkiego przez stronę macedońską upomniał się od NATO i Unii Europejskiej przywódca polityczny UCK Ali Ahmeti. „Porozumienie zostało podpisane i my ufamy: gwarancją tego porozumienia są Unia Europejska i NATO” — powiedział francuskim dziennikar-
zom.

Wymijająco odpowiedział na pytanie, co się będzie działo, jeśli parlament nie przegłosuje reform. „Odrzucenie tekstu przez parlament nie będzie dobrą nowiną, nie przyczyni się do utrzymania pokoju” — oświadczył. Wynik debaty parlamentarnej wcale nie jest przesądzony.

„Za” i „przeciw”

Za zmianami z pewnością opowiedzą się oba ugrupowania albańskie: Demokratyczna Partia Albańczyków (DPA) i Partia na rzecz Demokracji i Dobrobytu (PDP).

Niewiadomą jest postawa ugrupowań macedońskich, przede partii WMRO-DPMNE premiera Ljubczo Georgievskiego, najbardziej krytycznie nastawionej do misji NATO.

Według źródeł dyplomatycznych, za reformami z pewnością opowie się 50 posłów w 120-osobowym parlamencie. Aby więc uzyskać większość dwóch trzecich, niezbędną do znowelizowania kon-

stytucji, trzeba jeszcze przekonać co najmniej 30 deputowanych.

Będzie na to czas w przyszłym tygodniu. Zgodnie z przewidzianym kalendarzem, proces ten będzie się toczył równoległe z dalszym, stopniowym składaniem broni przez UCK. NATO od środy ma przerwę w swej misji i oczekuje na fazę polityczną procesu pokojowego.

„Żniwa” mogą się przeciągnąć

Operacja NATO ma trwać 30 dni. Sekretarz generalny Sojuszu George Robertson nie wykluczył jednak, że może się nieco przeciągnąć. Również szef brytyjskiej dyplomacji Jack Straw podczas wizyty w Skopje przyznał w czwartek, że nie ma pewności co do zakończenia operacji 26 września.

Robertson zastrzegł jednak na łamach „Financial Times”, że przedłużenie misji o kilka dni nie oznacza, iż wojska Sojuszu pozostaną w Macedonii na długo. „NATO nie może przeforsować długoterminowego rozwiązania wyzwań stojących przed Macedonią” — napisał. Odpowiedział w ten sposób politykom w Skopje. Zarówno albańscy, jak i macedońscy przywódcy chcieliby bowiem dłuższej obecności NATO w swym kraju.

Jeden z liderów PDP, Muhamed

Operacja NATO ma trwać 30 dni. Nie wykluczone jednak, że może się nieco przeciągnąć
Fot. EPA-ELTA

Halili uważa, że siłom Sojuszu należałoby powierzyć mandat „sił stabilizacyjnych”, które powinny pozostać w Macedonii do końca 2002 r. Macedońska minister spraw zagra-

nicznych Ilinka Mitreva ostrzega przed „próżnią bezpieczeństwa” po zakończeniu misji NATO i apeluje o dalsze wsparcie międzynarodowe.

W dniu urodzin Łukaszenka obserwował manewry

Setki wrażliwych samolotów

Prezydent Białorusi Aleksandr Łukaszenka, który obchodził w czwartek 47. urodziny, obserwował tego dnia pokaz możliwości białoruskiej obrony przeciwlotniczej w ramach manewrów wojskowych „Niemen 2001”.

Łukaszenka przyglądał się jak nad terytorium Białorusi nadlatują setki samolotów od strony Polski i Litwy. Broniła się przed nimi brygada rakietowa z Lidy. Dodatkowo znad Morza Bałtyckiego naleciały dziesiątki rakiet. „Czerwoni” (tę rolę w manewrach gra białoruska armia) odparli atak „niebieskich”, którzy — czego nie ukrywają generalowie — symbolizują wojska NATO. „Czerwoni” rozprawili się też z uzbrojonymi „bandami”, grasującymi na przygranicznym terytorium.

Generalicja oficjalnie poinformowała, że podczas manewrów przerabiany jest tak zwany wariant

jugosłowiański, w którym Białoruś zajmuje miejsce Jugosławii. Ćwiczenia obserwowali akredytowani w Mińsku attaché wojskowi zachodnich państw. Po obejrzeniu manewrów Łukaszenka, będący zwierzchnikiem białoruskich sił zbrojnych, poinformował dziennikarzy, że białoruska armia jest gotowa do obrony interesów Federacji Rosyjskiej na zachodnich granicach związkowego państwa. Według jego słów, wspomniane elementy ćwiczeń będą przerabiane co roku.

Na zakończenie kolejnego dnia manewrów, które w czwartek odbywały się na poligonie w pobliżu Grodna (kilkadziesiąt kilometrów od polskiej i sześć kilometrów od litewskiej granicy) wojskowi wręczyli Łukaszence prezent urodzinowy — pistolet bojowy. Złośliwi dziennikarze mówili, że tym samym podwładni zasugerowali pre-

zydentowi „jedynę honorowe wyjście”.

Prezentami obdarzyła prezydenta również opozycja. Młodzież ze Zjednoczonej Partii Obywatelskiej rozłożyła na skwerze w pobliżu rezydencji Łukaszenki instalację ze swoich podarunków — starej muszli klozetowej, papierowej Statui Wolności oraz gotowanych jajek z napisem „Normalne ludzkie jajka” (to aluzja do pamiętnej wypowiedzi Łukaszenki obiecującej „może nie złote góry, ale dobrobyt”).

Młodzież chciała sprezentować Łukaszence bilet autobusowy do Szklowa (miejscowości, z której pochodzi białoruski lider) datowany na 10 września — dzień po wyborach prezydenckich — wykupiony w jedną stronę. Ochrona rezydencji nie wpuściła jednak młodych opozycjonistów do środka i odmówiła przekazania podarków.

Zatrzymano zabójcę

Ujęto szaleńca

Policja amerykańska poinformowała w czwartek o zatrzymaniu Mykoły Sołtysa — ukraińskiego imigranta, podejrzewanego o zamordowanie przed dwoma tygodniami w Kalifornii sześciu swoich krewnych.

27-letniego Sołtysa zatrzymano w Citrus Heights koło Sacramento, w domu jego matki. Tydzień temu nazwisko Sołtysa zostało wpisane przez FBI na listę 10 najpilniej poszukiwanych przestępców. Sołtys jest podejrzany o zamordowanie nożem ciężarnej żony, ciotki i wuja oraz dwójki ich wnuków 20 sierpnia w Sacramento, a później także własnego 3-letniego syna.

Konferencja przeciwko Rasizmowi

Wszyscyśmy - Bracia i Siostry

Sekretarz generalny ONZ Kofi Annan otworzył w piątek w Durbanie w RPA Światową Konferencję przeciwko Rasizmowi. Przyjechali na nią przedstawiciele stu kilkudziesięciu krajów świata.

„Jeśli nie osiągniemy porozumienia, sprawimy ulgę najgorszym elementom w każdym społeczeństwie [...] Jeśli je osiągniemy, wysłamy sygnał nadziei do dzielnych ludzi, którzy na całym świecie walczą z rasizmem” — powiedział Annan na uroczystej inauguracji obrad.

Sekretarz generalny ocenił, że spotkanie jest sprawdzianem, czy społeczność międzynarodowa potrafi zjednoczyć się wobec tak ważnej sprawy, jaką jest walka z rasizmem. „Musimy zdać ten sprawdzian” — apelował Annan.

Przemówienia sekretarza ONZ słuchało kilkunastu szefów państw, w tym przywódca kubański Fidel Castro i przewodniczący Autonomii Palestyńskiej Jaser Arafat. Zabrakło w tym gronie przedstawicieli krajów najbogatszych.

Oczekuje się, że dyskusje na konferencji będą koncentrowały się wokół sprawy konfliktu bliskowschodniego i odszkodowań za niewolnictwo.

Spory wokół tych kwestii spowodowały, że większość krajów będzie reprezentowana w Durbanie przez delegacje na szczeblu ministrów spraw zagranicznych albo niższym. Stany Zjednoczone uznały nawet, że konferencja może przerodzić się w „trybunę antyizraelską” i odwołały z tego powodu przyjazd sekretarza stanu Colina

Powella. W Durbanie będzie obecna delegacja amerykańska „średniego szczebla” — poinformował kilka dni temu Departament Stanu. Taka samą rangę ma mieć dwunastoosobowa reprezentacja Izraela, który ostatecznie nie zdecydował się — mimo że wcześniej tak groził — zbojkotować obrady.

Odnosząc się do kontrowersji, które towarzyszyły przygotowaniu spotkania, Annan przyznał, że cierpienia narodu żydowskiego w czasie holokaustu sprawiły, że jest on bardzo wrażliwy na zarzuty o rasizm, zwłaszcza, że również po izraelskiej stronie w konflikcie bliskowschodnim giną niewinni ludzie.

„A jednak nie można oczekiwać od Palestyńczyków, aby zgodzili się, że uzasadnia to zapomnienie o wyrządzonym im złu — przesiedleniach, okupacji, blokadach i pozasądowych egzekucjach — obojętnie, jak to nazwiemy” — powiedział Annan, spotykając się z wielkim aplauzem słuchających go gości.

Po południu zaplanowano „okrągły stół” z udziałem wszystkich obecnych w Durbanie szefów państw. Przewodniczyć mu będzie Kofi Annan.

Celem konferencji przeciwko rasizmowi jest omówienie sytuacji na świecie w dziedzinie dyskryminacji rasowej, nietolerancji i ksenofobii, a także przedstawienie propozycji sposobów walki z szerzeniem rasizmu. Spotkanie zakończy się 7 września przyjęciem deklaracji zasad i wspólnego planu działania.

Brytyjczycy prawie zapomnieli o Dianie

Była, minęła

Czwarta rocznica tragicznej śmierci księżnej Diany minęła w piątek prawie niezauważona na Wyspach Brytyjskich. Gazety nie poświęcają jej uwagi, nikt nie organizuje uroczystości, które upamiętniałyby Dianę. Tylko w środkowej Anglii imieniem tak popularnej kiedyś księżnej ma zostać nazwany las.

Synowie Diany — William (19 lat) i Harry (16 lat) — chcą obchodzić rocznicę śmierci matki „na swój sposób”; nie przewidziano udania się księżąt na grób matki. Księżę Karol spędza urlop w Szkocji.

Diana i jej przyjaciel Dodi al-Fajed oraz ich kierowca Henri Paul zginęli 31 sierpnia w wypadku samo-

chodowym w Paryżu. Francuski wymiar sprawiedliwości winą za tę tragedię obciążył kierowcę, stwierdzając, że Paul był pod wpływem alkoholu i środków uspokajających oraz że jechał o wiele za szybko.

Ojciec Dodi al-Fajeda, właściciel domu towarowego Harrods, wciąż twierdzi, że tragedia w Paryżu nie była nieszczęśliwym wypadkiem, lecz morderem, zainscenizowanym przez brytyjskie tajne służby na zlecenie księcia Philipa, małżonka królowej Elżbiety II. Mohammed al-Fajed utrzymuje, że brytyjska monarchia nie chciała pod żadnym pozorem dopuścić do małżeństwa Diany (rozwidzonej z Karolem) z Arabem.

13 września startuje Międzynarodowy Salon Samochodowy (IAA) we Frankfurcie

"Samochody — to czysta fascynacja"

Ponad 1000 firm, prezentujących swoje wyroby, spodziewa się Niemieckie Stowarzyszenie Przemysłu Motoryzacyjnego (VDA). Na niespełna dwa miesiące przed otwarciem imprezy, która w tym roku odbędzie się pod hasłem "Samochody — to czysta fascynacja", zgłosiło się już 951 wystawców z 38 krajów całego świata. Pokazanych zostanie, m.in., kilkadziesiąt nowych samochodów. Salon we Frankfurcie nad Menem, który potrwa do 23 września włącznie, odbędzie się już po raz 59.

— IAA należy do grupy elitarnych targów, organizowanych na naszym globie. W tym roku chcemy zwrócić uwagę na fascynację samochodami, jaka niewątpliwie panuje na świecie i pod tym hasłem organizujemy salon — powiedział prezes VDA prof. Bernd Gottschalk. Przed dwoma laty hale targowe we Frankfurcie odwiedziło ponad milion zwiedzających. Takie zainteresowanie podkreśla wagę salonów poświęconych samochodom osobowym. Mimo panującego kryzysu na rynkach motoryzacyjnych, w tym roku organizatorzy spodziewają się jeszcze większej liczby odwiedzających.

Poniżej proponujemy niektóre premiery, jakie będą miały miejsce podczas salonu we Frankfurcie

Nowa Škoda — Superb

Zakład z Mlada Boleslav wytyczył na zbliżający się salon samochodowy we Frankfurcie (IAA) dział dużego kalibru. Po dziesięciu latach nieobecności Škody w segmencie pojazdów klasy "D", nad Menem pojawi się nowa, odmieniona Škoda Octavia — o nazwie Superb. Będzie to flagowy model czeskiego Volkswagena, oparty na rozwiązaniach konstrukcyjnych Passata, wyposażony w silniki o mocy od 115 do 155 KM i oferujący swoim potencjalnym nabywcom komfortowe, bezpieczne i bardzo przestronne wnętrze.

Rewolucyjna "siódemka" BMW

"Siódemka" czwartej generacji BMW serii 7 jest nową propozycją monachijskiego koncernu luksusowego i mocnego sedana. Flagowiec BMW czwartej generacji może poszczycić się ulepszeniami w każdej dziedzinie: jakości, elegancji,

bezpieczeństwie, osiągnięciach oraz w stylistyce wnętrza i nadwozia. Mocnymi punktami nowej limuzyny są 4,4-litrowy silnik o mocy 333 KM, system Drive, integrujący kierowcę z pojazdem oraz rozwiązania ISIS, HPS II i aktywne zagłówki w dziedzinie bezpieczeństwa.

Rewolucyjny silnik V8, współpracujący z pierwszą na świecie sześciostopniową, automatyczną skrzynią biegów, stawia nowe BMW serii 7 na górnej półce luksusowych sedanów po względem osiągnięci. 4,4-litrowy napęd, umieszczony pod maską modelu 745i, odbiega klasą od swojego poprzednika. Poprawiono moc, elastyczność i efektywność jednostki. System sterowania zaworów stworzyła firma "Double VANOS", a ich konstrukcją zajął się "Valvetronic". Dzięki współpracy z tak znanymi producentami, nowy napęd V8 przy pojemności 4,4 litra osiąga moc 333 KM.

Prapremiera Mercedesa SL 500

Niedawno w Hamburgu, swoją oficjalną premierę miała nowa, piąta już generacja Mercedesa SL. Kil-

ka milionów ludzi na całym świecie mogło zobaczyć ten samochód już wcześniej, podczas niedzielnego wyścigu Formuły 1 o GP Niemiec na torze Hockenheim. Mercedes SL pojawił się tam bowiem jako Safety-Car (pojazd bezpieczeństwa). To, prawdopodobnie, pierwsza tak zorganizowana prapremiera nowego samochodu w historii motoryzacji. Niestety, tylko nieliczni zwrócili uwagę na to, że oglądają nowość Mercedesa.

Sylwetka pojazdu łączy w sobie cechy legendarnych modeli Mercedesa z lat 50. i 60. z nowoczesną technologią, której najlepszym przykładem jest elektronicznie sterowany, opuszczany dach, zmieniający roadstera w coupe w 16 sekund. Aby złożyć lub rozłożyć dach, wystarczy wcisnąć jeden przycisk.

W połowie 2002 roku w sprzedaży ma pojawić się szklany dach, który jeszcze bardziej podkreśli wrażenie wolności.

Ze wszystkich nowości technologicznych, którymi dysponuje nowy pojazd, najważniejszą rolę odgrywa elektro-hydrauliczny system hamulcowy SBC (Sensotronic Brake Control), po raz pierwszy za-

montowany w samochodzie osobowym. Polega on na tym, że wydawane przez kierowcę komendy docierają do mechanizmów drogą elektroniczną, a nie, jak było do tej pory, hydrauliczną. System może dzięki temu przewidzieć reakcję kierowcy i wspomóc hamowanie sprężonym płynem hydraulicznym w sytuacjach wyjątkowych. SBC współpracuje z systemem stabilizacji jazdy ESP oraz z aktywnym zawieszeniem ABC (Active Body Suspension). Takie współdziałanie systemów powoduje zminimalizowanie wstrząsów karoserii podczas przyspieszania i hamowania.

Nowoczesny system hamulcowy jest bardzo potrzebny, zwłaszcza, że Mercedes zamierza montować w modelu SL bardzo mocne jednostki napędowe. Na początek będzie to 5,0-litrowy silnik V8, który może rozpędzić SL 500 od 0 do 100 km/h w 6,3 sekundy. Tak krótki czas jest możliwy dzięki mocy 225 kW/306 KM oraz maksymalnemu momentowi obrotowemu 460 Nm. Niestety, takie osiągi muszą być okupione sporym spalaniem, wynoszącym średnio 12,7 litra benzyny na 100 km.

Fot. producent

Škoda Octavia — Superb, flagowy model czeskiego Volkswagena, oparty na rozwiązaniach konstrukcyjnych Passata

BMW serii 7 jest nową propozycją monachijskiego koncernu luksusowego i mocnego sedana

Mercedes SL 500 pojawi się w sprzedaży jesienią tego roku. Cena pojazdu najprawdopodobniej zostanie podana we Frankfurcie

To nie jest żart!

Opona z kukurydzy

Goodyear, największy na świecie producent opon, stworzył oponę, której głównym składnikiem jest substancja, uzyskiwana z kukurydzy. Nowy produkt nosi nazwę GT3 i jest efektem rewolucyjnej technologii BioTRED, dzięki której mogą powstawać przyjazne środowisku opony do wszelkiego typu pojazdów.

Przełom w produkcji ogumienia był możliwy dzięki nowej substancji, uzyskanej ze zwykłej kukurydzy, a nie, jak było do tej pory, z węgla i silikonów. Jest to dobra wiadomość dla nas wszystkich, gdyż kukurydza jest produktem w pełni odnawialnym. Pojawia się jedynie pytanie, czy opona z kukurydzy jest

produktem dobrym, trwałym i bezpiecznym.

Na te wątpliwości odpowiada szef ds. komunikacji firmy Goodyear, Ron Pike:

— Mieszanka BioTRED, którą nasi naukowcy uzyskali w centrum badawczym w Luksemburgu, spełnia wszelkie oczekiwania i wymagania, by być produktem wykorzystywanym przy produkcji naszych opon. Ten materiał pozwala na zwiększenie przyczepności koła do podłoża, redukuje hałas i zużycie paliwa w czasie jazdy, a przede wszystkim jest przyjazny środowisku. GT3 jest zdecydowanie lepszym produktem od poprzedniczki GT2.

Władze Połagi zrezygnowały z podatku

Bezpłatne parkowanie

Od ubiegłego wtorku w nadmorskim kurorcie Połaga nie jest pobierana opłata za parkowanie samochodów na ulicach.

Przypomnijmy, że od 20 czerwca postój na 9 ulicach Połagi i 2 w Śwentoj był płatny. Opłatę pobierano za parkowanie od godz. 10 do 22. 1 godzina postoju kosztowała 2 lity.

W administracji samorządu m. Połagi nie mogli konkretnie powiedzieć, ile zebrano pieniędzy ze

sprzedaży talonów na parkowanie samochodu. Według niepełnych danych, wpłynęło około 48 tys. Lt. Z kolei, na urzeczywistnienie samorządowej nowości (w poprzednich latach wjazd do nadmorskich kurortów był płatny, co sąd na początku roku bieżącego zakazał jako niezgodne z prawem) — na druk talonów, dodatkowe znaki drogowe, pobory pracowników — wydano 125 tys. Lt.

Stronę przygotował Aleksander Borowik

Garbus ciągle w produkcji!

Dementi Volkswagena

Volkswagen zdementował pogłoski, jakoby firma planowała zakończyć produkcję swego kultowego modelu samochodu osobowego Volkswagen sedan, w Polsce znanego jako „garbus”, „kufer”, na Litwie — „vabalas”.

Pojazd ten obecnie powstaje tylko w fabryce w Meksyku. „Planujemy utrzymać jego produkcję tak długo, jak będzie zapotrzebowanie na te samochody” — powiedziała Christine Muhlmeyer, rzecznik Volkswagena.

Obecnie z taśm meksykańskiego zakładu schodzi ok. 40 tysięcy samochodów rocznie. Produkcję „garbusów” w Meksyku rozpoczęto w 1954 roku. Dziewięć lat temu

z taśm tamtejszych zakładów zjechał egzemplarz o numerze seryjnym 21 000 000. Chociaż całkowicie zrezygnowano z eksportu tego samochodu, w Meksyku ciągle jest to bardzo popularne auto. Przede wszystkim z powodu ceny — kosztuje ok. 7,5 tysiąca dolarów.

Pierwsze „garbusy” powstały pod koniec lat 30. ubiegłego wieku. Konstrukctorem tego samochodu był austriacki inżynier Ferdinand Porsche. Pojazd — dzięki niezawodności konstrukcji oraz niskim kosztach eksploatacyjnych — szybko stał się popularny. Jednak dopiero skuteczna próba zawojowania tym modelem rynku amerykańskiego, podjęta w latach 50., nadała mu sta-

Pierwsze „garbusy” powstały pod koniec lat 30. ubiegłego wieku Rys. producent

tus auta kultowego. W 1998 roku Volkswagen postanowił zdyskontować sukces starego „garbusa” i wypuścić na rynek jego nową wersję. Samochód bardzo współczesny, mający powtórzyć w XXI wieku sukces swego protoplasty. Wydaje się jednak, że „nowy garbus” nie będzie tak popularny, jak stary. Na przeszkodzie stoi przede wszystkim cena — za ten pojazd trzeba zapłacić ok. 100 tysięcy Lt.

Motociekawostki

Rezolutna staruszka

Spora szczęścia miała 79-letnia emerytka z Austrii, która uległa wypadkowi drogowemu — zdołała bez pomocy wydostać się z tonącego samochodu, który wpadł do kanału.

Jak podała policja w Burgenlandzie (austriackim krajuzwiązkowym), do wypadku doszło w Breitenbrunn w okolicach miasta Eisenstadt. Kobieta zjeżdżała z drogi dojazdowej na drogę wzdłuż brzegów jeziora, jednak samochód ześliznął się z nadbrzeża i wylądował w wodzie. Emerytka zdołała samodzielnie

nie wydostać się z samochodu, a także wydobyć z niego swojego psa. Nie odniosła prawie żadnych obrażeń, tylko lekko zraniła się w rękę. Samochód później wydobyła z wody straż pożarna.

Odwet za warzywa

Z powodu dramatycznego spadku popytu na pojazdy w Stanach Zjednoczonych i Europie, eksport japońskich samochodów zmniejszył się w maju aż o kilkanaście procent — zaalarmowało tokijskie stowarzyszenie producentów.

Od czerwca z powodu odwetowych cel, wprowadzonych w Chinach, m. in. na japońskie samochody po restrykcjach, dotyczących importu przez Japonię warzyw chińskich, całkowicie wstrzymana została sprzedaż japońskich aut do ChRL.

Z danych Stowarzyszenia Producentów Samochodów JAMA wynika, że dramatycznie spada eksport na rynki Europy i USA. W maju do USA sprzedano o 18 procent mniej pojazdów japońskich, do Europy natomiast — o 12,6 procent. Podobne tendencje odnotowano także na innych rynkach.

Sprintem

● 29-letni Rosjanin Andriej Fietisow (209 cm wzrostu) podpisał we Wrocławiu kontrakt na grę w drużynie mistrza Polski koszykarzy Idei Śląsk Wrocław w sezonie 2001/2002, z możliwością przedłużenia na kolejny sezon. Fietisow w ubiegłym sezonie występował w drużynie CSKA Moskwa. Przedtem występował w wielu renomowanych europejskich klubach, m. in. w FC Barcelonie.

● Francuski piłkarz Laurent Blanc przeszedł z Interu Mediolan do Manchesteru United. 35-letni Blanc, grający na pozycji obrońcy, podpisał roczny kontrakt z mistrzem Anglii. Ma tam zastąpić Holendra Jaapa Stama, który przed kilkoma dniami przeszedł z Manchesteru do Lazio Rzym. Umowa oznacza, że Blanc będzie mógł już reprezentować Manchester w rozgrywkach Ligi Mistrzów. Blanc zakończył występy w reprezentacji Francji po ubiegłorocznych finałach mistrzostw Europy w Holandii i Belgii, gdzie z „Trójkolorowymi” sięgnął po mistrzowski tytuł. W narodowych barwach rozegrał 96 spotkań.

● Z powodu kłopotów finansowych włoski klub piłkarski AC Fiorentina prawdopodobnie opuścił czeski obrońca Tomas Repka. Nowym pracodawcą Czecha ma być angielski West Ham United. Decyzja o transferze nie była jeszcze konsultowana z samym zainteresowanym. Włoskie media spekulują, że czeski obrońca pomimo kłopotów finansowych Fiorentiny nie będzie zainteresowany opuszczeniem tego zespołu. Na początku sierpnia z przenosin do West Hamu zrezygnował inny obrońca tej drużyny — Alessandro Pierini. Czech przeszedł do Fiorentiny ze Sparty Praga w 1998 roku.

● Gruziński napastnik Szota Arweladze przechodzi z holenderskiego Ajaxu Amsterdam do szkockiego Glasgow Rangers. 28-letni zawodnik po rozmowach z menedżerem Dickiem Advocatem zgodził się podpisać czteroletnią umowę z aktualnym wicemistrzem Szkocji. Gruzin przejdzie do Glasgow na zasadzie wolnego transferu. Arweladze grał w zespole Ajaksu w eliminacjach piłkarskiej Ligi Mistrzów. Rywalem Holendrów był... Celtic Glasgow. Teraz zasilili lokalnego rywala mistrza Szkocji.

● Chorwacki szkoleniowiec Tomislav Ivic, po miesiącu przerwy, powrócił na stanowisko trenera pierwszoligowej drużyny francuskiej Olympique Marsylia. Ivic opuścił Marsylię pod koniec ubiegłego miesiąca z „powodów osobistych”. Zdaniem prasy miał kłopoty zdrowotne spowodowane zaburzeniami pracy serca. Po kilku tygodniach Ivic zaakceptował nowe warunki przedstawione przez klub — właściciel Robert Louis-Dreyfus polecił specjalnie do Chorwacji — i powrócił do Olympique. Warunków nowej umowy 68-letniego trenera nie ujawniono.

Na podstawie doniesień PAP i inf. wł. stronę przygotował
Andrzej Łakis

Mistrzostwa Europy w koszykówce

Udany start Litwinów

W piątek rozpoczęły się Mistrzostwa Europy w koszykówce mężczyzn. W meczu otwarcia reprezentacja Litwy zmierzyła się z drużyną Ukrainy. Nasza drużyna narodowa nie miała problemu z udowodnieniem swej wyższości i pewnie pokonała rywali 82:60 (21:18, 14:13, 18:8, 29:21).

Reprezentacja Litwy rozpoczęła mecz w składzie: Šarūnas Jasikevičius, Mindaugas Timinskas, Ramūnas Šiškauskas, Gintaras Einikis i Andrius Jurkūnas.

Pierwsze minuty należały do koszykarzy z Litwy. Nasi reprezentanci wykazali się twardą obroną i skutecznością w ataku.

Jednak pod koniec pierwszej kwarty Litwini rozluźnili się, co zdecydowanie wykorzystali Ukraińcy, którzy zniwelowali stratę i nawet objęli prowadzenie. Później toczyła się wyrównana gra. Pierwsza kwarta zakończyła się wynikiem 21:18. W podobnym stylu toczyła się również gra w drugiej kwarcie i na dużą prze-

rwę drużyny udało się przy wyniku 35:31. Przelamanie na korzyść Litwinów nastąpiła podczas trzeciej kwarty. Dystans między drużynami szybko rósł na korzyść Litwinów.

Ostatecznie pierwszy mecz reprezentacji Litwy zakończył się sukcesem naszych koszykarzy, którzy zrobili pierwszy krok w drodze do medali Mistrzostw Europy. Nasza drużyna narodowa zaprezentowała nie najgorszą formę, która na pewno będzie wzrastała z biegiem turnieju. Rezerwa tkwi jeszcze w Sauliusie Štombargasie, który w pierwszym meczu nie grał z powodu drobnego urazu.

Punkty dla Litwy zdobywali: Ramūnas Šiškauskas 16, Gintaras Einikis 14, Mindaugas Timinskas 11, Andrius Jurkūnas 11, Rimantas Kaukėnas 10, Mindaugas Žukauskas 8, Šarūnas Jasikevičius 6, Darius Songaila 4, Eurelijus Žukauskas 2, Robertas Javtokas 0, Donatas Slanina 0.

Andrzej Łakis

GP Belgii: Walka o wicemistrzostwo

Szczególne miejsce dla Schumachera

Tor Spa-Francorchamps, na którym w niedzielę odbędzie wyścig o Grand Prix Belgii — 14. eliminacja tegorocznych mistrzostw świata Formuły 1 — jest szczególnym miejscem dla Niemca Michaela Schumachera z zespołu Ferrari.

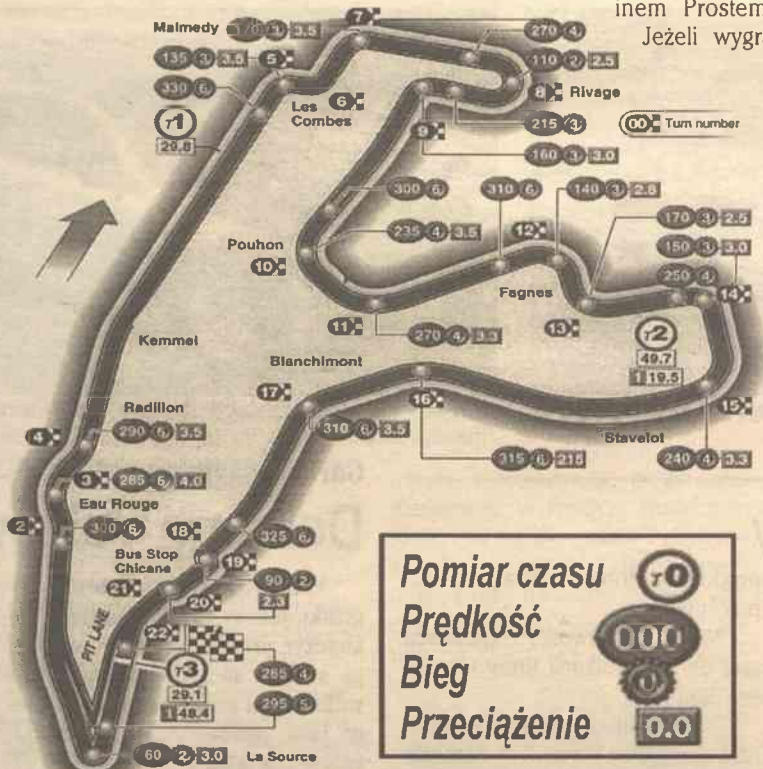
W belgijskim kurorcie czterokrotny mistrz świata — Schumacher zadebiutował, dokładnie 25 sierpnia 1991 roku, w ekipie Jordana. Rok później, właśnie w Spa, odniósł też pierwsze w karierze zwycięstwo w GP.

Pierwszy swój wyścig w Belgii zakończył tuż po starcie, bowiem w jego bolidzie spaliło się sprzęgło. W kolejnym sezonie, reprezentujący barwy włoskiego Benettona, Schumacher stanął po raz pierwszy na najwyższym stopniu podium, pokonując m. in. takich uznanych mistrzów jak Brytyjczyk Nigel Mansel, Włoch Ricardo Patrese czy Brazylijczyk Ayrton Senna.

Fakt, że na belgijskim torze czuje się bardzo dobrze niemiecki kierowca potwierdził także w połowie lat 90. wygrywając na nim trzy razy z rzędu (w latach 1995-97). Drugi triumf odnotował wraz z ekipą Benettona, a dwa następne w barwach innej włoskiej ekipy — Ferrari, w której szeregach ściga się do dzisiaj.

W niedzielę Schumacher stanie przed szansą na poprawienie rekordu wszech czasów w ilości

zapisal na swoim koncie 51. triumf w karierze, dzięki czemu zrównał się z legendarnym Francuzem Alainem Prostem. Jeżeli wygra

Pomiar czasu
Prędkość
Bieg
Przebieżenie

zwycięstw w wyścigach Grand Prix. Wygrywając przed dwoma tygodniami na węgierskim torze Hungaroring

w Spa wyrówna też rekord pięciu triumfów na tym torze, należący do Senny.

Od chwili, gdy 32-letni Schuma-

cher wygrał GP Węgier — zapewniając sobie czwarty w karierze, w tym drugi z rzędu, tytuł mistrza świata oraz zwycięstwo w klasyfikacji konstruktorów ekipy Ferrari — uwaga kibiców skierowana jest głównie na walkę o drugą pozycję w klasyfikacji MŚ. Do tytułu wicemistrzowskiego pretendują: drugi kierowca Ferrari Brazylijczyk Rubens Barrichello, Szkot David Coulthard z ekipy McLaren-Mercedes oraz młodszy z braci Schumacherów, Ralf jeżdżący w barwach Williams-BMW.

Coulthard ma na koncie 51 punktów i o pięć wyprzedza Barrichello (46). Dwa punkty traci do Brazylijczyka Ralfa Schumachera (44). Natomiast walka o drugą pozycję na koniec sezonu wśród konstruktorów toczy się pomiędzy McLarenem (72 pkt) i Williamsem (59).

Tor Spa-Francorchamps, położony w zachodniej partii Ardenów, gościł kierowców 35 razy. Jednak tegoroczny wyścig będzie już 48. w historii Grand Prix Belgii. W Spa eliminacje MŚ odbywał się w latach 1950-70 (z przerwami), w 1983 i regularnie od 1985 roku. Dziesięciokrotnie gospodarzem tej rywalizacji był Zolder (1973, 1975-81 i 1984), a dwa razy najlepsi kierowcy ścigali się na torze Nivelles (1972 i 1974).

GP Belgii, tor Spa-Francorchamps: długość toru — 6968 m, ilość okrążeń — 44, długość trasy — 306,592 km. Najszybsze okrążenia: podczas treningu — 1998 r. Mika Hakkinen (McLaren-Mercedes) 1:48,682; podczas wyścigu — 1997 r. Jacques Villeneuve (Williams-Renault) 1:52,692. Wyniki w 2000 roku: 1. Mika Hakkinen (McLaren-Mercedes), 2. Michael Schumacher (Ferrari), 3. Ralf Schumacher (Williams-BMW), 4. David Coulthard (McLaren-Mercedes), 5. Jenson Button (Williams-BMW), 6. Heinz Harald Frentzen (Jordan-Mugen Honda).

Syn Maradony w reprezentacji

Śladami ojca

Diego Maradona junior, piętnastoletni syn słynnego argentyńskiego piłkarza został powołany do reprezentacji Włoch do lat 17.

— To najszczęśliwszy moment w moim życiu. Spełniło się moje marzenie — powiedział młody piłkarz, który urodził się w roku, gdy jego ojciec doprowadził Napoli do pierwszego tytułu mistrza Włoch. Maradona junior jest także piłkarzem Napoli. Niespełna 41-letni Diego Armando Maradona nie uznał swojego syna i nigdy go nie widział. W 1991 roku włoski sąd potwierdził jednak jego ojcostwo i od tego czasu gwiazda światowej piłki musi płacić alimenty

matce chłopca, Cristiane Sinagrze. W 1995 roku Maradona, który ze swoją żoną Claudią ma dwie córki, odwołał się od decyzji sądu, ale ponownie przegrał.

— Mój syn kocha futbol, także argentyński. Jest fanem River Plate, ale nie kibicuje klubowi ojca, Boca Juniors — ujawniła matka chłopca.

Diego Armando Maradona jest uznawany za jednego z najlepszych piłkarzy w historii futbolu. W 1986 roku zdobył z Argentyną tytuł mistrza świata, a cztery lata później grał w finale tej imprezy. W latach 1984-1991 występował w Napoli, które obecnie gra w Serie B.

Eliminacje Mistrzostw Świata

Na 21 europejskich stadionach

Na 21 europejskich stadionach w sobotę zostaną rozegrane mecze eliminacyjne piłkarskich mistrzostw świata. Reprezentacja Litwy spotka się w Kownie z Włochami, w Chorzwie natomiast Polska zagra z Norwegią.

W eliminacjach nie biorą udziału piłkarze Francji — obrońcy tytułu mistrzowskiego mają automatycznie zapewniony start w przyszłorocznym turnieju finałowym w Japonii i Korei Płd. Francuzi spotkają się w towarzyskim meczu z Chile, w Santiago.

Program najbliższych meczów eliminacyjnych MŚ-2002: Grupa 1:

Wyspy Owcze — Luksemburg, Szwajcaria — Jugostawia, Słowenia — Rosja; Grupa 2: Irlandia — Holandia, Andora — Portugalia; Grupa 3: Islandia — Czechy, Dania — Irlandia Płn, Malta — Bułgaria; Grupa 4: Mołdawia — Azerbejdżan, Słowacja — Turcja, Macedonia — Szwecja; Grupa 5: Walia — Armenia, Polska — Norwegia, Białoruś — Ukraina; Grupa 6: Szkocja — Chorwacja, Grupa 7: Bośnia i Hercegowina — Izrael, Hiszpania — Austria; Grupa 8: Gruzja — Węgry, Litwa — Włochy; Grupa 9: Albania — Finlandia, Niemcy — Anglia
Mecz towarzyski: Chile — Francja.

TEATRY

Lėlė

Arklių 5, tel. 62 86 78
W sobotę o godz. 12.00 — „Brzydkie kaczątko”. W niedzielę o tej samej porze — „Sigutė”. O godz. 14.00 — „Bajka o żółwiaku”.

MUZEA

Narodowe

Arsenalo 1, tel. 62 94 26
Szereg pokazów: „Historia i kultura państwa litewskiego”, „Początek wielkich zsyłek — rok 1941”.

Pałac Radziwiłłów

Vilniaus 22, tel. 62 09 81
Meble XVI-XIX wieków.

Sztuki Užytkowej

Arsenalo 3a, tel. 62 80 80
Odnowiony pokaz „Chrześcijaństwo w sztuce litewskiej”.

Centrum Sztuki Współczesnej

Vokiečių 2, tel. 62 34 76
Ekspozycja o bardzo intrygującym tytule „Nikt”.

Architektury

Šv. Mykolo 9, tel. 61 64 09
„Wilno drugiej połowy XX wieku” w pracach fotograficznych Mečislovasa Sakalauskasa.

GALERIE

Obrazów

Didžioji 4, tel. 22 42 58
Ekspozycja sztuki XVI-XX wieków. Jednocześnie obejrzeć tu można pokaz grafiki Vytautasa Ignasa.

Znad Wili

Išganytojų 2/4, tel. 22 30 20
Wczoraj otwarta została wystawa malarstwa członków stowarzyszenia jednoczącego ludzi niepełnosprawnych z dolegliwościami kręgosłupa.

„Kairė-Dešinė”

Latako 3, tel. 61 19 95
Ekspozycja twórczości młodych artystów z Finlandii.

„Arka”

Aušros Vartų 7, tel. 22 12 10

Malarstwo, rzeźbę i akwarele prezentuje sześć artystów z Szawel.

„Vartai”

Vilniaus 39, tel. 22 29 49
Malarstwo V. Krištolaitytė oraz twórczość artysty amerykańskiego F. Foremana.

„Lietuvos Aidas”

Šv. Ignato 6, tel. 22 47 27
Twórczość artystów zjednoczonych przy tej galerii.

„Prospektas”

Gedimino 43, tel. 61 50 54
Ekspozycja fotografiki Violety Bubelytė.

KONCERTY

Kościół św. Mikołaja

W niedzielę o godz. o 13.00 wystąpi tu śpiewaczka S. Trimakaitė.

Plac S. Daukantasa

W poniedziałek o godz. 18.00 świąteczny koncert z okazji inauguracji roku szkolnego.

Niedzielne Msze św. w języku polskim

W kościołach wileńskich

Kościół św. Teresy (Ostra Brama), ul. Aušros Vartų 14, tel. 22-35-13, godz. 9.00, 13.00, 17.30
Kościół Ducha św. (podominikański), ul. Dominikonų 8, tel. 62-95-95, godz. 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 18.00
Kościół Franciszkanów, ul. Trakų, godz. 11.30
Kościół Wszystkich Świętych, ul. Rudnikų 20, tel. 61-74-34, godz. 11.00
Kościół św. św. Piotra i Pawła, ul. Antakalnio 1, tel. 34-02-29, godz. 8.30, 13.00
Kościół św. Bartłomieja, ul. Užupio, godz. 12.00
Kościół św. Rafała, ul. Upės 1, tel. 72-41-64, godz. 9.00, 13.00
Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP, ul. Sėlių 17, tel. 73-31-62, godz. 8.30, 13.00
Kościół bł. Jerzego Matulewicza, pl. Matulevičiaus, tel. 42-67-75, godz. 14.00
Kościół św. Jana Bosko (Lazdynai), ul. Erfurto 3, tel. 44-76-66, godz. 9.30, 13.00
Kościół Serca Jezusowego, ul. Gerosios Vilties 17, tel. 63-28-98, godz. 9.00, 13.00
Kościół Chrystusa Króla (Kolonja Wileńska), ul. Švarioji 3, tel. 67-25-75, godz. 9.00, 13.00
Kościół św. Kazimierza (Nowa Wilejka), ul. Palydovo 15, tel. 67-16-50, godz. 9.00, 13.00
Kościół św. Krzyża (Kalwaria Wileńska), ul. Kalvarijų 225, tel. 69-74-69, godz. 9.00, 13.30

W kościołach Wileńszczyzny

Ejszyszki — kościół Wniebowstąpienia Pańskiego, tel. (8-250) 56727, godz. 8.30, 12.00, 18.00
Jaszuny — kościół św. Anny, tel. (8-250) 55678, godz. 11.00
Kowalczyki — kościół Miłosierdzia Bożego, godz. 10.00
Kiena — kościół p. w. Matki Bożej Miłosierdzia, godz. 10.00
Landwarów — kościół Zwiastowania NMP, tel. (8-238) 28141, godz. 10.00
Ławaryszki — kościół p. w. św. Jana Chrzyciela, godz. 8.00, 12.00, 18.00
Rudomino — kościół MB Dobrej Rady, tel. 32-01-41, godz. 8.00, 12.00
Porudomino — kościół Przemienienia Pańskiego, godz. 13.45
Rukojnie — kościół św. Michała Archanioła, tel. 35-20-68, godz. 9.00, 11.30
Rudniki — kościół Trójcy św., tel. (8-250) 47922, godz. 11.00
Rzesza — kościół św. Stanisława, tel. 46-93-55, godz. 8.00, 11.30
Soleczniki — kościół św. św. Piotra i Pawła, godz. 10.00, 12.00
Szumsk — kościół św. Michała Archanioła, tel. 53-21-91, godz. 8.15, 12.00
Suderwa — kościół Trójcy Świętej, tel. 59-02-87, godz. 9.30, 12.30
Sużany — kościół św. Feliksa, tel. 55-02-36, godz. 11
Mejszagola — kościół Wniebowzięcia NMP, tel. 49-44-93, godz. 11.00
Mickuny — kościół Wniebowzięcia NMP, tel. 38-63-97, godz. 9.00, 11.00
Miedniki — kościół Trójcy św., godz. 9.00, 12.15
Niemenczyn — kościół św. Michała Archanioła, tel. 37-26-52, godz. 9.00, 10.30
Powiewiórka — kościół św. Kazimierza, godz. 9.00
Podbrodzie — kościół św. Józefa, tel. (8-217) 54514, godz. 13.30
Korkożyszki — kościół św. św. Piotra i Pawła, godz. 12.00
Turgiele — kościół Wniebowzięcia NMP, tel. (8-250) 41330, godz. 9.00
Wojdaty N kościół Nawrócenia św. Pawła, tel. (8-22) 352715, godz. 11.00, 16.00 Msza św. młodzieżowa (od 1 września do końca roku szkolnego)

Reklamowy film o Litwie

Wyzwolenie się od stereotypów

Nowy film reklamowy o Litwie dla potrzeb turystyki podejmie próbę przełamania stereotypu, że nasz kraj jest czymś w rodzaju jednej dużej wsi.

Będący już na ukończeniu 5-minutowy film jest oparty na wywiadach z gośćmi zagranicznymi. Będzie też krótszy — jednodominowy jego wariant. Budżet tego filmu wynosi blisko 27 tys. Lt.

Do premiery filmu, planowanej na wrzesień, nie ujawnia się tego, jak w oczach obcokrajowców wygląda Litwa, ale też się nie ukrywa, że nie trafiła tu odpowiedź pewnego napotkanego Francuza, że być może jest to jakieś college lub uniwersytet.

„Wszystkie filmy o Litwie są tworzone z perspektywy Litwina — tego, co nam się wydaje ważne i wielkie. Postanowiliśmy ująć wszystko w nieco innym aspekcie — dlaczego nie mamy zapytać samych obcokrajowców, dla których zresztą przeznaczony jest ten film, co oni sądzą o Litwie i jak ją sobie wyobrażają”, powiedział Dainius Baltrušaitis — dyrektor spółki „Marketingo partneriai”, która pokonała cztery konkurentki i posta-

nowiła zerwać ze stereotypami. Dale Jasiński, przewodnicząca Litewskiej Fundacji Turystycznej, patronującej filmowi, zgadza się z tym, że projekt „Marketingo partneriai” odzwierciedla w zasadzie nowe spojrzenie na Litwę.

Celem tego filmu reklamowego jest reprezentowanie Litwy na międzynarodowych imprezach, jego egzemplarze otrzymają też ambasady.

Powstała w Kownie mniej więcej przed rokiem spółka „Marketingo partneriai” działa w sferze tworzenia i realizacji strategii komunikacyjnych. Spółka opracowała projekty dla „Audimasu”, „Ragutisu”, „Drukininkų rasai” i „Nico”. (ELTA)

Stale sprzedajemy

opalone
presowane
BRYKIETY TORFOWE

w opakowaniu po 50 kg

tel. (22) 49 53 86

KINO

REPERTUAR
OD 1 DO 6 WRZEŚNIA

WIELKA SALA

Lara Croft: TombRider 01.09 — 06.09 — godz. 18.00, 20.00, 22.00, 24.00; USA, film przygodowy. Reż. Simon West; wyst. Angelina Jolie, Jon Voight.

„Dr. Dolittle2” 01.09 — 06.09 — godz. 11.00, 12.45, 14.30, 16.15; USA, komedia dla całej rodziny. Reż. S. Carros; wyst. Eddie Murphy.

Wejściówka do WIELKIEJ SALI — 10 Lt. W poniedziałki — 5 Lt. W dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt. Dzieciom do lat 10 na filmy dla dzieci — 5 Lt.

SALA 88

„W oczekiwaniu miłości” 01.09 — 06.09 — godz. 12.00, 15.45, 19.30, 21.15; Hongkong/Francja, melodramat.

„Antymonopol” 01.09 — 06.09 — godz. 13.45, 17.30; USA, thriller fantastyczny. Reż. Peter Howitt; wyst. Ryan Phillippe, Claire Forlani.

Wejściówka do SALI 88 — 10 Lt. W dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt. Dzieciom do lat 10 na filmy dla dzieci — 5 Lt.

VINGIS ul. Savanorių pr. 7
tel. 65 16 25

„Dzieciaki szpiegów” 01.09 —

Goście z Gliwic

Kapela nas rozweseli

Na zaproszenie Centrum Kultury Polskiej na Litwie im. Stanisława Moniuszki do Wilna przybyła delegacja z Gliwic. Orkiestra Dęta z Kopalni Sośnica wystąpi w wileńskich szkołach, kościele Ducha św i w Domu Kultury Polskiej.

Jak „Kurier” poinformowała prezes Centrum Apolonia Skakowska, w Wilnie goszczą — Zdzisław Godziszewski, przewodniczący Rady Miasta, Jan Kalnik, wydawca tygodnika „Gość Niedzielny”, Orkie-

stra Dęta z Kopalni Sośnica na czele z prezesem Ryszardem Buczkim i dyrygentem Lesławem Podolskim, jak również księża Tadeusz Hryhorowicz i Jacek Skorniewski.

Dzisiaj orkiestra wystąpi podczas uroczystości otwarcia roku szkolnego w dwóch wileńskich szkołach: o godz. 9 — w Szkole Średniej im. Szymona Konarskiego i o godz. 10.30 w Szkole im. Józefa Ignacego Kraszewskiego.

W niedzielę zespół zagra podczas Mszy św. o godz. 12 w kościele Ducha św., natomiast na godz. 18 zaprosi wilnian na koncert do Domu Kultury Polskiej. A. P.

UAB PABRADE

Produkujemy z drewna łaźnie, domki letniskowe, materiały budowlane.

Budujemy domy.

Pabrade, tel.: (8 217) 5 43 65, (8 298) 15390.

Ciepło i bez opadów

W sobotę na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami. Bez opadów. Wiatr południowo-wschodni, wschodni, 5-10 m/sek.

Temperatura w nocy 6-11, w dzień 19-24 stopnie ciepła.

W niedzielę bez opadów.

Temperatura w nocy 7-12, w dzień 16-21 stopni ciepła.

Ochrony nigdy nie bywa za dużo!

UAB Manteka ir Ko

- Projektowanie i instalacja systemów sygnalizacji ochronnej i przeciwpożarowej.
- Przyłączenie do pulpitu ochrony.
- Fizyczna ochrona obiektów.
- Konwojowanie i inkasowanie.

Kauno 34, 2006 Vilnius, tel. /fax 33 35 26, 8 298 71939

DROBNE

Sprzedam pocztową wagę.
Vilnius, tel. 72 78 33.

Tanio sprzedam owies.
Vilnius, tel. 40 77 22

Udzielam korepetycji z matematyki. Vilnius, tel. 23 80 90.

Kupię dokumenty na zwrot ziemi w Wilnie (do 1 ha).
Tel. 30 04 10 (w dzień), 46 35 68 (wieczorem), 8 298 88127.

Sprzedam sadzonki truskawek Senga-Sengana. Cena 1 szt. — 0,25 Lt. Przy zakupie więcej niż 1000 szt. — po 0,20 Lt. Na zamówienie dostarczę na miejsce. Tel. 49 02 54, 32 55 83, 8 289 45051.

Uwaga! Kursy szkoleniowe!
Zarząd Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, oddział w Łodzi, w dniach 3 — 28 września 2001 organizuje kursy doszkalające w zakresie:

- filmowanie wideo,
- wulkanizacja,
- fryzjerstwo.

Obszerniejszej informacji można zasięgnąć w Fundacji Rozwoju Gospodarki w Wilnie.
Tel. 8 280 74526.

Księgową ze stażem poszukuje pracy (znajomość języka polskiego). Tel. 40 12 59, 8 286 09489.

Spółka proponuje dobrze opłacalną pracę dla poważnych osób.
Tel. 61 72 67, Robert.

Sprzedam dobrą mleczną krowę. Tel. 49 40 42.

TAXI

tel.: (370-2) 22 88 88; 006

Nowe samochody
Obsługa po polsku

Niedrogo wydam pokój z wygodami na ul. Savanorių starszej pani lub 2 osobom w zamian za pomoc domową samotnej osobie.
Vilnius, tel. 32 19 98.

Przepisywanie taśm wideo na wszystkie standardy wideo i CD. Montaż. Udźwiękowanie. Powielanie. Vilnius, tel. 75 85 97, 8 284 56272.

Docent, doktor nauk medycznych I. Bičkuvienė leczy schorzenia naczyń krwionośnych mózgu i systemu nerwowego. Klinika V. Kamarauskasa. Vilnius, Šiaulių 5-9, tel. 62 15 28, 62 67 15.

Wykwalifikowani lekarze leczą: schorzenia skórne, weneryczne, grzybkowe, ginekologiczne.
Vilnius, ul. Justiniškių 62 a, tel. 48 25 96, 8 287 96919.

Doświadczona główna księgowa poszukuje pracy. Może być dorywcza. Vilnius, tel. 46 03 82.

Wynajmę część domu i garaż niedaleko Solecznik. Tel. 8 250 53303.

Kobieta poszukuje pracy głównej księgowej lub innej (doświadczenie, znajomość komputera).
Tel. 40 50 77.

Usługi foto i wideo na uroczystości weselne. Weseli muzykanci, wiązanki ślubne. Vilnius. tel. 60 29 08, 8 285 44119.

Restauracja, która zostanie otwarta w Domu Kultury Polskiej, zatrudni:

- * Barmanów (wyłącznie mężczyźni)
- * Kelnerki
- * Kucharzy
- * Szefa kuchni
- * Cukiernika

CV wysłać faxem do 15 września włącznie pod nr 333 596 lub na adres Naugarduko 76.

Pilnie i tanio sprzedam połowę domu w Nowej Wilejce.
Tel. 67 87 66.

LR Litewskie Radio

zaprasza codziennie o godz. 17 min. 30 do słuchania na falach

FM-105,1 Mhz

audycji w języku polskim

Życzymy dobrego odbioru!

Kalendarium

* Sobota (1. IX) jest 244 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 121 dni.

* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Beatrycze, Bronisławy, Idziego.

* Wschód Słońca — 5.26 zachód — 19.11. Długość dnia 13 godzin 45 min.

* Księżyc. I kwadra — od 25 sierpnia.

***

* Niedziela (2. IX) jest 245 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 120 dni.

* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Seweryna, Stefana, Axera, Juliana.

* Wschód Słońca — 5.27 zachód — 19.08. Długość dnia 13 godzin 41 min.

* Księżyc. Pełnia — od godz. 23.45.

***

* Poniedziałek (3. IX) jest 246 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 119 dni.

* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Eufemii, Grzegorza, Izabeli, Szymona.

* Wschód Słońca — 5.29 zachód — 19.06. Długość dnia 13 godzin 37 min.

* Księżyc. Pełnia — od 2 września.

"Kurier Wileński" — w każdym polskim domu

Wydanie codzienne — indeks 0044

1 mies.	3 mies.	4 mies.
20 Lt	60 Lt	80 Lt

Dla inwalidów I i II grupy, emerytów i mieszkańców wsi — indeks 0227

1 mies.	3 mies.	5 mies.
17 Lt	51 Lt	68 Lt

Wydanie magazynowe (24 strony) indeks 0172

1 mies.	3 mies.	4 mies.
5 Lt	15 Lt	20 Lt

"Kurier Wileński" można zaprenumerować w każdym urzędzie pocztowym

Wydanie codzienne w księgarni "Elephas" (Olandų 3),

Wydanie codzienne w redakcji

1 mies.	3 mies.	4 mies.	1 mies.	3 mies.	4 mies.
14 Lt	42 Lt	56 Lt	13 Lt	39 Lt	52 Lt

Prenumerata dla czytelników w Polsce

wydanie codzienne

wydanie magazynowe

1 mies.	3 mies.	4 mies.	1 mies.	3 mies.	4 mies.
65 PLN	195 PLN	260 PLN	24 PLN	72 PLN	96 PLN

Konto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki SA, I Oddział w Suwałkach, nr. 12401848-07711160-2700-401112-001-0000, VŠĮ "Vilnijos žodis" z dopiskiem "prenumerata"

Prenumerata dla czytelników za granicą

wydanie codzienne

wydanie magazynowe

1 mies.	3 mies.	4 mies.	1 mies.	3 mies.	4 mies.
15 USD	45 USD	60 USD	6 USD	18 USD	24 USD

Konto bankowe: Lietuvos Žemės Ūkio Bankas, Vilniaus skyrius, b/k 260101424, nr. 101700660, VŠĮ "Vilnijos žodis"

O prenumeracie zagranicznej prosimy poinformować redakcję: fax. 60 84 45, e-mail: kolport@kurierwileński.lt

KUPON

BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów) wydrukujemy nieodpłatnie

Wypełniony kupon prosimy przelać na adres redakcji z dopiskiem "Dział reklamy":
Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia

telefon, (kod miasta)

KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILEŃSKI

KURIER WILEŃSKI

Redaktor naczelny
Zygmunt Zdanowicz

e-mail:
redaktor@kurierwileński.lt

tel. 60 84 44 fax. 60 84 45

Wydawca
VŠĮ "Vilnijos žodis"
Dyrektor spółki
Roman Baranowski
(tel. 60 84 48)
Adres: Birbynių g. 4a
2030 Vilnius
Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322
ISSN 1392-0405
Druk UAB "KLION"

Krystyna Adamowicz, Aleksander Borowik — zastępcy redaktora naczelnego (tel. 60 84 47). Zespół dziennikarzy: Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — "Pocopotek", Paweł Kobak, Stanisław Tarosiewicz — polityka, Sabina Juchniewicz — zdrowie, Irena Litwin — praworządność, Andrzej Łakis — sport, Irena Mikulewicz — "Samo życie", Andrzej Pukszo — kultura, Julitta Tryk — gospodarka, Anna Bartoszewicz — "Na luzie" (tel. 60 84 46, 60 84 47, e-mail: redaktor@kurierwileński.lt).

Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołecznic, tel. 8 - 250 - 52780, Zenon Samulewicz — korespondent na rej. święciański, Alina Sobolewska — korespondent na rej. trocki, Krzysztof Szczepaniak — korespondent na obwód kaliningradzki, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter (tel. 60 84 48).

Wanda Zajęczkowska — sekretarz redakcji, Marian Sipowicz — zastępca sekretarza redakcji (tel. 60 84 48, e-mail: sekret@kurierwileński.lt). Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe (tel. 60 84 48), Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 60 84 44), Dariusz Gyszczka — reklama (tel. 60 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt), Roland Juchniewicz — kolportaż — prenumerata (tel. 60 84 44, e-mail: kolport@kurierwileński.lt).

Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiacji tekstów nie zamówionych. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor Sabina Juchniewicz